

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
FEBRUARY 12

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT METUCHEN, NJ
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

Phone: 732-549-0445; Fax: 732-549-0466; E-mail: LaiksDSR@aol.com

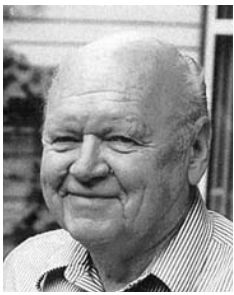
Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXII Nr. 7 (5515)

2011. gada 12. februāris – 18. februāris

KRIEVU VALODĀ NERUNĀJOŠO DISKRIMINĀCIJA LATVIJĀ TURPINĀSIES

Ojārs Celle

Saeima 3. februārī balsoja par VL/TB/LNNK iesniegto likumu projektu, kas Darba likumā būtu izbeidzis diskrimināciju pret krievu valodas nepratējiem Latvijas darba tirgū. Grozījumi paredzēja, ka, publicējot darba sludinājumu, veicot darba intervijas, dibinot darba tiesiskās attiecības, kā arī darba tiesisko attiecību pastāvēšanas laikā darba devējiem aizliegts noteikt nesamērīgas prasības konkrētu svešvalodu prasmē. To svešvalodu prasmī, kuŗas ir Eiropas Savienības (ES) oficiālās valodas, turpmāk varētu prasīt tad, ja attiecīgo darbu nevar veikt bez šīs specifiskās valodas prasmes.

Dainis Mjartāns

Liels pārsteigums ir Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) paziņojums, ka tiks mainīts Latvijas vēstures apgušanas veids jeb, birokratu valodā runājot, Latvijas vēstures apguves metodika. Svītrotā sākotnējā ideja 6. un 7. klasē mācīt pasaules vēsturi, bet 8. un 9. klasē tikai Latvijas vēsturi. Ko tas nozīmē? Izrādās, ka nākamajā mācību gadā Latvijas vēsturi gan nodalīs it kā atsevišķā priekšmetā, tomēr tā tiks mācīta paralēli pasaules vēsturei. Tātad stundas starp Latvijas un pasaules vēsturi gluži vienkārši tiks sadalītas. Tas nozīmē, ka skolotāji un ierēdņi, kas gadiem ilgi pretojušies Latvijas vēstures kā atsevišķa priekšmeta mācīšanai, tomēr guvuši virsroku. PBLA paustais gandarījums, ka Latvijas vēsture ar 2011. gada 1. septembri Latvijas skolās tiks mācīta kā atsevišķs mācību priekšmets, ir bijis pāragsrs.

Kā zināms, 40 skolās Latvijas vēsturi pēdējos gados izmēģinājuma kārtā mācīja atsevišķi. Tad arī tika pieņemts lēmums 6. un 7. klasē mācīt pasaules vēsturi, bet pēdējos divos pamatskolas gados – Latvijas vēsturi. Diemžēl,

To svešvalodu prasmī, kuŗas nav ES oficiālās valodas, varētu pieprasīt tikai Ministru kabineta noteiktos gadījumos un profesijās. Darba likuma ieviestās normas aizliegtu uzņēmējam, izvēloties darbiniekus, dot priekšroku kandidātam, kuŗš līdz ar latviešu valodu prot arī krievu

valodu. Grozījumi neattiektos uz apkalpojošo sfairu, kur jāsarunājas ar dažādu valodu klientiem.

Kopš Latvijas neatkarības atgūšanas pagājuši jau vairāk nekā 20 gadi, izaugusi latviešu paaudze, kuŗa neprot krievu valodu. Latvijas krievu jaunieši labi iemācījušies latviešu valodu.

Ir jau savādi, ka pat pēc 20 gadiem būtu īpaši jāmaina likums, lai latvietis savā zemē netiktu diskriminēts tāpēc, ka viņš neprot bijušo okupantu valodu. Diemžēl tā ir īstenība, norāda likumprojekta iesniedzēji, kas vienā pašā laikraksta *Diena* numurā trijos no septiņiem dar-

ba piedāvājumiem atraduši prasību pēc krievu valodas prasmes.

Saeimas balsojumā par Darba likuma grozījumiem balsoja 34, pret 32, atturējās 22. Ar šim 32+22 balsim likums tika izgāzts. Diskriminācija pret latviešu jauniešiem, kas krievu valodu neprot, turpināsies.

Papētījot, kas ir atturējušies, pārsteigti pamanām arī Ojāru Kalniņu, Ati Lejiņu, Solvitu Āboltiņu, Lolitu Čigāni, Lieni Liepiņu un dažus citus *Vienotības* cilvēkus, bet pret mainām balsojuši Imants Lieģis, Uģis Rotbergs, Edvards Smiltēns, Ilze Viņķele. Protams, pretī balsojuši arī visi *Saskaņas centra* deputāti.

Ja jau tik daudziem pašu cilvēkiem likuma grozījumi nešķita pieņemamai, varam tikai cerēt, ka viņi ar izgāztā likumprojekta autoriem spēs vienoties par citu versiju, kā aizsargāt latviešu jaunatni no diskriminācijas, lai tie, krievu valodu neprotot, nebūtu spiesti pamest dzimteni un doties pasaulē sev darbu meklēt citur.

Nevēlēšanās vai rūpes par skolēniem?

rudenī tiekoties ar vēstures skolotājiem, ministrija savu viedokli mainīja un pieņēma lēmumu abus priekšmetus mācīt paralēli. Ministrijas pārstāve Baiba Bērziņa *Latvijas Avīzes* slejās viedokļa maiņu skaidro tādejādi, ka 7. klases skolēns nespējot pilnīgi izprast 20. un 21. gadsimta sarežģīto pasaules vēsturi, „saturiski tas ir ļoti sensitīvs periods”. Bet, 9. klasē mācot Latvijas vēsturi, tik un tā būšot jāatgriežas pie pasaules vēstures.

Vēl tiek uzskaitīta virkne citu argumentu, taču īsta skaidrība, kāpēc Latvijas vēsturi nevarētu mācīt kā atsevišķu priekšmetu, nav saskatāma. Turpmāk var sanākt tā, kā raksta Kalsnavas pamatskolas vēstures skolotāja Maira Laure: „Tad vienā stundā tiktu mācīta Senās Grieķijas demokrātija un valstiskums, paralēlajā Latvijas vēsturē mums jāstāsta, ka mūsējie šajā laikā vēl tikai ciltis dzīvojuši!” Vēstures skolotāju biedrības priekšsēde Aija Kļaviņa atzīst, ka „jebkuŗam variantam – gan tam, ko solīja īstenot līdz šim, gan tam, kas iecerēts tagad, ir savi plūsi un savi minusi”.

Kādi redzami minusi var būt tam, ka skolēni apgūtu Latvijas vēsturi kā atsevišķu priekšmetu? Skaidrs, ka tas raisīs interesi par savas tautas pagātņi un veicinās patriotismu. Un tieši tas nepatīk daļai Latvijas vēstures skolotāju,

tas liekas nevēlams daļai politiķu un ministrijas ierēdņu. Daudzi izglītību savulaik ieguvuši Minsķeres latviešu ģimnazijā, kur bez problēmām varēja apgūt vācu ministrijas noteikto programmu, kā arī Latvijas vēsturi. Pārsteidz skolotāju rūpes par skolēniem, kuŗiem būšot grūti atsevišķi apgūt pasaules vēsturi un Latvijas vēsturi. Manuprāt, šajās rūpēs izpaužas pādaģogogo nespēja un nevēlēšanās sevi apgrūtināt. To apstiprina Liepājas pilsētas 5. vidusskolas vēstures skolotāja Anita Gintere portālā *lepājniekiem.lv*: „Neizbēgami tas pādaģogogiem sagādās lieku darbu. Tās ir lielas pārmaiņas. Visvairāk mani satrauc tas, ka maziem bērniem būs jāmaca par tādiem notikumiem, ko viņiem vēl ir grūti saprast...” Turklāt A. Gintere konstatē: izmēģinājuma rezultāti liecinot, ka ”mācīšanas modelis ir vairāk motīvējis skolēnu interesēties par Latvijas vēsturi un pozitīvi mainījies viņu attieksmi”.

Neatbildēts paliek jautājums, kāpēc Latvijas vēsturi nevarētu mācīt vidusskolas klasēs. Vai tiešām Latvijas vēsture ir tik atrauta no pasaules vēstures? Ielūkojoties Induļa Ķeniņa „Latvijas vēstures” mācību grāmatās, redzam, ka autors ļoti izteiksmīgi apraksta vēsturiskos notikumus ne tikai Latvijas teritorijā, bet arī Skandināvijā un nepaiekt gaŗām mili-

tārajām sadursmēm Krievzemē. Diskusijā zaudējuši tie, kas vēstures mācīšanā saredz visus šos gados jauniešiem trūkušās latviskā kultūridentitātes veidošanās iespējas. Liekas, iemeslus, kāpēc ir vērojama tāda pretestība

Latvijas vēstures mācīšanai atsevišķi, izskaidro arī „DnB NORD Latvijas barometra” pētījums: 53% latviešu ieskatā Latvijas vēsture jāmaca atsevišķi, savukārt krievvalodīgo vidū šādu viedokļu pauda tikai 26%.

„Kaut arī tālu prom dzīvodami,
atminēsim savu tēvu pagastu,
kaut domās atgriezīsimies uz savu
veco malu!”

(Kārlis Ulmanis, 1935. gada 28. janvārī)

Draudzīgā aicinājuma sarīkojuma lielie un mazie dalībnieki Ņudžersijas latviešu biedrības namā

Vairāk lasiet 17. lpp.

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Redakcija Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usKantoris ASV: 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA
Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466, e-pasts - LaiksDSR@aol.comAbonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 130.00;
6 mēn. US \$ 75.00; 3 mēn. US \$ 42.00.Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītus materiālus izmantot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos
rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu
var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Redaktore: Ligita KovtunaTālr.: +371 67326761, +371 29439423, fakss: + 371 67326784,
e-pasts: ligita@laiks.us
Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010**Redaktore ASV:** Astra MooraTālr./fakss: 818-980-4748, e-pasts: laiks@juno.com,
astere2000@aol.com (fotografijām)

6157 Carpenter Ave. North Hollywood CA 91606 USA

Kanadas ziņas: Mārtiņš Štauers: tālr.: 514-639-8722,
e-pasts: stauvers@yahoo.ca, 104-3000 Notre Dame Street,
Lachine, QC, H8S 2H1
Rūdolfs Norītis: tālr.: 416-425-4613, fakss: 416-425-4615,
5 Shady Golfway, Unit 1416 Don Mills, ON M3C 3A5**Reklāma laikrakstā Laiks un mājaslapā www.laiks.us**
ASV - Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466,
e-pasts - LaiksDSR@aol.com
Rīgā - Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - reklama@laiks.us**ABONĒJIET LAIKRAKSTU****LAIKS**

"LAIKA" abonements ASV maksā: 3 mēnešiem	US \$42,-
6 mēnešiem	US \$75,-
1 gadam	US \$130,-
Gaisa pasts 1 gadam ASV	US \$215,-
Ārpus ASV "LAIKS" tiek piesūtīts tikai pa gaisa pastu	
Kanadā 1 gadam	US \$225,-
pusgadam	US \$120,-
Latvijā 1 gadam	US \$220,-
pusgadam	US \$115,-
Citurs pasaulē 1 gadam	US \$280,-
pusgadam	US \$150,-

Abonentu bez maksas saņems sešus "Jauno Laiks" pielikumus
un gada beigās nākamā gada kalendāru.**"Jauno Laiks"** 6 numurus var pasūtīt atsevišķi.
Maksa US \$20,-Abonēšanas maksu var atsūtīt ar čeku vai naudas pārvedumu
(rakstot čeku uz "Laiks - Latvian Newspaper Inc." vārda).
Lūdzam noteikti norādīt, no kuŗa laika vēlas laikrakstu abonēt.Laikraksts *Laiks* 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USALūdzu piesūtīt man laikrakstu "LAIKS" no _____
līdz _____ uz _____ mēnešiem uz sekojošo adresi:
(Mr./Mrs./Ms.) _____Tālrunis _____
E-pasts _____

Pievienoju čeku, Money Order par US \$ _____

abonementa uzsākšanai/pagarināšanai (nevēlamo svītrot)
Ja adrese mainīta, lūdzam uzdot arī agrāko adresi.**LŪDZAM IEGAUMĒT** - abonementu uzsākšanas,
pagarināšanas un adrešu maiņas veic 3-4 nedēļu laikā.**Abonējiet laikrakstu LAIKS
neizejot no majam!!!****Lietojiet www.laiks.us****LASĪTĀJU BALSIS****God. Laika izdevējiem**Ar Dievpalīgu jauno gadu dzi-
vojot un strādājot, lai darba dari-
tājiem pietiek spēka turpināt, un
lai *Laiks* arvien pateicīgos lasītā-
jus apciemotu. Ir ļoti gaidīts.
Paldies!Pēdējie divi izdevumi atnāca
aploksnēs. Arī par tām rūpēm
un gādību liels paldies! Iepriekš
ir dažas reizes atnācis vai pasta
automašīnas iebojāts, vai arī
pastniekam nesot samircis. Ne-
gribu gan par to pārnest, jo tie
arī ir cilvēki, kuŗi savu darbu
dara, cik spēj. Piedosim viņiem
par to.Aploksnes gan ļoti palīdz un
atnāk daudz labāk. Ja neuzrakstī-
tu šīs rindīņas, tad jūs nezinātu,
kad kāda lasītāja jums ir pateicī-
ga par jūsu rūpīgo darbu. Paldies!
Varbūt šīs pateicības rindīņas
palīdzēs darbā, zinot, kad ir labi
darīts, lai arī lasītājiem daži brīži
būtu gaišāki. Dzirdot, kas notiek
dzimtenē, laikraksts iedod cerī-
bu, ka jaunā valdība vadīs uz
pareizo pusi un domās par
Latviju, savu skatienu vairāk vērs-
sīs uz vakaru pusi, nevis uz aus-
trumu pusi. Ne tikai pildīs savas
kabatas, bet rūpēsies par trū-
kumcietējiem un bijušajiem
leģionāriem. Vienalga, kādā for-mas tērpā, tikai sirdī viņi katrs
nesa domu par brīvu dzimteni.
Tagad tā ir. Daudziem ciņu rētas
jānes mūža ilgumā. Lai gods
viņiem!Lasītāja **Marta**
Kolorado**Laikrakstu Brīvā Latvija
un Laiks redakcijai**Dobeles leģionāri un Daugavas
Vanagi Jums ir ļoti pateicīgi par
laikrakstu abonementu, kas dod
mums iespēju izprast tās pa-
tiesības dzirkstis, ko mēs tur la-
sām. Kad 1992. gadā mūsu
nodaļu dibināja 50 leģionāri un
dažus gadus vēlāk, nodaļai papild-
dinoties ar vanagiem un vana-
dzēm, tās sastāvs pieauga līdz
simtam, mēs bijām varoši un
aktīvāki nekā šodien, kad vairs
atlikusi knapa trešā daļa, un arī
leģionāru palicis maz. Turklāt
gandrīz puse no tiem ir istabas
režīmā „veģetējošie”. Tādēļ Jūsu
avīzes mums ir lielā cieņā. Tās
ceļo no cita pie cita, un beidzot
vēl tiek nodotas Dobeles veco
ļaužu atpūtas centrā „Stariņš”, lai
tās varētu lasīt arī tie, kuŗi nav
mūsu nodaļā.Lai gan mūsu jaunākajam le-
ģionāram ir 83 gadi, bet vecā-kajam pat 92 gadi, taču arvien
mēs jūtamies kā daļa no Latvijas
sardzes un tikšanās reizēs varam
vēl padziedāt.Tālivaldis Gailītis
Dobeles nodaļā**Nopietnība istajā vietā**Vienmēr ar lielu interesi izlasu
Kārļa Streipa kārtējos tekstus
Laikā, bet šoreiz (*Laiks*, nr.3,
2011.g. 15. – 21. janv.) autora
dzēlīgā pazobošanās par mūsu
valsts augstāko amatpersonu –
Latvijas Valsts prezidenta un
Ministru prezidenta – Jaungada
uzrunām Latvijas Televīzijā mani
– Amerikas latvieti – ne tik vien
izbrīnēja, bet pat man „iedzēla”.It kā atsaukdamiem uz citu
„gudrinieku” spriedumiem, au-
tors vīpsnā par Ministru presi-
denta oratora dotumu trūkumu
aizstāšanu ar „šim gadījumam”
nepiemērotu nopietnību un fak-
tu izklāstiem, bet Valsts presi-
denta uzrunai pat mākslīgi pielā-
go divdomīgus domas tulkojumu-
s! Un tas viss – nopietnības
klīdēšanai! Vai tad, jauno gadu
sagaidot, kā noskaņā, tā pausta-
jās domās vienmēr jāpakļaujas
kādam nerakstītam „jautības
likumam”? Manuprāt, nopietnī-
ba smagos un „nopietnos laikos”
gadmijā ir istajā vietā.Eleonora Šturma
Ņujorkā**LATVIJA –
2011**Zemākās cenas
lidojumiem
uz Rīguar FINNAIR un citām lidfirmām no Ņujorkas,
Čikāgas un citām ASV pilsētām* *Viesnīcas* * *Pasūtiet lidojumus internetā*
* *Latvijas "Extravaganza Tour"***VYTIS TOURS**40-24 235th Street, Douglaston, NY 11363
Tel.: 718-423-6161 1-800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-mail: VYTTOURS@EARTHLINK.NETLatvian Representative – **Daiga Davies**

Phone – 631-665-4366

Email – Daiga_AffordableADV@yahoo.comWeb site: www.vytistours.com**IZDEVĪGAS CENAS LIDOJUMIEM UZ LATVIJU**

tiešie (non-stop) lidojumi Ņujorka - Rīga

AIREX - AVE SOL TRAVEL**A. JANSONS**

73 Glenwood Ave., Leonia, NJ 07605

Runājam latviski:

201-944-1273

Runājam angļiski:

1-866-944-1273

Riga Ven Travel Inc.**CEĻOJUMI AR KUĢI!**

Dažādi lēti un izdevīgi piedāvājumi!

Zvaniet, pirms meklējat internetā vai citur

Inese Zaķis

Tālr.: 631-665-4455, 1-800-291-8311

Fax: 631-665-6164

32 South Penataquit Ave., Bay Shore, NY 11706-8815

E-pasts: RigaVen@aol.com**Aplausi Kārlim Streipam**Ievērojams žurnālists un
mans kādreizējais skolēns Čikā-
gas Kr.Barona skolā Kārlis Streips
jau atkal pelnījis jo skaļus aplau-
sus un atzinību par rakstu
"Neprotu! Labāk, lūdzu, krievu
valodā", *Laiks* Nr. 5. 2011. g. 29.
janv. – 4. febr. To, ka latvieši
Latvijā it kā būtu aizmirsuši lat-
viešu valodu, es piedzīvoju 80.
gadu beigās. Iedama cauri Vēr-
manes parkam, dzirdēju divus
jaunekļus runājam latviski. Pie-
nāca trešais, un nu uzreiz visi trīs
runāja krieviski. Vēl tālāk: pirms
gadiem trim, būdama Rīgā, iegā-
ju lielajā *Maxima* veikalā, vēlēda-
mās iegādāties nelielu katliņu.
Nevarēdama atrast, jautāju pār-
devējam. Viņa paskatījās uz mani
„ar baltu aci” un atjautāja: „Što
eto „katliņš”?” Krievu valoda
bija, ir un būs latvietim svešvalo-
da, Latvijas valsts un latviešu
tautas valoda ir latviešu valoda.Ilze Šimane,
Kalamazū, Mičiganā**Redakcija atvainojas***Laika* lasītājiem Latvijā
par 3. un 4. numura kavē-
šanos! Sakarā ar to, ka š.g.
1. janvārī spēkā stājušies
jauni muitas noteikumi,
ievilkās formālitašu kārto-
šana, un avīze iestrēga
muitas gaitēnos. Ir panāk-
ta vienošanās, lai turpmāk
viss ritētu bez aizķerša-
nās.Nākamajā *Laika* numurā
informēsim jūs par izmai-
nām muitas noteikumos.

Red.

Ievērojams latviešu zinātnieka Paula Dāvja atklājums

Kalifornijas universitātes Deivisā (*Davis*) mācībspēks, latvietis Pauls Dāvis kopā ar citiem zinātniekiem atklājis, ka valriekstos ir vielas, kas palīdz apkarot prostatas vēzi. P. Dāvis uzskata, ka valrieksti jāiepievieno sabalansētai ikdienas augļu un dārzeņu diētai. Pētījumos noskaidrots, ka risku saslimt ar prostatas vēzi samazina valrieksti, tomāti un granātķoka augļu sula.

Prostatas vēzis ir vīriešiem visbiežāk diagnosticētais ļaundabīgais audzējs. ASV 2010. gadā vairāk nekā 190 000 vīriešiem atklāja prostatas vēzi un katru gadu ar prostatas vēzi mirst 27 000 vīriešu. Lielbritānijā prostatas vēzis katru stundu nogalina vienu cilvēku. Saslimstība ar prostatas vēzi pieaug arī Zviedrijā, Dānijā, Norvēģijā un Baltijā – Latvijā, Lietuvā un Igaunijā. Latvijā pēdējo desmit gadu laikā saslimšanas gadījumu skaits ir divkārtšojies – no 264 gadījumiem 1991. gadā līdz 528 gadījumiem 2001. gadā. Visbiežāk saslimst vīrieši vecumā no 60 līdz 80 gadiem. Pasaulē gada laikā diagnosticē apmēram 180 000 jaunu saslimšanas gadījumu ar prostatas vēzi un mirst apmēram 40 000 vīriešu.

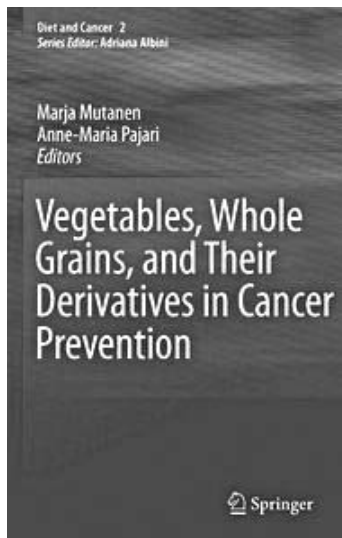
Valrieksti ir bagāti ar veselīgām vielām, tostarp omega 3 taukskābi, kas ir arī daudz dārgākos produktos, piemēram, lasi.

Pauls Dāvis

Valrieksti satur olbaltumvielas, eļļu, vitamīnus C, E, P, K un B grupas vitamīnus, A provitamīnu, minerālvielas un mikroelementus – dzelzi, fosforu, magniju, kāliju, kalciju, kobaltu, jodu un varu. Valriekstu lietošana uzturā mazina lipoproteīna (sliktā holesterīna) veidošanos asinīs, tādējādi novēršot arī sirds slimības un asinsvadu iekaisumu.

Paula Dāvja un viņa kollēgu

eksperimenti pierādījuši, ka ģenētiski programmētām laboratorijas pelēm, kuņas ik dienas saņēma noteiktu devu valriekstu, audzējs attīstījās daudz lēnāk. Par atklājumiem ziņots 2010. gadā 239. Amerikas ķīmiķu apvienības sanāksmē.

Profesors Pauls Dāvis ir uzturzinātnieks, studējis Mičiganas universitātē, ieguvis doktora grādu biokīmijā. Viņš publicējis vairāk nekā 150 augsti novērtētu rakstu zinātniskos žurnālos. Nesen Helsinku universitātes zinātnieču Marjas Mutanenas un Annes-Marias Pajari redakcijā izdota grāmata *Vegetables, Whole Grains, and Their Derivatives in Cancer Prevention*, kurā ir arī P. Dāvja raksts „Nuts as part of a whole diet approach to cancer prevention”.

Rd.

Papildinājums Latvijas Valsts svētku aprakstam Ņujorkā

Ņujorkas lielo sniegpupenu dēļ pastnieks tikai vakar atnesa *Laika* šī gada laidiena 2. numuru, kurā pa visu 6. lappusi ievietots pamatīgs apraksts par 18. novembra Valsts svētku svinībām Ņujorkiešu skaisti izbūvētajā dievnāmā. Daces Aperānes raksts „Visu paaudžu daudzinajums Latvijai” papildināts daudzām iezīmīgām plašās svētku programmas norises gaitā uzņemtām fotogrāfijām. Vienīgi koncertdaļas attēla, kas parādītu abas izcilās, ārpus latviešu loka labi pazīstamās mūziķes – vijolniece Rasmu Lielmani un pianisti Ariannu

Goldiņu – trūka. Bija mēģināts „izlīdzēt” ar „kādā nenosakāmā vietā un laikā” fotografētu vijolniece attēlu, bet viņas klavierpartnerē bija pamesta novārtā, kaut gan raksta autore, komponiste Dace Aperāne raksta par divām māksliniecēm un izceļ viņu kopspēles „dinamisko dialogu” (izcēlumi mani).

Tādēļ laipns lūgums – publicēt pievienoto koncertuzņēmumu, lai bagātīgo svētku vizuālais dokumentējums būtu pilnīgāks. Paldies!

Mūzikas un mūziķu cienītāja Ņujorkā 28.01.11

Vijolniece Rasma Lielmane un pianiste Arianna Goldiņa Latvijas Valsts svētku koncertā Ņujorkā 2010. gada 20. novembrī

Losandželosas latviešu vīru koris „Uzdiedāsim, brāļi!” viesosies Sanfrancisko

Sanfrancisko latviešu draudzes namā 5. martā plkst. 7.00 vakarā uz koncertu aicina Losandželosas vīru koris „Uzdiedāsim, brāļi!” Koris dibināts 1997. gadā, un kopš tā laika koristi dziedājuši gan baltiešu, gan amerikāņu publikai. Koncerti notikuši Čikāgā, Filadelfijā, Gaņzerā, Losandželosā, Sanfrancisko, Sietlā, Toronto un Vašingtonā (DC), kā arī *Mrs. Globe Pageants* sarīkojumā Palmspringos. Pērn pavasarī koris dziedāja Holivudas *Set Decorators' Society of America* goda banketā.

Koŗa repertuārā ir gan klasiskās koŗa dziesmas, gan mūsdienīgu latviešu un cittautu komponistu dziesmas, kā arī tautasdziesmas un to apdares.

Koŗa dibinātāja un mākslinieciskā vadītāja Dr. Laura Rokpelne-Mičule, bijusī kamerkoŗa *Ave Sol* dziedātāja, beigusi Jāzēpa Vītola Latvijas Valsts konservatoriju, ieguvusi maģistra un doktora grādu koŗa mūzikā Dien-

vidkalifornijas universitātē (USC). Darbosies bufete un bārs, pēc koncerta paredzēta sadziedāšanās. Ieeja par vismaz 20 dolaru ziedojumu, jauniešiem un studentiem –\$10.

B. M.

PBLA Kultūras fonda atzinība Ingridai Lēvenšteina

Foto: Valda Lēvenšteina

ALA pārstāvis Apvienotajā baltiešu komitejā (JBANK) Pēteris Blumbergs pasniež PBLA Kultūras fonda Atzinības rakstu Ingridai Lēvenšteina par Denveras latviešu dievnama krāsaino logu zīmējumiem.

Rīgā, 2011. gada 7. februārī

Ļoti cienījamai
Solvitai Āboltiņas kundzei,
10. Saeimas priekšsēdētājai

Augsti godājamam
Dzintaram Zaķa kungam,
polit. partiju apvienības *Vienotība*
frakcijas priekšsēdētājam

Augsti godājamam
Jānim Urbanoviča kungam,
polit. partiju apvienības
Saskaņas centrs
frakcijas priekšsēdētājam

Augsti godājamam
Augustam Brigmaņa kungam,
Zaļo un Zemnieku savienības
frakcijas priekšsēdētājam

Augsti godājamam
Eināram Cilinska kungam,
Nacionālās apvienības *Visu
Latvijai!-Tēvzemei un Brīvībai!*
LNNK frakcijas priekšsēdētājam

Augsti godājamam
Edgaram Zalāna kungam,
polit. partiju apvienības *Par labu
Latvijai* frakcijas priekšsēdētājam

Ļoti cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze, augsti godājamie Saeimas frakciju vadītāji,

Pasaules brīvo latviešu apvienība (PBLA) izsaka patiesu nožēlu par 2011. gada 3. februāra Saeimas plenārsēdē noraidītajiem grozījumiem LR Darba likumā, kuŗu mērķis bija nostiprināt latviešu valodas statusu mūsu valstī, pasargājot krieviski nerunājošos latviešu tautības darbaņēmējus no diskriminācijas darba tirgū.

PBLA, kā ārzemju latviešu augstākā pārstāvība, savu gads-

kārtējo valdes sēžu rezolūcijās vienmēr ir acinājusi nostiprināt latviešu valodas kā vienīgās valsts valodas pozīcijas visās dzīves jomās. Prasība mūsu valsts iestādēs un uzņēmumos darbaņēmējiem pārvaldīt krievu valodu, kur vienīgā valsts valoda ir latviešu valoda, mūsbrāt šķiet nesamērīga un absurda. Lai novērstu turpmāku latviešu tautības darbaņēmēju diskrimināciju Latvijas darba

tirgū, un nostiprinātu joprojām apdraudētās latviešu valodas pozīcijas mūsu valstī, acinām Jūs un LR Saeimu visdrīzākajā laikā atgriezties pie šiem tiešām nepieciešamajiem grozījumiem LR Darba likumā.

Ar patiesu cieņu -

Mārtiņš Sausiņš
PBLA valdes priekšsēdis

Jelgavā nepublicētas Šekspīra sonetu ilustrācijas

Kopš 3. februāra Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas galerijā skatāma Baņutas Ancānes ilustrāciju izstāde Šekspīra sonetiem. Jāatzīmē, ka šie darbi pagājušā gadsimta 90. gadu otrajā pusē tapa kā apgāda „Preses nams” pasūtījums, taču tie nekad neieraudzīja dienasgaismu – grāmatu izdevniecība bankrotēja. Līdz šim ilustrācijas nav arī rādītas skatītājiem. Jelgavniekiem ir tas gods ar tām iepazīties pirmajiem.

Baņuta Ancāne ir viena no savas paaudzes spožākajām grafiķēm, kuŗa ienāca mūsu mākslā 20. gadsimta 60. gadu vidū un 70. gadu sākumā. Toreiz jaunie mākslinieki, starp kuŗiem ir tik spoži vārdi kā Māra Rikmane, Aleksandrs Dembo, Malda Muižule, Lolita Zikmane un citi, nāca ar jaunu skatījumu uz pasauli un lietām, ar savu vērtību sistēmu. Šie mākslinieki pagriezta muguru agrāko paaudžu bieži vien pavulgārajam reālismam. Viņus neinteresēja īstenība, kuŗā zīmogu uzspieda padomju okupācijas režīma ideoloģija. Viņi vēlējās izteikt savu skatījumu par pasauli, kuŗu attēloja no cilvēka personiskā viedokļa. Viņu darbu centrā bija cilvēks – vērtību mērs. Tieši to atklāti nevarēja, tādēļ

sākās jaunas tēlainās sistēmas meklējumi, to vēlāk nodēvēja par asociatīvo tēlainību, tā daudz ko patapināja no sirreālisma un citiem pasaulē pazīstamiem virzieniem. Personiskā attieksme, izteikts individuālais rokraksts, jauns mūžīgo temu interpretējums, garīgo dimensiju uzsvēruma mākslas darbos ir izteikts arī mūsu pilsētas viešņai Baņutai Ancānei.

Māksliniece savulaik daudz strādājusi krāsu litografijā (arī ofortā), veidodama kā žanra darbus, tā klusās dabas. Īpaši ievērojami kļuva viņas portreti, kuŗos māksliniece prata atklāt ļoti dziļas savu modeļu garīgās pasaules

aprisi. Viņas darbiem piemīt iekšēji nemierīgs, drāmatisks noskaņojums.

Kopš 90. gadiem Baņuta Ancāne vairs neveido stādarbus grafikas tehnikās, toties ļoti meistarīgi strādā pastelzīmējuma, pievēršdamās galvenokārt portretam, arī reliģiskām tēmām.

Visu radošo mūžu māksliniece atdevusi arī grāmatu grafikai. Te jāatceras viņas poētiskās ilustrācijas arābu dzejnieka Saadi „Rožudārzam”, J.V. Gētes „Dze-

Baņuta Ancāne

jām”, Annas Saksas „Zāļu stiebram”, I. Turgeņeva „Dzejai prozā”.

Ilustrācijas Šekspīra sonetiem veidotas jauktā tehnikā – akvarelis, akvareļa krītiņi, tuša, zīmulis. Nelielie sadzīvīskie skati uzbuŗ Renesanses laika atmosfāiru Anglijā: cilvēki dzied, satiekas, atklāj mīlestību, laiŗ pasaulē bērnu, mirst. Liekas, ka tie ir kā trausli atspulgi no kādreiz bijušas garīgi piesātinātās pasaules, līdzko tiem pieskarsies – sabirs tūkstoš lauskās.

Izstādes atklāšanas dienā bija iespēja mazliet ieklausīties Šeks-

pīra sonetos, izmantojot jaunus tulkojumus. To iecerētajai Baņutas Ancānesl ilustrāciju izdevumam bija veicis fiziķis un tulko-tājs Juris Birzvalks. Arī viņa veikums vēl nav nonācis pie lasītājiem. Sonetus angļu valodā lasīja Spīdolas ģimnazijas audzēkņi, bet latviešu valodā – Ādolfā Alunāna Jelgavas teātra aktieri. Jauniešiem tā bija ļoti skaista pieredze – lasot sonetus, viņi iepazīna tā laika mūziku, kustības, deju soļus, savstarpējās attiecības. Nelielo uzvedumu bija izveidojusi režisore Elīna Apsīte.

Māris Brancis

Brīvākai domai uzelpojot

Izstāde „UN CITI virzieni, meklējumi, mākslinieki Latvijā: 1960-1984” Rīgas mākslas telpā pagājušā gada pēdējos mēnešos radusi lielu atsaucību skatītājos, tādēļ to pagarināja vēl līdz janvāra vidum jaunajā gadā.

Kā raksta mākslas zinātniece Stella Pelše avīzes *Diena* pielikumā *Kultūras Diena*, sākotnēji tā bija iecerēta kā vizuāls pētījums par nonkonformisma mākslu Latvijā padomju okupācijas gados, taču, kā izrādījās, pie mums tāda nav bijusi. (Krievijā tāda pastāvēja; šī nonkonformisma māksla bija iecienīta ārzemju kolekcionāru vidū un bieži vien

norobežojās no oficiālajām iestādēm (tai skaitā no mūzejiem) un radīja tikai savam priekam, piemēram, nesen jaunatklātais liepājnieks Visvaldis Ziediņš, kuŗš tomēr šīs pilsētas māksliniekiem bija ļoti zināms un viņu vidū ierēdzēts. Citādāk tas notika ar Andŗa Grīnberga un viņa loka cilvēku performancēm, fotografēšanu un kino uzņemšanu – ārpus viņu vidus šīs aktivitātes neizgāja. Tas pats attiecas arī uz vēlāko gadu Ārdija Lediņa un viņa domubiedru radīto „Nebijušu sajūtu restaurācijas darbnīcu”.

„UN CITI” ir visai grūti izpētā-

pantomīma” diez vai varētu darboties, ja 1956. gadā kompartijas XX kongresā nebūtu nosodīts staļinisms. Tas pavēra durvis daudz brīvākai domai. Ļaudis uzelpoja, arvien straujāk atdarījās gulaga durvis un bijušie ieslodzītie atgriezās dzimtenē (atcerēsimies, piemēram, Kurts Fridrichsons pārrādās mājās tieši šajā gadā). Pēc pāris gadiem Maskavā notika Vispasaules jaunatnes festivāls, kur pirmo reizi daudzi toreiz jaunie mākslinieki sastapās ar itāliešu neoekspresionismu, amerikāņu abstrakcionismu un citiem jaunākajiem Rietumu mākslas virzieniem, tad arī paši

Zenta Logina. Krustceļi. 1969

pastāvēja uz šiem finānciāli izdevīgiem pamatiem.) Tomēr atsevišķas parādības bija. Tās neietilpa kopējās mākslas ainās visai mierīgajā gaisotnē, taču arī tās atrada gan vietu, gan laiku, lai piekļūtu skatītājam. Bija tikai dažī mākslinieki, kuŗi apzināti

ma un diskutabla tema, tāpat arī laika nogrieznis, par kuŗu stāsta darba grupa ar Vilni Vēju priekšgalā. Tā par robežšķirtni izvēlējāsies 1960. gadu, kad sāka darboties Roberta Ligerā dibinātā „Rīgas pantomīma”.

Kāpēc šīs gadskaitlis? „Rīgas

izmēģināja roku jaunajās mākslas vēsmās. Edgars Iltners, Indulis Zariņš, Gunārs Mitrevics un citi varēja atklātāk runāt par latviešu strēlniekiem (kaut vai sarkanajiem, bet līdz tam viņus nemaz nedrīkstēja pieminēt). Tādējādi salīdzinoši brīvākas domas ap-

Arturs Riņķis. Kinētiskais objekts-mobilis Sakta. 1978

Guntis Strupulis. Pašportrets.

stākļos (bija Čruščova „atkušņa” laiks) varēja uzplaukt tāds skatuves mākslas veids kā pantomīma. Staļina personības kulta apstākļos tas nebūtu bijis iespējams.

Otrs gala skaitlis ir precīzs – tajā gadā notika slavenā un ātri vien slēgtā izstāde Pētera baznīcā Rīgā „Daba. Vide. Cilvēks”. Kaut arī pēc tam āreji uzreiz nekas būtisks nenotika, taču akmens bija iemests ūdenī, un viņņošanās sasniedza tālus jo tālus nostūrus. Pavisam drīz sākās arī M. Gorbačovā pārbūves periods.

Izstāde ir loģiski un strikti uzbūvēta, vizuāli pievilcīga un ļoti uztverāma. Katram virzie-

nam atvēlēta noteikta telpa, kopā radot visai pārlicinošu ekspozīciju.

Pantomīmu jau minēju. Tā bija ļoti populāra, bieži pat biļetes nevarēja uz izrādēm nopirkt. Nebijušais teātra veids atklāja plašākus horizontus domai. Tā bija filozofiski ievirzīta, par cilvēka iekšējo pasauli un ārpasauli stāstoša, bieži lietoja metaforas un simbolus, un cilvēki to kārī tvēra. Kultūras un ideoloģiskās dzīves noteicēji, tostarp Kultūras ministrija kā pirmā instance, kas kontrolēja arī pašdarbību, šo amatiereteātri uzraudzīja.

(Turpināts 5. lpp)

LAIKA LASĀMVIELA

Saruna ar Baltijas jūras dzintara gabaliņu

(Nobeigums)

Andra Ritmaņa pastāsts

Tālāk pa Dzintara ceļu devāmies uz Klaipēdu, ko pēc Otrā pasaules kara ieguva Lietuva. Klaipēda ir tās vienīgā, palielā osta. No turienes ar prāmi pārcēlāmies uz Kuršu jomu – šauru skaistu pussalu, rotātu slaidām priedēm, baltām kāpām un jaukiem lietuviešu zvejnieku ciemiem. Šeit Dzintara ceļš turpinājās. Pa šo šauru, skaisto pussalu 1944. gada rudenī, tuvojoties sarkanarmijai, uz rietumiem devās daudzi latviešu bēgļu pajūgi.

Nobraukuši apmēram 25 kilometrus un sasveicinājušies ar lieliem mežacūku bariem, apstājāmies Nidas pilsētiņā, kas arī bija tālākais Lietuvas Dzintara ceļa posms, ko izdevās apmeklēt. Nidā 1993. gadā iekārtoja gliu dzintara mūzeju. Tur savākta arī liela dzintara kolekcija, kas savulaik izstādīta Īslandē, Kanadā, ASV un Italijā.

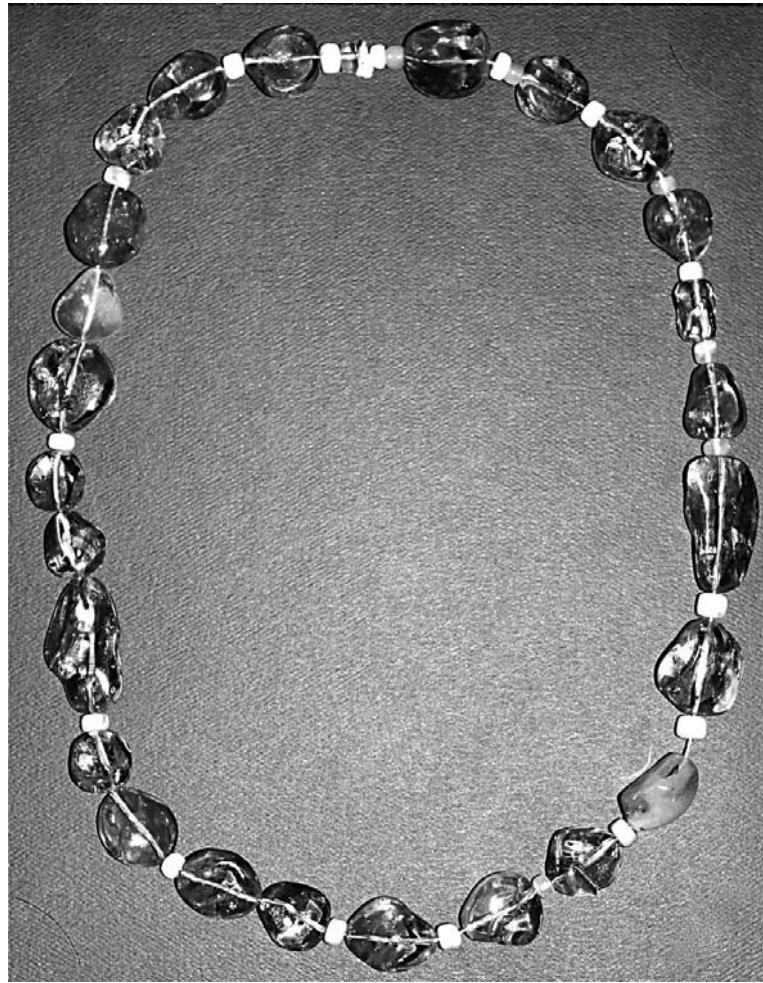
No Nidas tālākais Dzintara ceļš mums bija slēgts, jo tas pa Kuršu jomu virzījās pa Padomju Savienības okupēto teritoriju – Kēnigsbergu (tagad Kaļiņgradu) un slaveno Sambijas pussalu – Baltijas dzintara pasauli.

Nez kur tagad atrodas ķeizarienes Katrīnas I slavenās dzintara istabas dzintari un zelts? Laikā no 1708. līdz 1724. gadam Carskoe Selo, netālu no Sanktpēterburgas tika uzcelta Krievijas cara Pēterā I dzīvesbiedres Katrīnas atpūtas rezidence, kurā 1755. gadā viena istaba bija veidota zeltā un dzintarā. Tajā atradās arī vairākas slavenā arhitekta Rastrelli skulptūras un mozaikas. Dzintaru Pēterim I bija dāvājis Prūsijas karalis Frīdrihs Vilhelms I.

Sanktpēterburgu 1941. gadā aplenca Hitlera karapulki. Katrīnas I slaveno dzintara istabu, ko dēvēja par „pasaules astoto brīnumu“, hitlerieši nojauca un pārveda uz Austrumprūsijas Kēnigsbergu, kur novietoja bijušā Teiņonu pili pilsētas centrā. Austrumprūsija kara beigās nokļuva Padomju Savienības pakļautībā. Taču skaistā dzintara istaba bija pazudusi, un līdz šai dienai to nav izdevies atrast.

Krievijas vēsturnieks Sergejs Trifonovs ir pārliecināts, ka dārgumi iemūrēti turpat Kēnigsbergā, pazemes tuneļos zem Pregoļas upes, taču nirējiem līdz šim nav veicies šos tuneļus atrast. Meklēšana turpinās, lai gan baumo,

okupācijas laikā par lētu naudu varēja iegādāties daudz skaistu dzintara izstrādājumu – krelles, rokassprādzes, gredzenus u. c. Ārzemju dolaram, salīdzinot ar rubli, bija liela vērtība. Mana paziņa Lūcija 1968. gadā viesojās

ka dzintara istabas dārgumi paslēpti kaut kur Vācijā.

Latvijas istaba Ženēvā

Latviešiem ir sava sēžu telpa ar dzintara sienu Tautu Savienības pili, Ženēvā, kur bijām un apskatījām 1978. gadā. Tā nebija apsargāta. Liekas, ka negausīgi tūristi no sienām bija paņēmuši pa dzintara gabaliņam, sabojājot veidojuma skaisto kopainu. Pie pils stādītais Latvijas ozols ar piestiprinātu piemiņas zīmi gan varenī stiepās pret debesīm.

Gudrā latviete un dzintara krelles

Lietuvā un Latvijā komunistu

Rīgā un dāvanām savas ģimenes locekļiem bija sapirkusi daudz šo skaisto dāvanu. Visām sieviešu kārtas radniecēm un draudzenēm pa skaistai dzintara kaklarotai. Kāds Čiekurkalna radgabals brīdināja, ka muitā varot rasties problēmas un ieteica visas desmit krelles aplikt ap kaklu, jo gar miesu jau muitnieki negramstīšoties. Taču viņa uz Ņujorku devās no Amsterdāmas, kur plaši izplatīta narkotisko vielu tirdzniecība. Lūcijas melno aceņu dēļ Ņujorkas muitniekiem radās aizdomas, vai tikai viņa nepārvadā narkotiskās vielas. Viņu iesauca blakusistabā, kur lika pat novilkt drēbes. No narkotikām, protams,

ne vēsts! Taču viņa stāvēja gandrīz vai Ievas kostīmā ar desmit dzintara krellēm ap kaklu. Muitnieks jautājis, kāpēc „stikliņu krelles“ neesot iesaiņotas čemodānā. Lūcija atteikusi, ka tās jānoņem un jāapliek draudzenēm ap kaklu tieši lidostā. Viņai esot izdevies pārliecināt muitniekus, ka latviešiem esot tāda pati tradīcija kā havajiešiem. Havajieši sagaida viesus ar košu ziedu vitni, latvieši, atgriežoties no Latvijas, aplaimojot sagaidītājas ar dzintara kaklarotām.

Muitnieks rokas vien noplātījis, jo nav varējis atrast pretargumentus Lūcijas tik labi formulētajiem apgalvojumiem. Lūcija vēl piebildusi, ka nav atvedusi nekādus „stikla gabaliņus“, bet gan no Baltijas jūras izzveidotus dzintara gabaliņus. Muitnieks norūcis, ka rotas izskatīties kā no plastmasas veidotas. Tām jau nekāda sevišķa vērtība neesot, un viņš neko nemuitošot. Lūcijai dusmās sasarkuši vaigi, ka tā var „ziemeļu zeltu“ nonicināt, taču noturējusies, lai šim nezīnītim, kam nav bijusi ne jausmas, kur atrodas Latvija, nepateiktu ko asu un dzēlīgu.

Pēc pusstundas viņa beidzot iznākusi ārā ar visām desmit krellēm ap kaklu un lepmi paceltu galvu. Tūlīt aplaimojusi visas sagaidītājas, meitenes un sievas ar skaistajām, gleznainajām kaklarotām. Viņas visas nobrīnījušas vien, jo ko tādu nebija sagaidījušas. Apkārtējie cilvēki aplaudēja, jo domāja, ka tas ir kāds

īpašs rituāls. Kāds pat pasteidzies šo skatu nofotografēt. Lūcija apgalvo, ka pa durvju spraugu notikušo vērojis arī muitnieks.

Liepājniekiem pasaules rekords!

2003. gada augustā pienāca ziņa, ka darbigie liepājnieki savēruši dzintara krelles 123 metru garumā un uzstādījuši pasaules rekordu. Šī varenā dzintaru vitne sverot ap 60 kilogramu. Ginesa rekorda grāmatas veidotāji uzlielījuši liepājniekus, taču atteikušies viņu veikumu ierakstīt rekordu grāmatā, jo tas esot pārāk neikdienišķs un tādiem, kuŗi dzintaru nepazīst, nebūtu saprotams. Viņus vairāk interesē rekordi, kas attiecas uz cilvēka ķermeni, piemēram, lielākais vēders, garākie nagi, mati, lielākās ausis u. c. Lai nu viņi saka, ko grib. Rekords paliek rekords, un latvieši var ar to lepoties. Pēdējo dzintara gabaliņu esot ziedojis Liepājas galvas Ulža Seska dēls Mārtiņš. Šis vienreizējās krelles var apskatīt Liepājas Amatnieku biedrībā. Vēl jāpiemin, ka krelles sāka vērt Līvas ciemā tirgus laikā tā paša gada maijā. Bravo, liepājnieki!

Piezīme:

Šajā manā pastāstā informācija par dzintaru, protams, nav pilnīga. Tā, tāpat kā daži vēsturiski fakti, iegūta no dažādiem avotiem. A. R.

Foto no Andra Ritmaņa archīva

Brīvākai domai uzelpojot

(Turpināts no 4. lpp)

Bieži pat aizliedza neprofesionāliem teātriem iestudēt „bīstamas” lugas, piemēram, Jelgavas teātri aizliedza iestudēt ne tikai Gunāra Priedes „Smaržo sēnes”, bet arī dzintara Aspasijas „Sidraba šķidrautis”, kuŗu skolā traktēja kā progresīvu darbu.

Kino visu laiku bija partijas redzeslokā, tādēļ nav brīnums, ka amatierstudijas „Birojs” eksperimentus aizliedza. Fotografija tolaik netika uzskatīta par augsto mākslu, bet arī tā nepalika bez uzmanības.

20. gs. 70. gados arvien lielāku vēribu pievērsa dizainam. Mākslinieki daudz domāja par vides

humānizāciju sērkokciņkastīšu arhitektūras laikā. Tolaik notika vairākas izstādes, kuŗās mākslinieki piedāvāja daudz interesantu ideju. Viena no tām Valža Celma kinētiskā skulptūra „Bāka”, kas bija tapusi pēc Gustava Kluča grafiskā meta. Bez viņa arī Andulis Krūmiņš, Artūrs Riņķis un citi strādāja šajā virzienā. Diemžēl īstenots tikai retais projekts, piemēram, ilgus gadus viesnīcas „Latvija” fasādi rotāja Artūra Riņķa mobilis „Sakta”.

Vislielākās pretrunas sastopamas tēlotājas mākslas sadaļā. Protams, viens no moderno mākslas virzienu apguvējiem bija

Ojārs Ābols, ja ne pirmais, tad konsekvantākais gan. Viņš bija no tiem, kura modernistiskos eksperimentus izstādēs pieņēma. Ar Lidijas Auzas un Zentas Loginas gleznām tā nenotika.

Izstāde atgādina par vienu no aizmirstajiem māksliniekiem Rūsiņu Rozīti, kuŗa dzīve ātri aprāvās. Brīžiem gan moderno virzienu tuvums atsevišķu mākslinieku daiļradē bija visai īslaicīgs, kā Imanta Lancmaņa, Gunta Strupuļa un dažu citu darbībā. Runājot par fotoreālismu Miervalža Poļa un Ligas Purmales radošajā dzīvē, jāteic, ka izstādei izvēlēti ne paši izteiksmīgākie piemēri. Tas sakāms arī par daudziem citiem.

Tajā pašā laikā piemirsts ne viens vien mākslinieks, kuŗš tāpat tika pie vārda ar lielām grūti-

bām. Piemēra pēc gribas atcerēties Ilzi Strekāvīnu, viņa gleznoja visai lielos, ģeometriski ievirzītos laukumos, uzsvērot plakni, tēli vairāk līdzinājās simboliem vai schēmām, darbi bija filozofiski ievirzīti, ļoti personiski.

Vēl jāatzīmē grafika. Izstādē kā izteiksmīgākie izcelti Māra Ārgaļa sirreālie darbi, citi ne mazāk nozīmīgi autori pārstāvēti ar vienu darbu, kā Kirils Šmelkovs. Tēlotājas mākslas sadaļas veidotāja Irēna Bužinska katalogā pareizi norāda, ka 1970. gados grafikā ļoti spēcīgi parādījās sirrealisms. Parasti tad runāja par asociāti tīvo tēlainību, lai slēptu avotu, kas tolaik bija apzīmogots ar buržuāzisko deģenerēšanos. Tomēr ne sirrealisms vien tolaik parādījās stājgrafikā un grāmatu ilustrācijās – arī abstrakcionisma,

konstruktīvisma un citu modernās mākslas virzienu atskaņas.

Tikpat kā ignorēts akvarelis, piemirstot, ka tur vispirms parādījās spēcīga abstrakcionisma ietekme, piemēram, Oļģerta Jauņarāja ainavās.

Atklāts paliek jautājums par lietiski dekoratīvo mākslu, sevišķi, keramiku un tekstilmākslu, kur pilnīgi atklāti dienasgaismu Latvijā ieraudzīja pasaules modernās vizuālās valodas iespāidi. Par to izstādē – ne vārda.

Un tomēr izstāde ir svētīga kaut vai ar to, ka atkal sākam runāt, turklāt lietišķi un pārliecināti, par mūsu mākslas neseņo pagātņi. Jācer, ka šie pētījumi turpināsies, lai tēmu padziļinātu.

Māris Brancis

Draudzīgā aicinājuma 76 gadu atcere

“Mūsu lauku bibliotēkas skolās, biedrībās, pagastu namos ilgāku laiku nav tikušas papildinātas. Bibliotēku pārzinātāji bez grāmatu lasītāju, bez kaimiņu, bez plašākas sabiedrības palīdzības nevar grāmatas atjaunot, bibliotēkas papildināt. Iesim viņiem talkā!” (K. Ulmanis)

Garīgais mantojums, ko radīja Kārļa Ulmaņa sākta kustība, ir bijis jūtams visus aizgājušos gadus latviešu tautas daļai svešumā. Latviešu trimdas dzīvē *Draudzīgā aicinājuma* kustība ar Latvijas brīvvalsts laika degsmi ir turpinājusies visus šos gadus. Atbalstot *Draudzīgo aicinājumu*, trimdas latviešu sabiedrības sniegtās materiālās vērtības ir lieti palīdzējušas vairāku paaudžu jaunatnei Ziemeļamerikas latviešu skolās un nometnēs turpināt latvisko izglītību. Pateicoties dāsnajam atbalstam latviešu skolām svešumā, mums ir bijusi iespēja rast un uzkrāt atziņas, kuŗas ir palīdzējušas saglabāt latvisko identitāti. Atbalstot skolas svešumā, vienlīdz esam uzturējuši ciešas saites ar savu tautu Latvijā. Pirms II Pasaules kara *Draudzīgā aicinājuma* zīmē sasniegtais, komūnisma nebrīves gados Latvijā samērā īsā laikā tika izpūtināts un pat mērķtiecīgi iznīcināts. Tomēr pēc Latvijas brīvvalsts atjaunošanas mūsu Dzimtenē *Draudzīgā aicinājuma* kustība Latvijā ir no jauna atdzimusi. Tiek turpinātas trīsdesmito gadu atbalsta formas. Patlaban visas tautas iesaistīšanās Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta fonda darbībā, kā dzimtenē, tā arī Ziemeļamerikā no jauna ir radusi *Draudzīgā aicinājuma* izteikto ideju turpinājumu.

Ari Detroitas un tās apkārtnes latviešu saime šā gada 23. janvārī pēc dievkalpojuma Fārming-

tonhilas Sv. Pāvila latviešu draudzes baznīcā pulcējās *Draudzīgā aicinājuma* 76. gadadienas svinīgai atzīmēšanai. Svinības rīkoja Latviešu Apvienība Detroitā (LAD).

Ļaudis sarīkojumu ēkā bija pulcējušies ļoti kuplā skaitā. Atklājot sarīkojumu, LAD priekšniece Līga Jēkabsons lūdza ievadvārdus teikt Detroitas un visas ASV latviešu sabiedrības godāto Daini Rudzīti. Viņam

un par tā nepieciešamību. Neapšaubāmi, *Draudzīgajam aicinājumam* ir nozīme no diviem viedokļiem. Pirmkārt - no vēsturiskā viedokļa. Šī ideja nav bijusi jānodod archīvā un tur jānoliek plauktā aizmirstībai. Tikai tagad, pēc neatkarības atgūšanas 20 gadiem mūsu valsts vēsture Latvijas skolās tiek mācīta kā atsevišķs priekšmets. Saprotams, ka pretspars nācis no to Latvijas pilsoņu aprindām, kuŗi joprojām skatās

Detroitas LAD rīkotā *Draudzīgā aicinājuma* atceres sarīkojuma organizētāji un viesi. No kreisās: Vija Markova, Līga Jēkabsons, Dainis Rudzītis, Aivars Osvalds, Skārleta Osvalde, Astrīda Trautmane un Ilgvars Jēkabsons

saistība ar Latvijas prezidentu ir bijusi gandrīz jau no paša dzīves sākuma. “Šodien mūs no tālās un vēsturiskās dienas, kad izskanēja Latvijas prezidenta Kārļa Ulmaņa aicinājums atbalstīt Latvijas skolas, jau šķīr 76 gadi. Tautas atsaucība, sekojot šim aicinājumam, bija tik plaša, ka dzejnieks Eduards Virza 1935. gada ziemas visaukstākajā laikā šo atbalstu bija nosaucis par “grāmatu puteni”.

Tagad, pēc 76 gadiem neviļus var rasties jautājums par *Draudzīgā aicinājuma* nozīmi šodien

austrumu virzienā. Un tomēr Latvijā ir dzīvs patriotisms, un to redzam Barikāžu astāvju dienu 20 gadu atceres sarīkojumos, Lāčplēšu dienas atzīmēšanā u.c.

Otrkārt - ir jāatceras *Draudzīgais aicinājums*, lai kuplīnātu tās garīgās vērtības, kuŗas tas ir sniedzis. *Draudzīgais aicinājums* ir stiprinājis latviešu kultūru. „Latvijā ir tikai viena kultūra - latviskā kultūra. Tai ir jābūt vietai mūsu Latvijas Valsts robežās. Tajā pašā laikā tā var būt ļoti iecietīga. Kultūrā var rasties arī pa vienam, vai otram atzarojumam un citā-

No kr. puses : Latviešu Apvienības Detroitā priekšniece Līga Jēkabsons pateicas Aivaram Osvaldam par referātu

dai izskaņai. Ir jāatceras, ka viss latviskais novelk robežu un visam citam jāietilpinās mūsu kultūrā, bet ne otrādi.” Prezidenta vārdi bija svarīgi ne tikai 1938. gadā vien, tie ir nozīmīgi arī šodien.”

Līga Jēkabsons klātesošos iepazīstināja ar *Draudzīgā aicinājuma* sarīkojuma viesi un atceres runas teicēju Aivaru Osvaldu no Vašingtonas. Būdam informācijas tehnoloģijas speciālistam, viņš allaž atrod laiku rosīgi darboties latviešu sabiedrībā. Aizvadītajos gados viņa lielākais ieguldījums ir palīdzība Latvijas centieniem iestāties NATO. A. Osvalda referāta tema - 2X2 nometņu loma latviešu jaunatnes izglītības veicināšanā.

2X2 kustība, kuŗas dibinātājs bija Brunis Rubess, sākās 1964. gadā. Tad sāka darboties nometnes, pulcējot jauniešus pat divas reizes gadā - ziemā un vasarā. Ļoti populāri bija Vispasaules latviešu jaunatnes kongresi, kuri vienoja jaunatni no Austrālijas, Eiropas un Ziemeļamerikas. Īstenībā, arī 3X3 nometnes pirmsākumi ir meklējami 2X2 nometņu organizācijas pamatos. Līga Ru-

perte, Solveiga Mieziņa, Mārtiņš Freibergs, Janis Trapāns un citi bija tie, kuŗi iesāka ģimeņu projekta izveidošanu formā, kuŗa nu ļoti pazīstama visu paaudžu latviešu ģimenēm. Tās ir sekmīgi devušas svešatnes latviešiem ļoti lielu daļu no latviskās izglītības.

Arvien tiek meklētas jaunas pieejas 2X2 nometņu programmu veidošanā atbilstoši jauniešu šodienas un rītdienas interesēm.

Aivaram Osvaldam pienākas liela pateicība kā par šo rūpīgi sagatavoto referātu, tā arī par 2X2 nometnes organizāciju. Pateicība pienākas arī Amerikas Latviešu apvienībai par devumu svešatnes latviešu jauniešu izglītošanā. Veiktais lielā mērā sasaucas ar prezidenta Kārļa Ulmaņa *Draudzīgā aicinājumā* iesākto. Līga Jēkabsons paziņoja par *Draudzīgajam aicinājumam* veltītā sarīkojuma ienākuma nodošanu Aivara Osvalda rīcībā nākamās 2X2 nometnes rīkošanai.

Pie kafijas tases saviesīgi turpinājās pārrunas.

Vilnis Trops
Detroitā

LASĪTĀJU BALSIS

Sveiciens no tālās Latvijas biedrības „Augstrozes Rūķi”!

2006. gada nogalē izveidojām biedrību ar mērķi izveidot keramikas apmācības darbnīcu bērniem ar īpašām vajadzībām no speciālajām internātpalīgskolām. Padomijas gados mācīju bērniem strādāt ar mālu Limbažu skolēnu namā. Radās iespēja iegādāties lauku māju ar domu - izveidot keramikas darbnīcu, bet ar bērniem turpināju strādāt Umurgas pamatskolā, kas ir netālu no šīs lauku mājas. Mālu un glazūras iegādājos par personiskajiem līdzekļiem, bērnu keramikas darbus apdedzināju savā mājā, par darbu ar bērniem, protams, nekādu atalgojumu nesaņēmu, tāpēc biju spiesta šo apmācību pārtraukt fināncējuma trūkuma dēļ.

2007. gadā iesniedzu darbnīcas izveidošanas projektu par ES līdzekļiem. Izmantojām iespēju un izremontējām mājā vienu telpu un uzmūrējām keramikas apdedzināšanas malkas krāsni. Projekta īstenošana gan iekrita mums ļoti nelabvēlīgā laikā - tāme par remontdarbiem bija jāpiestāda uzreiz, bet, kad pēc vairāk nekā pusgada tika apstip-

Velta Pērkone ar audzēkņiem

rināts projekts, būvmateriālu cenas bija kāpušas. Līdz ar to daudz no iecerēā neizdevās īstenot.

Kad sākās krīze, šādiem projektiem naudu iegūt kļuva ļoti grūti. Turklāt - bērni ar īpašām vajadzībām diemžēl nav sabiedrības īpaši mīlēti. Tāpēc ir ļoti liela vēlēšanās radīt darbnīcu, kur šie bērni varētu attīstīt savus talantus, ar kuŗiem daba viņus patiešām dažkārt bagātīgi apveltījusi.

Katru pavasari tuvējā Dauguļu speciālā internātpalīgskola rīko

zīmēšanas konkursu „Zelta zīmūlītis”. Uz šo konkursu ierodas bērni no Katvaru, Vaidavas, Spāres, Rīgas 3., 4., 5., Maltas, Dzirciema, Lažas, Lielplatones, Valgales internātpalīgskolām. Katru gadu piedalos žūrijā zīmējumu vērtēšanā. Skolu direktores ir ļoti priecīgas par šādas darbnīcas izveidošanu. Katrai skolai ir autobusi, un atvest bērnus uz darbnīcu nav problēmu. Bērnam ir tik svarīgi izjust istas darbnīcas gaisotni, jo tas dod ierosmi sava talanta izkopšanai. Radīsim iespēju strādāt arī ar dažādiem

dabas materiāliem - klūdziņām un citiem. Iecerēts uzstādīt arī aužamās stellas. Tā šai attālajā nostūrī izveidotos vide, kuŗā arī apkārtējie lauku iedzīvotāji varētu atrast sev tikamu nodarbi. Māja atrodas ļoti labā vietā - pie šosejas Limbaži - Valmiera. Piebraucamais ceļš no šosejas līdz mājai ir apmēram 350 m un labā stāvoklī.

Tāpēc griežos pie jums, cienījamie tautieši, ar lūgumu palīdzēt. Visi šie bērni nāk no tā sauktajām sociālā riska ģimenēm un no grūtībās nonākušām ģimenēm. Mums ir jāpalīdz šiem bērniem izglītoties un pilnveidot sevi, jo mājās viņiem tas nav

iespējams. Kad darbnīca būs gatava, visi mīļie atbalstītāji mūsu tapšanas hronikā būsiet ierakstīti ar Zelta burtiem un mīļi gaidīti „Augstrozes Rūķi” darbnīcā.

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā biedrības reģistra nr. 40008112136 Konts LV81LHZZB4000144732001 Latvijas Hipotēku un zemes bankas Limbažu filiālē, Baumaņu Kārļa lauk.1, Limbažos.

Ļoti ceru uz Jūsu sapratni un palīdzēsiet izveidot darbnīcu šiem likteņa pabērniem.

Ar cieņu - biedrības „Augstrozes Rūķi” valdes priekšsēde - **Velta Pērkone**

Window on Eurasia: Experts Discuss Why Russians aren't in Revolt

Pols Goubls
(Paul Goble)

Vienna,
February 2
– The spread
of political
protests in
the Middle
East and
increasing
problems
inside

Russia including corruption, income differentiation and official arbitrariness have prompted ever more Russian analysts to ask why is it that Russians are not going into the streets more often and revolting against the powers that be.

Such queries were given a new focus recently when Lev Gudkov, the head of the Levada Analytic Center, told the Moscow media that “85 percent of the population of Russia considers that they are not in a position to influence anything in the country” and thus do not try to change things by engaging in public protests.

But Gudkov insisted, Russians should not be blamed for this apparent social apathy. The figure he cited, the Levada head said, “means not that people do not sympathize with the victims

[of this or that disaster or policy] but rather that they are not prepared to do something because of this.” In short, “cases of force generate [both] horror and indifference.”

“Hatred to the force structures, the growth of corruption, and [so on] taken together weaken the generally accepted rules of behavior,” Gudkov says. “the normative system of society is breaking down like a rotten fabric,” something he suggested is linked to “disappointment in reformism.”

As a result, “people continue to show loyalty to the powers that be. But the trend of the day is indifference,” all the more so because the media insist and the Russian people believe that there is no alternative for them. That sense, of course, makes it easier for the authorities to rule them because it leads people to ask “for what should [we] protest?”

Mikhail Vinogradov, a professor of psychiatry, said that he considers Gudkov's argument to be “a provocation” against both the people and the powers that be. And he suggested that “the level of civic activity [among Russians] is completely sufficient” given the challenges and

possibilities in their country.

Russians today, he suggested, “do not have the occasions [for protest] comparable to those in Algeria or France.” Instead, “we have our own process of socialization,” and “we have inherited from the former regime a very complicated government. Today reforms are taking place.” Consequently, there is nothing and no one to struggle against.

Sergey Udaltsov, the leader of the Left Front, in contrast had a somewhat different take on the situation. “Undoubtedly,” he said, “the distinctive characteristic of Russian society today is apathy, indifference, individualism and a lack of faith in the possibility of changing anything” at any level.

That represents a change from the late 1980s and 1990s, and Udaltsov said it reflected the institutionalization of “semi-totalitarian democracy” by Vladimir Putin beginning in 2000. Such public passivity, he said, “is characteristic for all totalitarian societies. If one recalls Soviet times, there weren't any mass protests either.”

Then, Udaltsov continued, the reason was that “the idea that they cannot influence the actions of the powers that be was drilled

into the consciousness of the people” by the system. Now, he said, “the powers that be actively through the mass media are pushing this [same] ideological doctrine.”

The current powers that be, he said, “do everything in order to show citizens that protests do not influence the decisions” of the powers.” If people protest something as they do, the authorities respond in almost all cases by doing nothing until there is a sufficient interval to cast doubt on the notion that the protests played any role in any change.

“How all this will end,” Udaltsov added, “we know. The period of apathy will not continue forever. The problems will not become fewer, people will express their dissatisfaction in the Internet (in Soviet times, they did so in their kitchens).” And if the state does not begin a dialogue with the society, such feelings will lead to “a social explosion.”

A third observer, Geydar Dzhemal, the chairman of the Islamic Committee of Russia, offered yet another view. Today, he said, unlike “at the end of the 1980s and at the start of the 1990s,” the population lacks the

leaders who might take them into the street, either genuine ones or false ones supplied by the security services.

Moreover, Dzhemal argued, “the picture of the world [that gave rise to protests 20 years ago] has been destroyed. Earlier the intelligentsia had the idea that in the West was a gleaming island of democracy and in the Soviet land, a dark kingdom.” This wasn't entirely accurate, but it existed and played a major role.

At present, Russians lack “such a picture.” The West is “also a dark kingdom,” and things in Russia are complicated. “In brief, people no longer have in their consciousness this exact dichotomy” and the guidance it offers. And as that has happened, “they have been converted into a silent majority.”

Russians now, Dzhemal said, carry around anger with them “but they do not know what channels they should use to express it. Such a situation is especially dangerous because when at last the cock crows,” the anger of the silent majority will overwhelm the system. “People who do not understand the situation and cannot influence it will remain silent only until then.”

Atbalsts Latvijas Lauksaimniecības universitātes studentiem

Latvijas Lauksaimniecības universitāte (LLU) atrodas Latvijas vidū, Zemgales sirdī un mājā Jelgavas pilī nedaudz vairāk nekā 70 gadus. Universitāte lepojas ar to, ka vienīgā valsts akreditētā augstākās izglītības iestāde, kas izglīto jauno paaudzi Latvijas tautsaimniecībai tik svarīgās jomās kā lauksaimniecība, mežsaimniecība, ainavu arhitektūra, pārtikas zinātne un tehnoloģijas, veterinārmedicīna u.c. un ir pārlicināta, ka piedāvāto studiju programmu absolventi veicinās un atjaunos Latvijas valsts labklājību. Lai sasniegto šo mērķi, universitātei svarīgi ir ne vien nodrošināt mūsdienu studiju videi atbilstošus apstākļus, bet noturēt studēt gribētāju interesi. Diemžēl šobrīd šis jautājums īpaši saasinājies, jo daudzi vidusskolu absolventi pieļauj iespēju studēt ārpus Latvijas. Bet vai ārpus Latvijas var apgūt Latvijas zemes veiktas apsaimniekošanas prasmes? Nē, mums pašiem vajag savus saimniekus savā zemē, kas zina latviešu tradīcijas un saredz Latvijas valsts nākotni.

Studējošo samazinājumu šobrīd sajūt arī LLU, jo skaits pēdējo divu trīs gadu laikā ir sarucis turpat par diviem tūkstošiem, kaut gan jauno studentu skaita samazinājums ir neliels. Tas ir noticis gan objektīvu iemeslu dēļ – dzimstības kritums, kas tuvojas zemākajam punktam, kuru Latvijas augstskolas izjutīs 2015. gadā, kad augstskolās jaunuzņemto studentu skaits saruks vairāk par 50% -, gan arī subjektīvu iemeslu dēļ - studiju laikā studenti pamet mācības naudas līdzekļu trūkuma dēļ. Īpaši svarīgi tas ir

LLU, jo 70 % studentu nāk no lauku reģioniem, kušos smago ekonomisko situāciju izjūt viskarbāk. Viņu dzīvošanu studiju laikā Jelgavā ietekmē finansiālie izdevumi par dienesta viesnīcu, pārtiku un studiju materiāliem. Šos izdevumus studenti var segt, ja palīdz vecāki, kuriem ir darbs un finansiālie līdzekļi, vai studentam ir iespēja pretendēt uz stipendijas iegūvi vai arī students sameklē gadījuma darbus, kušu iegūšana sakarā ar ekonomisko krīzi ir turpat neiespējama. Jāatzīst, ka liela daļa studentu studē par valsts budžeta līdzekļiem, t.i., valsts sedz maksu par studijām, tomēr tikai aptuveni 10-12 % no tiem var saņemt valsts stipendiju (70 LVL/mēnesī). Ja studiju kursā studē 20 studenti par valsts budžeta līdzekļiem, tad valsts stipendiju saņems tikai 2-3 studenti. Turklāt Latvijas valsts ir noteikusi, ka prioritāte stipendijas piešķiršanā ir studentiem, kuri var apliecināt savas ģimenes sociāli apgrūtinātos apstākļus, bet studentu izcilību studijās neuzskatot par valsts stipendijas saņemšanas vērtu kritēriju.

LLU vēlas to labot, jo vienmēr ir uzskatījusi, ka ir atbalstāmi ne tikai grūtībās nonākušie studenti, tomēr ir svarīgi izcelt tos, kas studē ar izcilību un mērķtiecību. Tādēļ jau 2008. gadā tika nodibināts LLU Attīstības fonds. Tā mērķis ir finansiāli palīdzēt talantīgiem, pētnieciskajos projektos, darbos iesaistītiem LLU studentiem, ja viņi ir sociāli aktīvi un atbildīgi. Attīstības fonds ir iegūvis Latvijas valsts uzticību, saņemot sabiedriskā labuma organizācijas statusu un visas iespējamās nodokļu atlaides studentu stipendiju

programmu īstenošanā. Tādēļ par savu rīcību un piesaistīto naudas līdzekļu izlietojumu fonds ir atbildīgs ne vien savu ziedotāju, bet arī Latvijas valsts priekšā.

Lai gan stipendijas programmu skaits nav liels, tomēr fonds ir pateicīgs ikvienam ziedotājam, kas atsaucas mūsu aicinājumam. Esam pateicīgi Annai Čakstei Rollinsai no Arizonas pavalsts ASV par ilggadīgo uzticību un ieguldījumu divu stipendijas programmu dibināšanā: „Jāņa un Millijas Kāvušu stipendija” un „Jāņa Čakstes stipendija”; Amerikas Latviešu apvienībai, īpaši, nozares „Sadarbība ar Latviju” vadītājam Ērikam Krūmiņam par uzticību „Edgara Kleinberga stipendijas” īstenošanā, kā arī Arturam

Gerhardam un Ingūnai Ozolai, LLU absolventei, kas pārcēlusies uz dzīvi Floridas pavalsti ASV, par „Ērikas un Artūra Gerhardu stipendijas” dibināšanu. Tā ir viena no jaunākajām stipendijas programmām LLU. Jāatzīst, ka šīs stipendijas mecenāti LLU atrada paši saviem spēkiem, atrakstot vēstuli ar stipendijas ideju. Šī lieliskā iecere nu ir vainagojusies ar panākumiem - viena mērķtiecīga un talantīga jaunieta Baiba Grāvere no Kocēnu novada Latvijā ar šīs stipendijas palīdzību apgūst vienu no sarežģītākajām studiju programmām LLU - veterinārmedicīnu, pēc sešu gadu studijām iegūstot veterinārārsta kvalifikāciju, lai pēcāk dotu labumu Latvijai un tās attīstībai.

Līdzšinējie stipendiāti ir atzi-

nuši, ka stipendija ir pašapziņas „lādiņš” un labs finansiāls atbalsts, kas lieti noder, lai pilnvērtīgāk pievērstos studijām un netērētu laiku, strādājot gadījuma darbus. Viņi neapšaubāmi ir pozitīvs piemērs saviem studiju biedriem - ar neatlaidību, rosību un augstiem studiju rezultātiem var sasniegt personisko labklājību. Tādēļ universitāte un Attīstības fonds cer, ka stipendiātu iegūtā pieredze būs neizdzēšama arī šo studentu turpmākajā dzīvē.

LLU Attīstības fonda valdes priekšsēdētājs
profesors A. Mugurēvičs
e-pasts: attistibasfonds@llu.lv

LLU mājlapa
www.llu.lv

Dieva darbs kad rit!

Pārskats par mūsu Baznīcas darbu ASV no 2009. gada jūnija līdz 2010. gada jūnijam

Pirms gada LELBĀL un LELB Sadarbības padomes sēdē Maz-irbē atskanēja aicinājums „Lai rit!” Kopā ar bīskapu Eināru Alpi sāku plānot, kā LELBAs draudzes Amerikā un Kanadā varētu savākt līdzekļus, lai iegādātos divriteņus latgaļiem bērniem, vecākiem un pensionāriem. Bīskaps E. Alpe ziņoja, ka viņa diecēzē daudzi palikuši bez transportlīdzekļiem, un viņš bija pārliecināts, ka tāda palīdzība nestu lielu svētību. Un Dieva darbs sāka „ritēt”, cerībā mazināt viena otra raizes!

LELBAs pārvalde apstiprināja projektu, jaunatnes nozares vadītājs diakons Dāgs Demandts uzņēmās to vadīt un saskaņot; palīdzības nozares vadītāji prāv. Vilis Vārsbergs un māc. Biruta Puiķe solīja no nozares līdzekļiem ziedot līdz \$10 000 – dubultoju katru saziēdoto dolaru. Dedzīgi atsaucās visus paaudžu pārstāvjus, draudzes rīkoja riteņbraukšanu ekskursijas, atbalstīja bērnus un jauniešus, un LELBAs kasierim Vilmāram Beiniķim varēja nosūtīt vairāk nekā \$29 000! Par spīti grūtiem ekonomiskiem apstākļiem, atsaucās gan LELBAs, gan Latviešu katoļu Baznīcas locekļi Kanadā, gan arī laicīgās organizācijas, lai atbalstītu brāļus un māsas Latgalē. Lai slava Dievam un pateicība katram braucējam, ziedotājam, ikvienam, kas tic, ka mēs varam daudz, ja vien gribam!

Tagad, kad rakstu šīs rindas, „Lai rit!” atskanējis neskaitāmas reizes Latvijā! To mūsu jaunieši nemitīgi atkārtoja – priekā, pārliecībā, sirsnībā! Diakona Dāga Demandta vadībā mēs piedalījāmies divriteņu izdalīšanā: pats Dāgs, viņa saderinātā Edija no Alūksnes, Aina Budrēvica no Kanadas; Kristīne Abula no Milvokiem, Amanda Bērziņa no Čikāgas, Aleksis Vizulis no Mičigenas un šī raksta autore. No visas sirds pateicos Dievam par tiem, kurus Viņš aicināja projektā „Lai rit!” istenot. Katram no šiem jaunajiem cilvēkiem Dievs piešķīris īpašas dāvanas, un viņi ar tām brīnišķīgi un nenoguruši dalījās. Pie dievnamiem mūs allaž sagaidīja ļaudis, no sākuma viņi gan šķita mazliet atturīgi, bet, kad pastāstījām, kas esam, un ar viņiem iepazīnāmies, „sienas” izzuda! Izsainojot divriteņus un pārbaudot, lai katram saņēmējam derētu, atturība tika pārvarēta, un tobrīd jutāmies vienoti – viena, kristīga, vispārēja Baznīca! Kļuvām par Kristus mīlestības svēttītiem Dieva bērniem – visi, gan ciemiņi, gan nākamie divriteņu īpašnieki.

Vārdos grūti aprakstīt piedziņojumus Jaunjelgavā, Biržos, Viesītē, Neretā, Aknīstē, Subatē, Lašos un Ilūkstē. Arī Indrā, Aglonā, Ružinā, Tiskādu bērnumamā, Varakļānos, Rēzeknē, Tilžā un Balvos!

Vašingtonas draudzes dāvinātās ūdens pudeles diemžēl laikus nepienāca, bet diakons Dāgs Demandts, kas savu prakses gadu pavadīja Jēzus draudzē Rīgā, solījis tās nogādāt divriteņu saņēmējiem. Lai Dievs

svētī, ko Viņa Gars ir veicis ar daudzu cilvēku starpniecību, jo tas mūs dzīvus dara un iedvesmo!

Krizes un dižķibeles

2010. gadā bija jālūdz ziedojumi, kad trūcīgā Haiti zeme piedzīvoja traģisko zemestrīci. Daudzi līdzjutīgi cilvēki ziedoja, un LELBAs kasē no Amerikas draudzēm saņēma \$20 000. Nauda tika nosūtīta *Lutheran World Relief*. LELBAs draudzes Kanadā saziedoja vairāk nekā \$6000.

Pateicamies katram individam un katrai draudzei, kas atsaucās un tik skaidri apliecināja savu ticību Kristus līdzībā izteiktiem vārdiem: „...Ko jūs esat darījuši vienam no šiem, maniem vismazākiem brāļiem, to jūs esat man darījuši.” (*Mat. 25:40b*)

„Dievs labu dar’ ko darīdams!” liecina garīga dziesma, mudinot palauties uz Viņu, kad pašiem pietrūkst izpratnes par notikumiem gan dabā, gan cilvēka grēcīgās dabas dēļ. Naftas izvirdums apdraud ekoloģisko līdzsvaru Amerikas ūdeņos un vairāku dienvidu pavalstu krastos. Financālās dižķibeles smagi neskaitāmas valstīs, tostarp Latvijā. Šie notikumi ietekmē ikvienu. Kopā turpināsim palīdzēt atrast atbildes, kas mudina apdomāt savu rīcību, lēmumus un to sekas. Vai mūsu izvēle vienmēr ir taisnīga?

Latviešu evaņģeliski luteriskā baznīcā Amerikā ir 60 draudžu un 62 garīdznieki. Sadarbojamies ar LELBĀL, draudzēm Latvijā, Latvijas Universitātes teoloģijas fakultāti un Luterāņu pasaules federāciju. Vācijā pērnvasar notika *Lutheran World Federation Assembly*, kurā piedalījās kopā ar arch. Elmāru Ernstu Rozīti. Janvārī mācītāja Ilze Kuplēna-Evarte mūs pārstāvēja asamblejas sieviešu pirmsasamblejas sanāksmē. Asamblejas rīkotāji aicināja piedalīties Latviešu luterāņu sieviešu teologu apvienības pārstāves – mācītāju Ilzi Druviņu no Vācijas un evaņģelisti Ruditi Losāni no Latvijas. Temats – „Mūsu dienišķo maizi dodī mums šodien!”

LELBAs darbību četros apgabalos vada mūsu prāvesti, viņu ziņojumi atrodami Gada grāmatā. Darbs bez LELBAs pārvaldes nebūtu iespējams. Pērn notika ikmēneša telekonferences. Pateicos savai vietniecei prāvestei Anitai Vārsbergai-Pāžai, ko rudenī ievēlēja par Austrumu apgabala garīgo vadītāju. Pateicamies prāvestam Oļģertam Sniedzem, kas ilgus gadus uzticīgi un veiksmīgi vadīja Austrumu apgabalu Dievam par godu un draudzēm par svētību.

No sirds pateicos pārējiem LELBAs pārvaldes locekļiem: Jurim Pūliņam; sekretārei Tijai Abulai, kas veic savu darbu tik labi, ka tas arvien paplašinās; māc. Aivaram Peldam, māc. Kārlim Žolam un Baibai Liepiņai. Ar īpašu pateicību jāpiemin LELBAs kasieŗa Vilmāra Beiniķa neatlaidīgais, profesionālais un pašreizējais darbs!

LELBAs nozares un darbs

Izvilcumi no nozaru vadītāju ziņojumiem:

Ārmisijas nozares vadītājs Tālvāldis Šmits: darbs turpinās Indijas dienviddaļas Tamil Nadu ciemos Tiruchirapalli tuvumā; LELBAi jāmeklē ārmisijas nozares palīgs, ko var pakāpeniski apmācīt mūsu ārmisijas darbā.

Baznīcas liturģijas un mūzikas nozares (BLUM) vadītāja māc. Dr. Sarma Eglīte: 2010. *Thrivent* projekts ir gatavs. Ar piešķiruma atbalstu izveidos jau 2008. gadā sinodes pieprasīto alternatīvo dievkalpojuma kārtību; turpina dziesmu sakopšanu un tulkošanu angļu valodā, jo arvien biežāk notiek dievkalpojumi vienlaikus latviešu un angļu valodā.

„Ceļa Biedra” izdevējs un LELBAs mājaslapas veidotājs māc. Viesturs Bambans: izveidots LELBAs vienotais kalendārs, kurā ir norādes uz informācijas lapu, tādējādi nodrošinot labāku informācijas apmaiņu/pārskatu; „Ceļa Biedra” abonētāju skaits samazinās; jādomā, kā to vairāk izplatīt. Elektroniski „Ceļa Biedru” nosūta visiem garīdzniekiem Latvijā.

Dāmu komiteju nozares vadītāja Daina Lazdiņa: tiek sako- poti dati par dāmu komiteju darbu. Dāmu komitejas darbā nepieciešams iesaistīt vairāk jaunās paaudzes pārstāvjus.

Evaņģelizācijas nozares vadītāja māc. Dr. Daira Cilne: LELBAs draudzēm ieteicams sagatavot brošūru par savu draudzi, lai būtu vieglāk iepazīstināt ciemiņus, jaunus draudzes locekļus ar draudzes darbību. Draudžu dienas notika 2010. gada septembra sākumā; turpmāk iecerēts Draudžu dienas kādu lekciju lasīt vai nodarbību vadīt arī angļu valodā.

Garīgās aprūpes nozares vadītājs prāv. Ivars Gaide: tiek izplatīts meditātīvās brošūras, kurās iecienītas un pieprasītas.

Grāmatu galda vadītāja Biruta Zommerē: iespējams pasūtīt grāmatas, e-pasts: jzbz@seasurf.net

Namturības nozares vadītājs māc. Aivars Pelds: piedāvā seminārus par namturību; palīdz izprast, kā atbildīgi rīkoties šajos ekonomiski nedrošajos laikos.

Jaunatnes nozares vadītājs diakons Dāgs Demandts: veiksmīgi izdevās divriteņu vākšanas un izdalīšanas projekts „Lai rit!”, 2010. gada jūnijā sadarbībā ar LELB bīskapu Eināru Alpi izdalīja 200 divriteņu 20 vietās Latgalē. (Par Jaunatnes nozares vadītāja palīdzību 2010. gadā apstiprināja Annu Jansonu, viņa kalpos Ziemeļamerikā, kamēr diak. Dāgs Demandts savu prakses gadu pavadīs Rīgā.)

Skolas nozares vadītāja Ruta Bambana: bērnu dziesmu grāmata ar tvrtu 100 eksemplāros saņemta; plānots vienu eksemplāru nosūtīt draudzēm, kurās ir latviešu svētdienas skolas. Gan grāmata, gan disks maksā \$5 katrs.

Palīdzības nozares vadītāja māc. Biruta Puiķe: pateicas prāv. emer. Dr. Vilim Vārsbergam, kas šo darbu darīja pirms tam. Pateicībā par viņa darbu LELBA nosūtīja \$1000 ziedojumu Gaŗezeram. Paldies māc. Jurim Zariņam Latvijā, kas LELBAs uzdevumā vadā dievkalpojumus

Pēterburgā un Maskavā. Sakarus ar latviešiem Sibīrijā uztur prāv. emer. Māris Ķirsons.

Statistikas nozares vadītāja Baiba Liepiņa: visām draudzēm izsūtīs statistikas lapas.

LIRS (Lutheran Immigration and Refugee Service) pārstāve māc. Dr. Kristīne Sūna-Koro: 2010. gadā sāka jauna akcija, aicinot LELBAs draudzēs un dāmu komitejās ciešanu laikā runāt par mūsu draudžu locekļu bēgļu pieredzi, aizlūgt par visiem, kam mūsdienās jābēg no savas zemes un atbalstīt viņus, ziedojumus nosūtīt LIRS.

Informācijas nozare un LELBAs archīva vadītājs Juris Pūliņš: tiek izdots „LELBA Ziņas”; spriež par iespēju pārvietot archīvu.

Teoloģijas nozares vadītājs māc. Kārlis Žols: sagatavots LELBĀL apstiprināts dokuments, paskaidrojot viedokli par sieviešu ordināciju. Pirms kārtējām Draudžu dienām Kursā 2010. gadā septembrī rīkoja Teologu dienas, galvenais lektors bija Rīgas Lutera draudzes mācītājs, LELB Teoloģijas komisijas vadītājs Indulis Paičs.

Rītdienas fonda vadītājs dr. Juris Cilnis: piešķir stipendijas un atbalsta garīdzniekus, kuri turpina savu izglītību; tiek atbalstīti arī Latvijas Universitātes teoloģijas fakultāte un teoloģijas studenti.

Priekšnieces darbu pildot

Daudz piedzīvots, daudz esmu mācījusies. Ar prieku sveicu jauno prāvesti un mācītāju Aiju Greiemu (Graham). Ar skumjām atvadījos no prāv. emer. Alberta Ozola, kam bija tik nozīmīga loma visā latviešu luterāņu Baznīcā – gan šeit, gan Latvijā. Paldies Dievam par šī goda vīra kalpošanu. Esmu centusies rakstveidā informēt, kas notiek Latviešu evaņģeliski luteriskā baznīcā Amerikā un apsveikt draudzes jubilejās. Vairākām bija 60 gadu svētki. 2009. gada novembrī un decembrī ziņoju par sieviešu ordināciju un tām diskusijām, kas notika LELB mācītāju konferencē Rīgā. Turpinu sazināties ar LLSTA (Latvijas luterāņu sieviešu teologu apvienības) locekļiem un *Lutheran World Federation* Ziemeļamerikas pārstāvi māc. Teresitu Valeriano. Sagatavoju rakstus „Ceļa Biedram”.

Vašingtonā 2010. gada 6. janvārī prāvesta amatā ievēdu māc. Anitu Vārsbergu-Pāžu. Turpat 9. janvārī LELBAs vārdā atvadījos no prāv. emer. Alberta Ozola. Grandrapidos 10. janvārī teicu sprediķi un piedalījos draudzes informatīvā sadraudzības sanāksmē. Tās pašas dienas vakarā piedalījos Kalamazū draudzes vadības sēdē. Ņujorkā pārstāvēju Latviešu evaņģeliski luterisko baznīcu Amerikā *Lutheran Social Services of New York* 4. martā rīkotā banketā. Tika godināta bijušā Latvijas prezidente Vaira Vīķe-Freiberga. Banketā piedalījās Ņujorkas draudzes māc. Laris Saliņš, priekšnieks Mārtiņš Zāliete un citi latvieši. Milvokos 14. martā notika vietējā ELCA (*Evangelical Church in America*) bīskapa Džefrija Bar-

rova (*Jeffrey Barrow*) amatā ievēšana; piedalījās ELCA bīskaps Marks Hansons, viņam pastāstīju par neseniem notikumiem Latvijā. No 17. līdz 19. martam piedalījos Vidienes apgabala garīdznieku konferencē Grandrapidos. Sadalījām pienākumus Gaŗezērā, pati Vasaras vidusskolā mācīšu divas nedēļas. Martā satikos ar māc. Viju Klivi. Spriedām, kā LELBAi un LELBĀL vislabāk turpināt atbalstīt LLSTAs darbu. Jūnijā piedalījos LLSTAs sanāksmē. Milvokos 21. martā viesojās Pasaules luterāņu federācijas pārstāve māc. Teresita Valeriano. Turpinu piedalīties telekonferencēs, kas Ziemeļamerikā vieno Pasaules luterāņu federācijas baznīcas. Lasīju referātu un teicu sprediķi 17. aprīlī Austruma apgabala dāmu komitejas konferencē Ņujorkas draudzes Salas novadā. Jonkeros teicu sprediķi un pateicos Dievam, ka māc. Juris Saivars pēc grūtās slimības atkal var aktīvi kalpot! Atveseļojies arī diak. Indriķis Kaņeps. Vadīju LELBAs pārvaldes paplašināto sēdi Indianapolē no 18. līdz 20. maijam. Dievkalpojuma tika ordinēta māc. Aija Greiema. Devos uz Latviju 14. jūnijā kopā ar citiem projekta „Lai rit!” vadītājiem.

Kas paredzēts 2011. gadā

Tā kā šis Baznīcas gadagrāmatas temats ir Bībele, paredzam sagatavot Bībeles lasīšanas plānu katrai dienai 2011. gadā ar nosaukumu „Pastaiga ar taviem 365 vislabākajiem draugiem!” Aicinām katru dienu izlasīt vienu no mīļākajiem Bībeles stāstiem. Ceram iesaistīt vairākus, lai kopā izveidotā programma nestu lielāku svētību!

Jaunieši, kuri iesaistījās projektā „Lai rit!”, jau gaida nākamo. Kopā domāsim, lūgšim un, es ticu, uzdriktēsīsimies vēlreiz pilnīgāk atzīt Kristus vārdu patiesumu: „Tu saki, ja tu spēji! Kaut tu varētu ticēt! Tas visu spēj, kas tic!” (*Marka ev. 9: 23*) Vai ir pārāk naīvi tam ticēt? Un tomēr, kad Dievs vada darbu, vai tas tiešām nerit? Varbūt ne vienmēr mums paredzamā virzienā – un tomēr, ir vērts, ja pat vienam ir palīdzēts vairot ticību, ticēt sev un tam, ka Dievs viņu mīl? Ja pat vienam esam iemācījuši braukt ar divriteņiem? Tiskādu bērnumamā kāds 10 gadu vecs zēns tagad brauc ar divriteņiem, jo jaunietis Aleksis Vizulis no Mičigenas skreja viņam līdzās, balstot un uzmundrinot, līdz puisītis pats varēja noturēties un, gulēt ejot, nemitīgi jautājis: vai rītdien atkal varēšu braukt?

Varbūt tieši tas ir Dieva mums dotais uzdevums. Skriet blakus, palīdzēt otram atrast līdzsvaru, drosmi uzticēties, līdz – aiziet! Un tad, darboties pašiem, uzticēties Kristum, kas katru aicina savā darbā – žēlastībā un mīlestībā! Lai rit! Patiešām, lai turpina ritēt Dieva darbs un svētī mūs, kam tas uzticēts – viss Viņam par slavu un godu! Viņam lai mūžīga pateicība!

Lūgšanās vienota ar jums Kristus mīlestībā, -
prāv. Lauma Zušēvica,
LELBAs pārvaldes priekšniece

JAUNUMI LATVIJAS POLITIKĀ

Ulmanis vairs nevēlas vadīt PLL

Eksprezidents Guntis Ulmanis vairs nevēlas vadīt 10. Saeimas vēlēšanās neveiksmi piedzīvojušo apvienību *Par labu Latviju* (PLL). Par viņa pēcteci apvienības kuluāros tiek minēts Tautas partijas (TP) pārstāvis, bijušais reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs Edgars Zalāns. Laikrakstā *Latvijas Avīze* norādīts, ka skaidrību par apvienības nākotni varētu viest pavasarī plānotā PLL biedru kopsapulce. Tajā tikšot lemts par valdes nomaiņu un jauniem atbildības sadales principiem.

Pašreizējais PLL priekšsēdis Ulmanis laikrakstam atzina, ka pirms vēlēšanām izskaidrojušie aicinājumi veidot vienotu partiju vairs neesot aktuāli. Taču, viņš uzsvēra, apvienība netaisās pašlikvidēties vai demisionēt, vai "pārāk biežā slānī kaisīt sev uz galvas pelnus".

Ulmanis pats gan, visticamāk, pēc šīs kopsapulces PLL vairs nevadīs. "Man ir daudz darba parlamentā un dažādi sabiedriskie pienākumi, kā jau bijušajam Valsts prezidentam. Te vajadzētu kādu stipri jaunāku, enerģiskāku un ambiciozāku cilvēku," paskaidroja eksprezidents. Viņa ieskatā priekšvēlēšanu situācija likusi izveidot plašu apvienības vadību (PLL valdē ir 14 cilvēki), bet tagad valdes locekļu skaits būtu jāsamazina.

Atskatoties uz apvienības izveidi, viens no tās iniciatoriem, Saeimas deputāts un partijas LPP/LC līderis Ainārs Šlesers atzīst, ka tai bijuši objektīvi iemesli – uzņēmēju atbalsts un citu partiju savstarpējā konsolidēšanās apvienībās. Startu vēlēšanās gan viņš nevēlas saukt par neveiksmīgu – kaut arī neesot sasniegts cerētais vietu daudzums Saeimā, toties izveidojusies ļoti kvalitatīva un profesionāla frakcija.

Šlesers esot informēts par Ulmaņa nevēlēšanos turpināt apvienības vadīšanu. Arī viņš domā, ka frakcijai nepieciešama stingrāka sadarbība ar apvienību. Tāpēc vislabākais Ulmaņa pēcnācējs PLL priekšsēža amatā būtu apvienības Saeimas frakcijas priekšsēdis Zalāns.

Savukārt TP līderis Andris Šķēle nevēlējās komentēt iespējamās pārmaiņas apvienības vadībā. "Mums šobrīd nav nekādu citu uzstādījumu kā turpmāka saīsu stiprināšana ar reģionālajām partijām. Nekas nav mainījies," teica Šķēle. Viņaprāt, PLL savu svarīgāko mērķi – iegūt pārstāvību Saeimā – ir sasniegusi. Tāpēc tagad galvenie akcenti esot pārbīdījušies no apvienības uz frakciju.

PLL, ko izveidoja LPP/LC, Tautas partija, uzņēmēji un pašvaldību līderi, 10. Saeimā ieguva tikai astoņas vietas. Apvienība pašlaik ir dziļā opozīcijā.

PLL uzņēmēji pamet politikus

Tautas kustība *Par labu Latviju* (PLL) nedelegēs savus pārstāvjus politiskās apvienības PLL valdē un atdalīsies no tās, lai varētu savas idejas popularizēt arī citiem politiskajiem spēkiem. Šādu lēmumu pēc kustības padomes sēdes žurnālistiem paziņoja tā

vadītājs, LNT ģenerāldirektors Andrejs Ēķis. Tautas kustības minimālie mērķi esot sasniegti – tās pārstāvis eksprezidents Guntis Ulmanis ir ievēlēts Saeimā, tāpēc, lai viens otru "nediskreditētu, nolēmām atdalīties".

Ēķis, līdzīgi kā iepriekš LPP/LC līderis Ainārs Šlesers, uzsvēra, ka PLL priekšvēlēšanu programmu eksperti atzinuši par vienu no labākajām, tāpēc, lai varētu to īstenot, tautas kustība esot gatava sadarboties ar visām politiskajām partijām, arī valdībā pārstāvētajām.

Tautas partijas priekšsēdis un PLL valdes loceklis Andris Šķēle atzina, ka "politiskā PLL" atbalstot uzņēmēju kustības lēmumu un tādējādi tikšot nodalīta "politiskā un saimnieciskā darbība". Šķēle uzsvēra – esot "pilnīgi skaidrs", ka PLL Saeimas frakcija arī turpmāk īsteno savu programmu.

Koalicija vienojas...

Koalicijas partiju sadarbības padome 7. februārī vienojusies par šā gada valsts budžeta konsolidācijas pasākumiem 27 miljonu latu apjomā. Par pārējo nepieciešamo summu sarunas turpināsies.

Ieņēmumu palielināšanu plāno nodrošināt, realizējot efektīvāku ēnu ekonomikas apkaļošanu, tādējādi iegūstot budžeta papildu 12,8 miljonus latu. Īpašu uzmanību pievēršot nelegālās akcīzes preču – degvielas un tabakas izstrādājumu aprites samazināšanai, kā arī akcentējot Valsts ieņēmumu dienesta (VID) sadarbību ar nozaļu asociācijas uzņēmumiem.

Finanču ministrijas izstrādātais konsolidācijas priekšlikums ieteic samazināt nodarbināto skaitu valsts tiešās pārvaldes iestādēs (ministrijās) par 10%, tādējādi nodrošinot divu miljonu latu ietaupījumu valsts budžetā, kā arī par 1% samazināt strādātāju skaitu Valsts policijā, Valsts robezsardzē, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā, Ieslodzījumu vietu pārvaldē, Valsts ieņēmumu dienestā un Ārlietu ministrijā.

Tādējādi 10% samazinājums attiektos uz 9600 tiešajā valsts pārvaldē nodarbināto, 21 000 valsts budžeta iestādēs nodarbinātajiem netiks piemērota samazināšana.

Finanču ministrija ieteic jau 2010. gadā paredzēto, bet neieviešot pievienotās vērtības nodokļa (PVN) samazinātās likmes atcelšanu dabasgāzei no 12% uz 22%. Realizējot šo pasākumu, plānots papildus ieņemt 1,6 miljonus latu. Patlaban samazinātā likme tiek piemērota tikai mājsaimniecībām, bet siltuma ražotājus tas neietekmē.

Ievērojot nepamatotī strauji pieaugošo nebanku sektora patērētāju kredīšanas pakalpojumu sniegšanu, turklāt apstākļos, kad šis sektors netiek pienācīgi uzraudzīts, ieteikts ieviest nodevu šādiem uzņēmumiem speciālās atļaujas (licences) saņemšanai.

Lai saņemtu pirmreizējo licenci šādai uzņēmējdarbībai, būs jāsamaksā nodeva Valsts kasē 50 000 latu apmērā, savukārt,

lai turpmāk šādu uzņēmumu pārreģistrētu, ikgadēja nodeva būs 10 000 latu. Plānots, ka, ieviešot šādas uzņēmējdarbības licencēšanu, valsts budžetā papildus varētu iegūt līdz 8,3 miljonus latu.

Starptautiskie aizdevēji pēc valdības sagatavotā valsts budžeta projekta izvērtēšanas atzīst, ka Latvijai ir jāveic papildu konsolidācijas pasākumi par 50 miljoniem.

Sarkanā līnija politikā un valsts pašcienā

Eiroparlamenta deputāte prof. Dr. Inese Vaidere sniedza interviju laikrakstam *Latvijas Avīze*. Redakcijas darbinieki Vaiderei uzdeva daudz jautājumu, taču viņus īpaši interesēja viešņas viedoklis par Latvijas un Krievijas attiecībām.

Ineses Vaideres ieskatā mums ar Krieviju jābūt labām kaimiņu attiecībām. Krievi ciena atklātu valodu, bet neciena tos, kuŗi paši sevi neciena. Tāpēc doties ar dāvanām (plašā nozīmē) uz Maskavu varbūt bija vērts padomju laikos, bet diez vai – tagad, kad esam pilntiesīga ES valsts. Lielās, spēcīgās valstis Vācija, Itālija reizēm darbojas individuāli attiecībās ar Krieviju, bet Latvijai būtu jāievēro kopīgā ES „līnija”. Tas līdzētu izvairīties no varbūtības kļūt par Krievijas „ekstra” draugiem vai īpašiem ienaidniekiem. Virziens politikā „caur Eiropu” būtu pareizākais.

Vērtējot Latvijas Valsts prezidenta Valža Zatlēra vizīti Krievijā, Vaidere atzīst, ka Zatlērs izteicis mūsu sevīšķu atbalstu, kārtējot Krievijas bezvīzu režīmu ar EŠ. Briselē ideja tiek atbalstīta, taču notiek spraigas diskusijas par šo jautājumu. Ir iebildes, ka Krievijai būtu jāizpilda dažādi noteikumi, lai šādu režīmu iedibinātu. Ar Maskavā runāto Zatlēru zināmā mērā radījis grūtības Latvijas Ārlietu ministrijai. Vaidere Briselē izteikusi domu – ja Eiropā bez vīzas ielaižam Krievijas pavalstniekus, tāda pati nostāja jāattiecina arī uz Gruzijas un Ukrainas pavalstniekiem. Vispār par bezvīzu režīma ieviešanu jārunā reģiona un valsts drošības kontekstā.

Eiropas parlamentā Inesei Vaiderei blakus sēž komunistu frakcijas pārstāvis Alfrēds Rubiks. Intervijā tika jautāts, vai brīvi domājošā, progresīvā Eiropas Savienībā varētu vienoties pat ar viņu. Atbilde bija negatīva – nevienosies vis. Vaidere aicina atcerēties Saeimas balsojumu, ar kuŗu ceļš uz Eiropas Parlamentu tika pavērts katēgoriskajiem Latvijas neatkarības pretiniekiem Ždanokai un Rubikam. Par viņiem balsojuši arī daži pašreizējās koalīcijas pārstāvji. Vaidere bijusi pret. Viņas ieskatā viena no sarkanajām līnijām ir tā, ka ar cilvēkiem, kuŗi aktīvi pretdarbojušies Latvijas neatkarībai, vienoties nevar.

Krievijai ir liela interese par valsts valodas jautājumu Latvijā. Ja Latvijā paaugstinātu krievu valodas statusu līdz oficiālajai valodai, tad tā kļūtu par oficiālu valodu arī visā Eiropas Savienībā (izcēlums mūsu –red.). Tā būtu Krievijas pielikto pūļu

vērtā kārts, ko likt galdā, un šai ziņā Latvija ir vienīgā ES valsts, kur krievi cer to iegūt. Nekur citur tas nav iespējams. „Tāpēc ar politiskajiem spēkiem, kuŗi aizstāvēs šādu interešu politiku, mēs nevienosimies, jo tas apdraud Latvijas valsts, latviešu valodas pastāvēšanu. Tas ir arī mūsu pašcienas jautājums,” intervijā teica Vaidere.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

Replika

Buldozers un Kampējs nogurdinājuši Ulmani

1995. gadā iznāca prezidenta Gunta Ulmaņa grāmata ar zīmīgu nosaukumu „No tevis jau neprasa daudz...”

Pirms 10. Saeimas vēlēšanām tika izveidota apvienība ar tautai tikamu nosaukumu *Par labu Latviju*. Latvijas Pirmā partija un LC „apprecējās” ar Tautas partiju, pieķērot klāt sikākus kāzu viesus. Par vedējtvu izvēlējās spēcīgu figūru – vēl samērā žirgto eksprezidentu Gunti Ulmani. Viņu ievēlēja par vadītāju, un kaklā viņam uzmauca smagas atbildības sakas – *Quo vadis, PLL?* Sabiedrība aizsās – vecais zēns Ulmanis nu ir vienā kompānijā ar rūdīto Šķēli un rūdīto

Šleseru, kuŗu virzienā pats savu laik bija metis smagus akmeņus. Bet labi – ja jādara, tad jādara. Nu Ulmanis nevarēja teikt, ka no viņa daudz neprasis. No Ulmaņa prasija, viņš kāpa tribīnē, runāja, solīja, organizēja, darbojās. Rezultāts kā uz delnas – „piecišu” apvienība Saeimā iekšā gan. Pie valdības kļoķiem žiperīgie vīri gan netika, nācās ieņemt vietas patālākos beņķos.

Nesen Ulmanis nāca klajā ar paziņojumu, ka aiziet no PLL valdes. Abi dižvīri – Šlesers un Šķēle, tautā saukti par Buldozeru un Kampēju, dižā Kārļa radnieku ar savu darbošanos bija pamatīgi nogurdinājuši un, nav ko slēpt, – zaudējuši arī viņa uzticību. Vezumu tālāk vilkt arī nebija jēgas – no mākslīgā veidojuma PLL šķēlās nost uzņēmēji, un politiķi palika vieni...

Ulmanis kādā intervijā žēlojās, ka cīņubiedrs Šķēle nav viņam kā pie bikts izkratījis sirdi par savu zelta vekselīti. Klusējis kā zivs.

Ulmanim vajadzēja nevis atnest ar roku, bet uzstājīgāk „piesieties” Šķēlem, nedot tam mieru par šo mistisko papīra gabaliņu. Par daudz prasīts jau nebūtu. Kā tur bija tai paša sarakstītajā grāmatā?

P. K.

NEDĒĻAS NOTIKUMU CHRONIKA

Valsts prezidents Valdis Zatlers

iesniedzis Saeimā ierosinājumu par Pilsonības likuma grozījumiem – atļaut dubultpavalstniecību trimdas latviešiem un tiem mūsu valsts iedzīvotājiem, kuŗi pēdējā laikā aizbraukuši dzīvot uz ārvalstīm. Prezidenta ieskatā pienācis laiks Pilsonības likuma pilnveidošanai atbilstīgi valsts ilgtermiņa interesēm.

Valsts prezidenta preses pārstāve Ilze Rassa paziņojusi, ka Valdis Zatlers aprīlī dosies vizītē uz ASV. Prezidentam plānota uzruna Amerikas baltiešu apvienotās nacionālās komitejas (*The Joint Baltic American National Committee, JBANC*) konferencē. Pašlaik notiek vizītes saskaņošana.

Latvijā ieradusies ASV valsts sekretāra asistente bruņojuma izplatīšanas un aprites jautājumos Roza Gatmollere. Ārzemju viešņai paredzēta tikšanās ar valsts amatpersonām. Gatmollere apmeklēs arī Lietuvu, Igauniju, Ukrainu un Poliju.

Saeimas priekšsēde un viena no partiju apvienības *Vienotība* līderēm Solvita Āboltiņa paziņojusi, ka *Vienotība* nevirzīs savu valsts prezidenta amata kandidātu. Lai kādu cilvēku varētu virzīt uz valsts prezidenta amatu, viņam ir jāpiekrīt kandidēt.

Korupcijas novēršanas un apkaļošanas birojs (KNAB) par kukuļdošanu lielā apmērā (50 000 eiro) 31. janvārī aizturēja Finanču ministrijas Nodokļu un muitas administrēšanas politikas departamenta direktora vietnieku Vladimīru Vaškeviču. Kukuli bija plānots dot kādai Valsts ieņēmumu dienesta amatpersonai, lai tā pienācīgi neveiktu amata pienākumus kontrabandas apkaļošanā. Vaškevičam par drošības līdzekli piemērots arests.

Latvijas plašsaziņas līdzekļos izskanējuši neoficiāla informācija, ka Korupcijas novēršanas un apkaļošanas biroja priekšnieka vietnieci Jutai Striķei izteikti draudi. Striķei norikota policijas apsardze. KNAB vadītāja Normunda Viliņa ieskatā šādu ziņu izplatīšana ir nelikumīga. Bijušais KNAB priekšnieks Aleksejs Loskutovs domā, ka iespējamie draudi J. Striķei varētu būt saistīti ar V. Vaškeviča aizturēšanu. Šo notikumu sakritība nevarētu būt nejauša. *Latvijas Avīzē* rakstīts: esot zināmi gan atentāta pasūtītāji, gan organizētāji, gan piedāvātā summa, tomēr maz ticams, ka būs juridisks pamats viņus saukt pie atbildības. Nozieguma organizētājs esot kāds Rīgas noziedzības vidē ļoti pazīstams cilvēks, savukārt izpildītājs varējis būt kaut vai diletants, kuŗam vajadzētu „atstrādāt” parādu kriminālajai videi. Slepkaķības pasūtīšana esot saistīta ar Krieviju – Solncevas noziedzības grupējumu, kuŗa pamatinterese Latvijā ir akcīzēto preču kontrabanda.

No Ēģiptes kūrortiem atgriezušies visi Latvijas tūristi. Ārlietu ministrs Ģirts Valdis Kristovskis izteica pateicību Latvijas tūrisma firmām, kas bija organizējušas braucienus uz Ēģipti. Pēc ēģiptiešu plašajiem protestiem pret prezidentu Mubarku uzturēšanās Ēģiptē bija kļuvusi nedroša.

Par Latvijas Valsts himnas neatskaņošanu ēterā pēc Valsts prezidenta Valža Zatlēra uzrunas Jaungada naktī sodīti kopumā septiņi LTV darbinieki. Turpmāk LTV tikšot pastiprināta darbinieku iekšējās kārtības noteikumu ievērošanas kontrole.

Kultūrai vajadzīga ne tikai nauda

Uz interviju aicinājām kultūras ministri Sarmīti Ēlerti (Vienotība)

Vai budžeta izdevumu samazināšana šogad ir skārusi arī kultūru?

Ja salīdzina ar citām nozarēm, tad var teikt, ka Kultūras ministrijas budžets ir palicis tāds pats kā 2010. gadā. Tiesa gan, ja salīdzina 2008. un 2010. gadu, tad samazinājums ir bijis drāmatisks – aptuveni par 54 procentiem, un tas bija viens no lielākajiem samazinājumiem valstī. Mēs varam lepoties ar tādu pieticību, ka neviena no kultūras iestādēm šajā laikā nav slēgta. Tomēr, lai gan Latvijā nav ne kara, ne mēra, ne bada, kultūra vienu brīdi bija ļoti tuvu tam, ka mēs zaudētu daļu savu kultūras iestāžu. Tas ir nepieņemami, taču kultūras pastāvēšana ir jautājums ne tikai par naudu, bet arī par domāšanu.

Viena no manām atziņām krīzes laikā bija – mēs esam ļoti vāji, bet, ja nācija ir vāja, tā neapzinās, kādēļ kultūra, valoda ir vajadzīga. Tas, kas stipras un pašapzinīgas nācijas apziņā ir kā iecementēts, jaunai nācijai laikam nav tik pašsaprotams. Latvijā, kā jau mazā valstī, kvalitātei kultūrai nav iespējams eksistēt bez valsts atbalsta. Piemēram, Francijas vai Vācijas atbalsts kultūrai salīdzinājumā ar Latviju ir milzīgs, bet nedrīkst aizmirst, ka arī Latvijas iedzīvotājiem ir tiesības uz kvalitatīvu mākslu pat tad, ja naudas ir maz. Tas ir valsts pienākums – nodrošināt pieejamu un kvalitatīvu mākslu. Kultūras ministrijas pārziņā ir šādas nozares: bibliotēkas, muzeji, mūzika, vizuālā māksla, tautas mākslas un nemateriālais mantojums, teātris, literatūra, filmu māksla, kultūrizglītība, arhitektūra, autortiesības un blakustiesības, pieminekļu aizsardzība un arhīvi. Tātad finansējam gan teātrus un operu, gan koncertorganizācijas, gan muzejus, kultūras izglītību, kuŗā ietvertas trīs augstskolas, profesionālās mūzikas un mākslas skolas un 146 profesionālās ievirzes mākslas un mūzikas skolas visā Latvijā. Šīs 146 skolas ir ļoti svarīgas, jo bērni tajās mācās paralēli vispārīgglītojošai skolai, apgūst mūziku vai mākslas priekšmetus. Ministrija financē arī 836 bibliotēkas visā Latvijā. Gada budžets ir aptuveni 55 miljoni latu.

Kultūras ministrijas atbildībā ir arī Nacionālā bibliotēka, kas jāpabeidz 2012. gada novembrī. Tātad nākamā gada 18.

Sarmīte Ēlerte: „..arī Latvijas iedzīvotājiem ir tiesības uz kvalitatīvu mākslu pat tad, ja naudas ir maz”

novembrī bibliotēku atvērsim, bet, protams, vismaz pusgads vēl paies, kamēr pakāpeniski notiks pārvākšanās uz jaunajām telpām un to iekārtošana. Financējums Nacionālās bibliotēkas celtniecībai ir atsevišķā budžeta sadaļā, tas neietilpst minētajos 55 miljonos.

Nesen starp jums un Rīgas pilsētas galvu Nilu Ušakovu notika publiska sarakste par mūzikas un mākslas skolu finansējumu. Kāds ir jūsu abu nesaprašanās iemesls?

Rīgas pašvaldība kaut ko nebija sapratusi, bet domes un ministrijas cilvēki tikās un visu noskaidroja. Pašvaldības nostāja bija: dodiet mums visu to naudu, kas Rīgai pienākas, un mēs paši zināsim, kā to sadalīt. Tā tas nevar būt, tāpēc ka mēs pasūtīnām mācību saturu un to kontrolējam, jo gribam, lai tiek iemācīts noteikts satvars, ko iekļaujam programmā, tādēļ ministrija nosaka skolotāju atalgojuma likmes. Cita lieta, ka ikviena pašvaldība tiek aicināta skolotājiem piemaksāt pie algas. Mūzikas un mākslas skolu ēkas un zeme, tāpat kā bibliotēku ēkas, zeme un grāmatas pieder pašvaldībām, bet saturu jeb programmas nosaka un algu maksā ministrija no sava budžeta. Citiem vārdiem sakot, fiziskais īpašums pieder pašvaldībām, bet garīgais – ministrijai. Viens bez otra kā kultūras iestādes pastāvēt nevar. Piemēram, Nacionālā mākslas muzeja

ēka pieder pilsētai, bet saturs Kultūras ministrijai, tāpat ir ar Nacionālo teātri. Mēs vairākkārt esam aicinājuši Rīgu arī uzņemties atbildību par kultūru. Piemēram, Rīgas Vēstures un kuģniecības muzejs ir brīnišķīgs pilsētas muzejs, un mēs esam aicinājuši pašvaldību to pārņemt, bet atbilde ir nē.

Kā sadalīs atbildību par Nacionālo mākslas muzeju, kuŗā glabājas lielas mākslas vērtības? Ēkas tehniskais stāvoklis ir radījis apdraudējumu tajā izvietotajiem mākslas darbiem.

Šis jautājums laimīgā kārtā ir atrisināts. Kultūras ministrijā bija konkurss Eiropas fondu naudas izlietošanai pašvaldības īpašumā esošo kultūras objektu renovācijai. Rīgas pašvaldība šajā konkursā saņēma vairāk par miljonu latu, un arī valsts jau pagājušā gada rudenī piešķīra naudu jumta remontam. Tāpēc var teikt, ka šis jautājums ir atrisināts, bet diemžēl kultūras celtnes visā Latvijā ir neapskaužamā stāvoklī, jo ir „mērdētas” visu padomju laiku. Nacionālais mākslas muzejs kopš 1903. gada vēl nav piedzīvojis nevienu rekonstrukciju, tagad beidzot tā būs.

Vai kultūras iestādes reāli var iztikt ar to finansējumu, kuŗu varat dot?

Par finansējumu gribu teikt kaut ko svarīgu: uz katru valsts doto latu muzeji, teātri nopelna

divus. Piemēram, brīnišķīgā Rundāles pils – to katru gadu apmeklē 180 tūkstoši cilvēku no visas pasaules – no Eiropas, Japānas, Ķīnas, Amerikas. Valsts dotajam latam viņi paši klāt nopelna divus. Tāpat notiek ar Dailes teātri, mēs dodam trešdaļu, viņi nopelna divas trešdaļas no vajadzīgās naudas. Citi spēj nopelnīt pusi, vēl citi mazliet vairāk vai mazāk. Svarīgi ir saprast, ka vismaz tas lats ir jāiedod, lai būtu iespējams nopelnīt latu vai divus. Ja salīdzina Latviju un daudzas citas Eiropas valstis, tad mums ir ļoti augsts peļņas un ļoti zems dotācijas procents. Viens risks te gan ir – lai nopelnītu, jānosaka augstas biļešu cenas, bet tad sabiedrībai izrādes, koncerti un sarīkojumi kļūst nepieejami. Tad mēs vairs neveicam savu misiju – dot pieejamu un kvalitatīvu mākslu. Tāpēc jautājums par finansējumu nav tik vienkāršs, kā varētu likties pirmajā brīdī. Turklāt algas, piemēram, muzejos nav lielas, kaut gan tā pati Rundāle ir Eiropas līmeņa muzejs, bet pagājušajā gadā vidējā alga tur pirms nodokļu nomaksas bija 210 latu mēnesī. Tas ir drāmatiski. Mums ir pasaules līmeņa mūziķi, un labi vismaz, ka viņu algas nav tik ļoti samazinātas.

Jūsu stāstītais liek domāt, ka kultūras izdzīvošana ir ļoti atkarīga no cilvēku attieksmes un entuziasma.

Tas ir domāšanas jautājums. Nāciju veido kultūra, valoda, kopīgā vēsture un teritorija. Viss pārējais visiem ir vienāds, bet šie četri faktori ir tie, kas atšķir no citiem un kas apvieno. Ja krīzes laikā kultūru sāk uzlūkot par mazāk svarīgu, nācija ir apdraudēta. Jo patiesībā ne vienmēr ekonomiskais aspekts ir svarīgākais un izšķirīgais, svarīga ir izjūta par saikni ar savu valsti. Deņģdesmitajos gados bija laiks, kad no trimdas sāka atgriezties otrās un trešās paaudzes latvieši – viņi taču zināja, ka brauc uz nabadzīgu zemi, kuŗā noteikti nebūs to ērtību, pie kuŗām viņi pieraduši. Tātad nauda nebija pats svarīgākais. Šodien daudzi aizbrauc, un atkal jāteic, ka ne jau tikai ekonomiskā situācija ir tā, kas liek aizbraukt.

Valoda ir viena no nācijas pazīmēm – kā vērtējat to, kas

notiek ar latviešu valodu Latvijā?

Astoņdesmito gadu beigās latviešu valodu prata tikai 22 procenti nelatviešu, tagad to prot 52 procenti. Nesens pētījums parādīja, ka krievu bērnu sekmes nepazemina tas, ka skolas nobeiguma eksāmeni viņiem jākārto latviešu valodā. Tātad diezgan droši var apgalvot, ka gandrīz visi nelatviešu jaunieši līdz 27 gadu vecumam prot latviešu valodu. Savukārt pēdējo laiku pētījumi uzrāda integrācijas nogurumu. Kaut arī pieaudzis valodas pratēju skaits, samazinās latviešu valodas lietošana: 2000. gadā darba vidē galvenokārt latviski sarunājās 71 procents, 2008. gadā – 57 procenti aptaujāto, bet sabiedriskās vietās galvenokārt latviski 2000. gadā sarunājās 74 procenti, 2008. gadā – 65 procenti iedzīvotāju. Lielo pilsetu publiskajā telpā dominē krievu valoda.

Tāda ir situācija, un es gribētu teikt, ka asimilācija šobrīd notiek pretējā virzienā – no latviskā uz krievisko. Tā ir problēma, jo Latvija ir vienīgā vieta pasaulē, kur tiek saglabāta latviešu valoda un ar latvisko bagātinātā kultūra. Atšķirībā no Latvijas Satversmes jeb konstitūcijas Igaunijas konstitūcijā, piemēram, ir ierakstīts, ka valsts uzdevums ir saglabāt un attīstīt igauņu nāciju, valodu un kultūru. Valoda, kultūra, nācija ir iemesls, kāpēc ir vajadzīga valsts. Kad pag. gs. astoņpadsmitajā gadā dibināja Latvijas valsti, vai tad bija kāds cits iemesls? Biznesu jau var taisīt jebkur, tam valsts nav vajadzīga. Mums ir jāzaglabā sava unikālitate, jo tikai tad mēs esam vērtīgi kā Eiropas daļa. Valoda ir absolūti izšķirīgs jautājums unikālitates saglabāšanā. Ja runājam par referendumu, lai Latvijā būtu skolas tikai latviešu valodā, es domāju, ka kaut kad nākotnē Latvijā būs latviešu skolas ar pastiprinātu ievirzi angļu, vācu, franču, krievu vai vēl citā valodā. Tas būtu tikai normāli, bet neņemot sacīt, kad tā varētu būt, jebkuŗas pārmaiņas, kas saistītas ar izglītību, ir ilglaicīgas, tās nevar notikt dažos mēnešos vai pat dažos gados.

Vai kandidēsiet uz prezidenta amatu?

Nē, man ir daudz ļoti interesanta darba, es nekandidēšu.

Sallija Benfelde

SMIEKLINĀM

* Kāpēc Temīdai rokās ir svāri?

Lai tajos varētu ielikt abu pušu kukulus un uzzinātu, kuŗš kukulis lielāks. Tas arī uzvarētu prāvā.

* Intervija ar biznesmeni.
„Kā jūsu ģimene pavadīs vasaru?”

„Sieva būs Parīzē, meita – Malagā, dēls – Amerikā, bet es visu šo iemeslu pēc, visticamāk, cietumā.”

* Īslandes premjērministrs Grimsons Johanna Sigurdardotira savā rezidencē pieņēma Namībijas prezidentu Hifikepunji Pahambi. Abi izlikās, ka

lieliski atceras viens otra vārdu.

* Padomju Savienība, 50. gadi. Amerikāņu tūrists grib padzerties gāzēto ūdeni. Pieiet pie automata un iemet trīs kapeikas. Mašīna parūc, bet glāzīneizsniedz. Tūrists iemet vēl trīs kapeikas. Automats atkal parūc, bet neko neizsniedz. Vēl trīs

kapeikas, un atkal nekā. Amerikānis pakasa galvu un saprot – lieliska ideja! Tā radās spēļu automati.

* Ekonomikas policija tirgū pārbauda individuālos tirgotājus. Vienu aiztur. Policists saka: - Tūlīt es tev parādīšu, kā slēpt ienākumus!

Tirgotājs:

-Nu, paldies! Lūdzu, parādiet! Citādi jau trešo reizi iekrītu.

* Ja jūsu kaimiņš ir iegādājies ieroci, tas nozīmē, ka jums ir pēdējais laiks beigt nodarbības trompetes spēlēšanā.

Savas dvēseles meklētāja

Māra Celle, *Ilgais ceļš mājup*, autorizdevums – Laika grāmata, Rīgā 2010. g., 390 lpp.

„Kā tas ir – jau vispār vairāk nekā 30 gadu braukt un braukt atpakaļ uz mājām, bet tomēr nepārbraukt? Jau kuņģi reizi?” vaicā kādreizējā Amerikas latviešu, bet nu jau apvienota Latvijas un Amerikas latviešu Māra Celle. Pirmās reizes aci iemēti tēvzemē padomju laikā, 1970. un 1972. gadā, Māra Celle ar dzīvesbiedru Ojāru kopš Latvijas neatkarības atgūšanas tur uzturas regulāri. Uz mantota zemes gabala Mežaparkā uzcēlušī sev pat māju. Pēdējos 10 gados iegrozījies tāds dzīves ritms, ka astoņi mēneši gadā tiek pavadīti Latvijā, bet pārējie četri – Amerikā. Latviju Māra Celle sauc par savu īsto māti, bet Ameriku – par pamāti, kas tomēr bijusi laba pret viņu.

Pie šādas „klīstošo holandiešu”, it kā uz mūžīgu pārvietošanās notiesāto (vai ar pārvietošanās iespējas laimi apveltīto) kategorijas pieder daudzi simti mūsdienu latviešu. Kad tuvojas vasara, šo rindu rakstītājs zina, ka Rīgā drīz būs atkal priecīga tikšanās ar Austrālijas Ābelēm, Gārsām, Saivām, Žubeckiem, ar Amerikas Priedēm, Reiņiem... Un te nosaukti tikai gadskārtējie iegriežņi Latvijā no tālajiem kontinentiem. Tiem taču vēl pieskaitāmi nerēgulārie ciemiņi un atbraucēji tepat no Eiropas zemēm.

Kas liek cilvēkam, mātes mīļajiem apskāvieniem pretī traucoties, neatstāties tomēr no pamātes? Daudzkārt iemesls būs vienkārši sameklējams – mītnes zemē mīt bērni, mazbērni vai vēl citi radi, no kuriem Latvijas mīļotājiem būtu žēl ilgstoši šķirties, bet kas paši uz Latviju

pārcelties vai nu negribētu, vai nevarētu tāpēc, ka ir grūtības iekļauties Latvijas darba tirgū. Mārai un Ojāram Cellēm Amerikā, piemēram, dzīvo dēls Kārlis. Meita Ieva ar vīru vācieti, mūziķi Leipciģas *Gewandhaus* orķestrī un trim bērniem savukārt dzīvo Vācijā, bet vasarās ciemojas Mežaparkā. Kāpēc ārzemju latvietim it kā nāktos atgriezties mājās, bet kāpēc viņš to nedara, visāsāk un pārskatāmāk Māra Celle pasaka rakstu krājumā *Ilgais ceļš mājup* ietilpinātā 1996. gada tēlojumā „Kur ir mūsu mājas?” (75. – 81. lpp.)

Kaut visi raksti krājumā ir dzīvīgi, patiesi, nemāksloti un ļoti baudāmi, ar viskarstākajām „sirds asinīm” rakstīti ir pirmie divi, kas stāsta par viesošanās Latvijā 1970. un 1972. gadā, kad katru viesu soli pārraudzīja *INTURISTS* un padomju varas organi un kad tūristu no Rietumiem tika pakļauts dažbrīd pazemojošam un savai sirdsapziņai nepagalam neatbilstošam situācijām, kā, piemēram, kad rakstnieks Arvīds Griģulis aicinājis grupu uzdzert uz padomju Latvijas trīsdesmito gadadienu. Māra Celle raksta: „Caur aizmiglotām acīm es ne redzu, ne dzirdu, ko dara mani tautieši. Mana glāze paliek neizdzerta.” Tieši šis pirmais ceļojums uz Latviju ir autore visdziļāk pārdzīvotais, noteikti tāpēc, ka tā bija pirmā dzimtenes skatīšana kopš 26 gadu senās bērnības, bet arī tāpēc, ka Latvija, būdama toreiz aiz dzelzs priekšskara, ārzemju latviešiem bija gan mīļa, tomēr tai uzspiestais režīms – pretīgs. Pirmā ceļojuma beigās Māra Celle

raksta: „Vēcrīgas šaurajās ielās, baltajās jūrmalas smiltīs, uz Vidzemes šosejas, Gaujmalas zilzālajos mežos es satiku savu dvēseli.”

Par neatkarību atguvušo Latviju autore saka: „Katru dienu neciešamais mijas ar burvīgo.” Protams, uz skālas, kam vienā galā ir neciešamais, bet otrā – burvīgais, ir daudz starpstacijas. Tuvāk neciešamajam galam būs liekama Ceļļu mājas apzagšana, kāda plēgura sekošana vēl vakarā ceļā no tramvaja uz mājām pēc skatītas baletizrādes *Operā, Ziemeļvētku svinēšana bērnu dārzā*, kur „daudz runas par rūķiem, par sniegpārslīņām, par dāvanām”, bet ne vārda par Jēzu, ne arī par gaismas un mīlestības svētkiem, pat ne par eņģeļiem”. Autore spriež: „Cik lēni un grūti tomēr pēc 50 gadiem atgriežas vecās Ziemeļvētku tradīcijas...” Minimāli skarta Latvijas politika, ja nu vienīgi rakstā „Latvija putrojas” (302. – 306.). Politikas jomu Māra Celle atstājusi dzīvesbiedram Ojāram, kas par to bieži izsakās *Laikā, Brīvajā Latvijā* un citur periodikā. Viņas pašas vērojumi ir par ikdienu, sadzīvi, kultūru, ceļošanu. Jo tuvāk grāmatas beigām, jo vairāk un mīļāk vecmāmiņa raksta par saviem mazbērniem, par kuriem tik bieži nākas sajūst kā satikšanās prieku, tā šķiršanās sāpes.

Ja uz neciešamā un burvīgā skālas Māra Celle nesaskatītu arī daudz tāda, kas stipri tuvs burvīgajam, viņa Latvijā astoņus mēnešus gadā vis nedzīvotu. Tomēr jebkuŗa veida piedzīvojums un pārdzīvojums, ja tas lielās līnijās atkārtojas,

mazliet nonivelējas un kaut ko zaudē no sava pirmās reizes spēka. 1970. gada ceļojums, par kuŗu autore sakās nezinām, vai dzīvojusi ar sapni vai ar īstenību, paliek neatkārtojams. Kad jaunākā laikā, pārsēzoties lidostā, kāda nepazīstama sieviete viņai un viņas vīram izdveš: „Cik labi ir atkal dzirdēt latviešu valodu!” - viņa saka: „Šāds izteiciens nebūtu nevienu pārsteidzis pirms 30 un vairāk gadiem, ap to laiku, kad trimdinieki ar asaru kamolu kaklā pirmo reizi atkal tuvojās dzimtajai zemei. Bet tagad? Lidmašīnā sēžot, sirds vairs tikai mazliet iedrebas, pa logu ieraugot Kurzemes krastu.” (249.)

Tiesa, bija laiks, kad tēvzemes sakarā sirds visiem drebēja vairāk. Latvijas latviešiem tāds bija Atmodas laiks un it īpaši bariķādes, kam Vecrīgā nupat janvārī tika pieminēta 20. gada diena. Trimdiniekiem sirds drebēja, kad kādam mūžībā aizgājējam no viņu vidus, gulstoties svešas zemes kapsētā, šķirstā tika ielikta vai tam virsū uzbērtā sauja dzimtenes smilts, kas nezin kādu gaŗu ceļu bija nākusi. Dzirdēja par trimdiniekiem, kas, atjaunotās neatkarības pašā sākumā šķērsojot Latvijas robežu ar autobusu, dziedājuši Valsts himnu, skaitījuši lūgšanas vai, gluži kā tā laika pāvests, krituši ceļos un skūpstījuši Latvijas zemi. Kas reiz šķita sensacionāls, sevišķs, brīnumains, atkal brīva Latvija, ir kļuvis par pašsapro-

tamību, par ieradumu. Četrdesmit gadu laika periods (1970-2010), kas grāmatā ietverts, sniedzas no Māras Celles jaunības līdz pusmūžam un jau tālāk līdz vecmāmiņas priekiem. Grāmatas izskaņā viņa ar simpātisku humora izjūtu stāsta:

„Mēs, mūsu paaudze, kļūstam veci. Cits vairs labi nedzird, cits labi neredz, citam sāp kājas vai mugura. Kad prasīju draudzenei, vai viņa kādreiz bijusi Rīgas cirkā, viņa atbildēja, ka viņa ar savu vīru turp ejot bieži, varbūt pat pāris reizes nedēļā. Izrādās, viņa sadzirdējusi, ka es runāju par tirgu, nevis par cirku.”

Dažas tekstā pamanītas faktu kļūdiņas, kas viegli izlabojamas. – Skatoties Vecrīgas virzienā, Lāčplēša ielu šķērso Brīvības iela, kas par Brīvības bulvāri pārtop tikai pie Elizabetes ielas. (139.) 154. lappusē 1991. gada vietā jābūt 2001. gadam. Kārtības labad būtu kaut kur derējis norādīt rakstu pirmpublicācijas avotus, pat ja raksti pirms iespiešanas grāmatā rediģēti.

Endzelina ortografijā iespiesta grāmata būs teicama informatīva un reizē jūtas uzbangotāja lasāmviela ikvienam bijušajam trimdiniekam, kā tagad mājās pārnākušam, tā biežāk vai retāk uz mājām ceļā esošam. Vienā otrā Latvijas latvieti grāmata gan varētu uzvandīt skaudību, ka materiālie apstākļi dažam ārzemju latvietim ļauj dzīvot pamišus divos kontinentos.

Eduards Silkalns

Jāzeps Vītola Latvian Music Academy akadēmija saņem ziedojumu jaunu ērģeļu būvei

Jāzeps Vītola Latvian Music Academy akadēmija saņēmusi 60 000 EUR lielu ziedojumu no Vācijā mirušās Irēnes Narvaites mantojuma fonda, tāde-

jādi ir izpildīta vācu ērģelnieces testamentā izteiktā vēlēšanās. Ziedojums tiks izmantots jaunu ērģeļu būvei vienā no Mūzikas akadēmijas mācību telpām.

Latvijas valsts stipendija, bez kuŗas viņai nebūtu bijis iespējams studēt. Visu studiju laiku prof. J. Vītols bija veicinājis viņas mūzikālo attīstību un sniedzis padomu arī grūtajā izšķiršanās brīdī – repatriēties vai palikt dzimtenē. Arī pēc repatriācijas, līdz pat prof. J. Vītola nāvei viņiem bija aktīva sarakste. Vēstules Irēne Narvaite rūpīgi uzkrājusi, saglabājusi cauri visām bēgļu gaitām un sakārtojusi. Viņas vēlēšanās bija – pēc viņas nāves nodot šo vēstuļu oriģinālus Jāzeps Vītola Latvian Music Academy akadēmijai līdz ar daļu no viņas uzkrājumiem.

Jāpiebilst, ka ērģeļu būves kopējās izmaksas ir 90 000 EUR.

Jāzeps Vītola Latvian Music Academy akadēmija ir vienīgā mūzikas augstskola Latvijā un pagājušajā koncertsezonā svinēja savu 90 gadu jubileju. Latvian Music Academy dzīvei tā ir devusi ievērojamus komponistus, atskatnājamākos mūzikas zinātniekus.

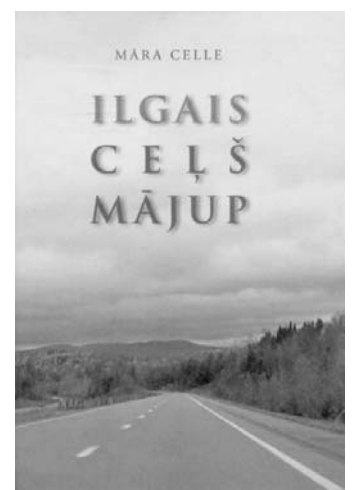
NĀKUSI KLAJĀ JAUNA GRĀMATA

MĀRA CELLE Ilgais ceļš mājup

(serijā „Laika grāmata”, 390. lpp., bagātīgi ilustrēta)

Autore stāsta par savu 40 gadus ilgo ceļu uz Latviju, par to, kā viņai tēvzemē klājies.

- Grāmatu var iegādāties
- Grāmatnīcās Latvijā;
- Okupācijas muzeja grāmatu galdā;
- Laika un BL Rīgas redakcijā;
- ASV – no Sarmas Liepiņas, čekus sūtīt pēc adreses 27 Highland Rd., Boxford, MA 01921 (Cena USD 20, - plūs USD 3, - par pasta izdevumiem).

Sagatavošanā

JURĀ ZĪVERTA grāmata

„Kā mēs pārdzīvojām vēstures visinteresantāko laiku?” –

apjomīgs, bagātīgi ilustrēts atmiņu stāsts par laiku no pag. gs. 20. – 60. gadiem latviešu dzīvē.

Sekoiet informācijai!

GudrasGalvas.lv: Jautā arī Ministru prezidentam un ministriem!

Kopš februāra portālā www.GudrasGalvas.lv ikvienam iedzīvotājam ir iespēja tieši sazināties ar valdības vadītāju un ministriem, paužot savu viedokli vai uzdotot jautājumus par aktuāliem

notikumiem. Portāls joprojām kalpo arī par vēlēšanu un 10. Saeimas deputātu tiešās saziņas vietni tīmeklī.

Portāla apmeklētāju ērtībai tagad ir radīts lietotāja profils, kurā katrs portāla lietotājs var sekot līdzi, vai deputāti un ministri ir atbildējuši uz uzdotajiem jautājumiem. Tāpat iespējams redzēt savu aktivitāšu vēsturi un paziņot draugiem par savu lietotāja lietpratēja statusu. Lai uzdotu jautājumu deputātiem vai minis-

triem portālā www.GudrasGalvas.lv, vēlētajam ir nepieciešams ielogoties ar kādu no trīs lielāko sociālo mediju profila parolēm.

Tieši no vēlēšanu aktivitātes un uzstājības būs atkarīgs tas, cik atvērti komunikācijai būs Saeimas deputāti un valdības ministri, cik plaši viņi skaidros pieņemtos lēmumus un topošos likumprojektus un vai viņi sadzirdēs sabiedrības viedokli par aktuāliem jautājumiem. Portālā www.GudrasGalvas.lv vēlētajai var iztaujāt

deputātus un ministrus, uzzināt viņu viedokli un lasīt blogus. Visiem 10. Saeimas deputātiem un valdības locekļiem ir iespēja izveidot savu profilu portālā www.GudrasGalvas.lv bez maksas.

Vairāk informācijas: projekta GudrasGalvas.lv vadītājs Jānis Rozenbergs, tālr. 29448575, e-pasts: gudrasgalvas@providus.lv.

Uzziņai. Tīmekļa vietne www.GudrasGalvas.lv mēnesi pirms 10.

Saeimas vēlēšanām piedāvāja tiešās saziņas iespēju ar 441 deputātu kandidātu no visām 13 kandidējošām politiskajām partijām/apvienībām. Mēneša laikā portālu apmeklēja gandrīz 10% balsstiešīgo 10. Saeimas vēlēšanu dienai vēlētajai bija uzdevuši vairāk nekā 6000 jautājumu un saņēmuši vairāk nekā 4000 kandidātu atbilžu. Portāls www.GudrasGalvas.lv atsāka savu darbu 2. novembrī, kad ievēlētie deputāti sanāca uz pirmo 10. Saeimas sēdi.

JĀPIEŅEM DAUDZI IZŠKIRĪGI LĒMUMI

2011. gada 22. janvārī notika Latvijas Okupācijas muzeja biedrības (OMB) pilnsapulce, kurā pieņēma pārmaiņas muzeja valdē, par jauno valdes priekšsēdi apstiprinot Valteru Nollendorfu un valdē ievēlējot Richardu Pētersonu. Līdzšinējais valdes priekšsēdis Pēteris Bolšaitis arī turpmāk pārraudzīs muzeja finanses.

Biedrības, valdes un muzeja šā brīža aktuālākos jautājumus komentē Valters Nollendorfs.

Pēc OMB pilnsapulces ir notikušas pārmaiņas gan OMB, gan valdes sastāvā. Kas gaida muzeju, tā vadību un biedrību nākamajā pusgadā? Kādi ir izaicinājumi, un kas darāms?

Valters Nollendorfs: Tuvākajā laikā muzeja vadībai un valdei risināmi vairāki nozīmīgi jautājumi, kas iedalāmi vairākos virzienos.

Vispirms, finansiāli. Šobrīd 2010. gadā uzsāktā ziedojumu vākšanas akcija „Draudzīgais izaicinājums” lielā mērā ir piepildījusi savu mērķi. Un finansiālā situācija ir uzlabojusies tik tālu, ka mēs varam taupības režīmā, ar ļoti minimālu valdības atbalstu nodrošināt savu darbu nākamajiem trim līdz pieciem gadiem. Es uzsvēru vārdu minimāliem.

Lai attīstītu pilnu potenciālu, ir nepieciešams, no vienas puses, palielināt valsts finansējumu un, no otras, – mūsu spēju piesaistīt līdzekļus projektiem.

Valters Nollendorfs

Un, kas ir ļoti būtiski, arī turpmāk saņemt ziedotāju uzticību un atbalstu.

Tāpēc mēs (muzejs kopā ar valdi) paredzam izstrādāt programmatisku nākotnes skatījumu muzejam. Šis programmas izstrādē darbotos muzejs kopā ar valdi, un, protams, beigās tas tiktu iesniegts muzeja biedrībai. Šajā programmā jābūt skaidri definētam, ko mēs - muzejs varam dot okupācijas laika vēstures skaidrošanā un piemiņas saglabāšanā.

Kādi būtu šie attīstības scenāriji, kas tiktu iekļauti programmā?

Tie ir vairāki. Ja mums īstenojas *Nākotnes nama* projekts, ja mums ir pietiekami līdzekļi, tad ir nepieciešams skatīties, kāda

veida darbību mēs varam attīstīt. Un, ja, piemēram, nav *Nama*, bet ir pārbūvēta izstāžu zāle, tad mēs tajā varam iekārtot ekspozīciju, lai 2014. gadā cienīgi uzņemtu lielākas tūristu plūsmas, valsts viesus sakarā ar Rīgas - Eiropas kultūras galvaspilsētas statusu un Latvijas - Eiropas Savienības prezidējošās valsts statusu. Vai arī, ja mums jāiztiek ar tām telpām, kas mums ir, izstāžu zālē jāuzlabo tagadējā ekspozīcija.

Mums jāizstrādā vairāki notikumu attīstības varianti un, rodoties izdevībai, jāskatās, kur mēs varam īstenot, neizlaižot no acīm mūsu tālāko mērķi.

Un, kas ir svarīgi, paralēli šādai programmatiskai plānošanai nepieciešama adekvāta personāla vadības un finanču plā-

nošana nākamajiem četriem gadiem.

Kā izpaustos minētā personāla plānošana?

Muzeja darbs un tā attīstība ir atkarīga no cilvēkiem. Mums jāreķinās ar to, ka muzeja vadība ir plānojama pārmaiņas pēc gada, kad muzeja direktore Gundega Michele ir paredzējusi pensionēties. Savukārt es, uzņemties valdes priekšsēža pienākumus, plānoju nodot *Nākotnes nama* projekta vadību kādam citam muzejā.

Tādēļ ir nepieciešama personāla funkciju pārskatīšana, lai mēs varētu veikt savu darbu maksimāli efektīvi, atbilstīgi tiem mērķiem, ko esam izvirzījuši.

Kādā stāvoklī šobrīd atrodas muzeja rekonstrukcijas projekts? Kādi ir jaunumi?

Pirmkārt, patlaban norit plānošana ēkas siltināšanai, kurai Valsts nekustamie īpašumi (VNĪ) cer piesaistīt Eiropas Savienības līdzekļus, kas paredzēti energoefektivitātes celšanai. Šāda veida siltināšana mūsu ēkai nozīmētu desmitkārtīgu ietaupījumu. Tiktu ietaupīti ļoti ievērojami operatīvā budžeta līdzekļi, un ēka varētu kļūt par tādu kā „parādes objektu” no valsts īpašumā esošajām ēkām energoefektivitātes ziņā. Tas nozīmē, ka būs jānoņem pašreizējās ēkas apšuvuma plāksnes, tās jāzaglabā, vēlāk jānovieto atpakaļ. Turklāt tas nozīmē, ka mēs

plānojam vestibulu izbūvēt jau pēc *Nākotnes nama* projekta, to paplašinot.

Bet, tikko mēs ķeramies pie iekārtēšanas, mums nepietiek līdzekļu, lai rekonstruētu ēku saskaņā ar apstiprināto *Nākotnes nama* projektu, jo tas sevī ietver arī izstāžu zāli.

Lai varētu sagatavoties maksimāli lielāki apmeklētāju plūsmas 2014. gadā, mēs nekādā ziņā negribam muzeju slēgt rekonstrukcijas darbu dēļ. Mums ir nepieciešama rīcība tagad! Vai nu pārbūvējot šo ēkas daļu, vai ideālā gadījumā būvējot visu *Nākotnes namu*.

Šis jautājums ir jānošķir nākamajā pusgada laikā, un mēs ceram, ka Kultūras ministrija visus šos jautājumus varēs pacelt valdības līmenī.

Vai līdz ar ES fondiem ir vēl kāds finansējuma avots, kas līdzdarbotos siltināšanas projektā?

Jā. Siltināšanai un neatliekamiem remontdarbiem ir paredzēti Ls 350 000 no Valsts nekustamo īpašumu (VNĪ) līdzekļiem.

Ja celtniecībai ierobežotos vai pilnos apjomos dod zaļo gaismu tagad, līdz 2014. gadam mēs varam nodrošināt ne tikai viesu uzņemšanu, bet arī muzeja darbības turpmāku attīstību.

Muzeja valdei un biedrībai šajā laikā būs jāpieņem daudzi izšķirīgi lēmumi, tostarp – kā biedrībā iesaistīt jaunus biedrus.

Intervēja Jānis Erno

ASPAZIJA? ASPAZIJA...

Apceres un desmit liriskas atkāpes

Pagājušā gada nogalē Jūrmalā pārsteidza patikams notikums. Majoru pamatskolas skolotāja Ināra Andžāne iepazīstināja ar savu grāmatu par dzejnieci Aspaziju. Grāmatas atvēršanas svētki notika Raiņa un Aspazijas vasarnīcā – muzejā. Sarīkojums bija kupli apmeklēts. Notika teātrāls uzvedums, kurā galveno lomu spēlēja pati grāmatas autore. Viņa tēloja dzejnieci Aspaziju ar kaķi, jo dzejniecei patika šie dzīvnieki.

Skolotāja Andžāne ir Majoru skolas absolvente. 1985. gadā viņa beigusi LU Filoloģijas fakultāti un tajā pašā gadā sākusi strādāt par latviešu valodas un literatūras skolotāju vecākajās klasēs. Viņas stundas ir jaukas, interesantas. Skolotāja spēj aizraut skolēnus, veidojot brīnišķi-

gus literārus uzvedumus, ar tiem uzstājoties daudzos skolas sarīpētos sarīkojumos pilsētā.

Īpaši tuva skolotājai ir Aspazija. Viņai ar dzejnieci ir daudz kopīga - nopietnība, labsirdība, iedvesma. Viņa raksta arī dzeju.

Andžāne savā grāmatā raksta: „Es nezinu, kas tie par spēkiem, kas spēj tā vienot cilvēkus, bet ar kādu sirds un dvēseles stūrīti sajūtu, ka tas ir kaut kas liels un tikpat netverams kā mākoņu klājiens pār visu padebesi, kā zibens šautra pamalē, kā priežu balsis klusā pavasara dienā, kad plīst čiekuri.

Tava dzeja ir mana zeltainā un sudrabortā mākoņu maliņa. Kāds gaišs logs vējainā naktī, kad mēness pagriezis savu tumšo pusi.

Nejauši atrasta cerīnziēda

pieclapīte... Mākoņi izkļūst, un virs galvas atveņas bezgalība.

Atver grāmatu un kļūsti par bezgalību!"

Padomju laikā par Aspaziju centās daudz nerunāt, vienīgi kā par Raiņa dzīvesbiedri. Jau tajā laikā skolotāja Andžāne, jauna meitene būdama, interesējās par dzejnieces dzīvi un darbiem. Viņa raksta: „Aspazija netika aizmirsta. Nevienam brīdī padomju gados latviešu literatūra nebija bez savas lielākās dzejnieces. Savu vietu viņa atrada jau tajā brīdī, kad uzrakstīja pirmo lugu, pirmo dzejoli, kad iedvesmas spārni viņu pirmo reizi pacēla augstāk par ikdienas kājām nopēdoto zemi.”

Skolotāja Andžāne 2008. gadā saņēma profesora Luda Bērzi-

Ināra Andžāne

ņa prēmijas laureātes Goda rakstu par izcilu ieguldījumu Latvijas izglītības un kultūrvēstures

izziņāšanā un tālākvirzībā. 2010. gadā viņa apbalvota ar IZM Atzinības rakstu.

Ināra Andžāne ir biedrības „Aspazijas mantojums” priekšsēde, un viņai ir cieša saikne ar Aspazijas muzeju Jūrmalā, ko vada arī Majoru skolas absolvente Ārija Vanaga.

Par grāmatu „Aspazija? Aspazija...” skolotāja saņēma Jūrmalas pilsētas balvu, to pasniedza žurnāliste, domes Kultūras konsultatīvās padomes priekšsēde Elita Veidemane, arī Majoru skolas bijusi audzēkne.

Esmu lepna, priecīga un gandarīta par saviem bijušajiem audzēkņiem, kurī ar saviem dažādiem darbiem nes Latvijas vārdu pasaulē.

Ņina Tīgere

Mārtiņš Rītiņš atgriežas Dauningstrītā

Ar Mārtiņu Rītiņu sarunājās Aivars Sinka

Mārtiņš Rītiņš Latvijā ir ievērojams kā slavens šefpavārs, televīzijas zvaigzne un kustības *Slow Food* (vietējais, sezonālais un tradicionālais ēdiens) populārizētājs. Taču pirms pārcelšanās uz dzīvi Latvijā, Mārtiņš jau bija pazīstams trimdas mazajā latviešu pasaulītē. Kanadas latvieši varbūt viņu atceras kā firmas "Mārtiņa mielasts" dibinātāju. Daudzi Anglijas tautieši Mārtiņu atceras pēc Londonas Dziesmu svētkiem 1977. gadā, kad viņš saimniekoja Londonas Daugavas Vanagu namā, vai varbūt ir dziedājuši kopā ar viņu Londonas jauktajā korī, dejojusi ar viņu Londonas dejojāņu kopā. Bet vai kāds vēl atceras droširdīgo, jauno zēnu, kas drūmajā pēckaņā Londonā iesniedza protesta vēstuli Lielbritānijas premjēram?

Iemesls Mārtiņa ceļojumam uz Angliju šī gada janvārā beigās bija Ziemeļvalstu un Baltijas valstu galotņu sanāksme (*UK Baltic Nordic Summit*), ko sasauca Lielbritānijas jaunais premjers Deivids Kamerons.

Sanāksmē Skandināvijas un Baltijas valstu vadītāji, uzņēmēji un sabiedriskie darbinieki tikās ar britu sabiedrības un politikas eliti. Kamerons ieteica Ziemeļeiropas valstīm radīt "kopējo interešu apvienību" un "ekonomisku avangardu". Viņš izteica vēlmi mācīties no šīm valstīm, kā veicināt ekonomikas izaugsmi bez vides graušanas. Tas nebija tradicionāls *samīts* ar tradicionālo pēcsamīta komunikē, - dalībnieki piedalījās trīs semināros par inovācijām, dzimumu līdztiesību un zaļo tehnoloģiju.

Atbildot uz jautājumu: "Ar kā-

Deviņu valstu vadītāji stāv pie britu premjēra rezidences Dauningstrītā (Downing Street) Londonā

du nolūku tu aizbrauci uz Angliju?" - Mārtiņš atbildēja: „*Novembrī premjēra ministru padomniece mani uzrunāja par UK Baltic Nordic Summit, kas tiks rīkots Londonā 19. un 20. janvārī. Temats bija par zaļo ekonomiju. Pēc vairākām tikšanās reizēm un diskusijām nolēmām, ka runāšu par tematu: „Kā mazais zemnieks var sastrādāties ar lielu kompāniju.” Esmu biedrības Slow Food prezidents Latvijā un jau trešo gadu strādāju ar projektu, kas ir unikāls Latvijai un, cik zināms, nav lietots citās valstīs. Gribējām pārējam astoņām valstīm parādīt, ko tās varētu paņemt no mums.*”

Mārtiņš jau trešo gadu strādā ar šo projektu, lai ieviestu *Slow Food* vīziju, tradicionālu Latvijā audzētu pārtiku lidfirma pānsniegtos ēdienos un vienlaikus atbalstītu vietējos ražotājus. Sadarbībā ar *airBaltic*, biznesa klases pasažieri tagad var baudīt ekoloģiskus produktus no Lat-

vijas laukiem: četrus dažādus sierus no Rušonas Latgalē, tradicionāli ceptu rudzu maizi, brīvos apstākļos turētu vistu un vietējo jēru gaļu, Latvijas saldūdens zivis, kas vāritas bērzu sulā, tomātus un gurķus tikai attiecīgā sezonā utt. Tas jāveic sadarbībā ar ražotājiem. Februārī Mārtiņš tiksies ar 60 lauksaimniekiem un kopīgi ar tiem plānos ēdienkartes jau divus gadus uz priekšu, lai saimnieki savukārt varētu plānot, ko sēt un kopt.

Par piedzīvoto Mārtiņš stāsta: „*Kā mani uzņēma? Tā kā nekad manā mūžā. Mani uzņēma, man šķiet, kā augstu valsts amatpersonu. Būdam oficiālā premjēra ministru delegācijā, samita atklāšanā biju pieņemšanā Downing Street 10 pie paša Deivida Kamerona. Bija ap 150 viesu, tā tad iespēja tikties ar premjēra ministru bija 1 pret 150. Patīkamākais bija tas, ka Valdis Dombrovskis pats mani iepazīstināja ar Kameronu. Sasveicinājāmies, un es sacīju, ka šī nav mana pirmā reize Nr.10. Kad Harolds Vilsons bija premjērs, es viņam pievedu oficiālo protesta vēstuli uz šo namu no Latviešu saimes Anglijā - par Latvijas zeltu, kas atdots Padomju Savienībai. Kamerons teica - tas nevarētu būt, vai es maz biju jau piedzimis, es taču esot par jaunu. Humors viņam ir.*”

Pāris minūtes premjēram pastāstīju, kā mamma un papus ar brāļiem nokļuva Anglijā, kā es uzaugu Korbijā un kā nokļuvu Latvijā 1991.gadā.

Ciemošanās laikā Mārtiņš Londonā uzturējās Daugavas

Mārtiņš ar Deividu Kameronu

Vanagu namā, turpat, kur reiz strādājis. Pajautāju, vai nav sald-sērīgas jūtas par Londonā pavadītiem laikiem. „*Sajūtas katrreiz ir nostalgiskas, ir ļoti, ļoti daudz labu un jauku atmiņu. Staigāt pa koridoriem un dažreiz pat pārnakšņot kādā no manām vecajām istabām. Ieiet šai namā un domāt, ka Lazdiņš vai Adlers kundze mani sagaidīs. Antēns palūrešu ap stūri, Herberta bēkons smaržos, un bārs – bārs tad bija valā astoņas dienas nedēļā, pilns ar spēcīgu auru! Ādofs, Uldis, Noi-sevičs, Mednis, Ķipjns, Rungis... Jā, ir jauki te katrreiz atgriezties.*”

Kas vislabāk patīc ceļojumā? „*Dabiski Nr. 10 – pati galotņu sanāksme Īstoldgeitā, Whitechapel galerijā, arī River Café restorāns, viens no maniem mīļākajiem.*”

Prieks, ka Latvijas veikalos Londonā ir ne tikai šprotes, bet arī Latvijas *Mottras stores* ikri. Ne

vien veikalos, bet arī labos restorānos un *Buckinghamas* pilī. Šos pašus ikrus es pasniedzu galotņu sanāksmes dalībniekiem, mūsu Latvijas lepnumu. Interesanti ir katrreiz iepazīt ar jaunus draugus: tas notika Latvijas vēstniecībā vēstnieka pieņemšanā, *Daugavas Vanagos barikāžu atceres vakarā. Piedāvāju Deividam Kameronom sevī par padomnieku.*”

Protams, cienītajam pavāram jāpavaičā arī par kulināriju: vai angļu virtuvei tagad ir laba slava - vai vēl joprojām tā pazīstama ar pārvārtiem dārzeņiem un pārceptu gaļu? Mārtiņa atbilde: „*Angļu virtuvei pasaulē ir laba slava. Agrāk, kad sāku mācīties*

par pavāru Korbijā un Londonā, nebija lielas izvēles. Šodien Londonā ir kaut kas ikvienam. Ja tu runā par pārvārtiem dārzeņiem un pārceptu gaļu, gribētos, lai tu izbaudī seno angļu virtuvi *Hestona Blumenthal* restorānā „*Dinner*” *Mandarīnu viesnīcā Naitbridžā (Knightsbridge)*. Tur tu varēsi baudīt angļu virtuvi jau no 15. gadsimta, un nekas nebūs pārvārtis, un varu derēt, ka gada laikā viņam piešķirs *Michelin* zvaigzni.”

Mārtiņš, pavisam jauns puika, ieradās Dauningstrītā ar protesta vēstuli. Tagad viņš ir atgriezies sniegt premjēram padomu. Jācer, ka Deivids Kamerons drīz apciemots arī Rīgu, ne tikai lai parunātos ar valstsvīriem, bet arī lai baudītu Latvijas zemnieku ekoloģisko, garšīgo ēdienus

Mārtiņš ar pavāru Ivanu Šmigarevu pie 10 Downing Street

PAR VIENLĪDZĪGĀM IESPĒJĀM!

Viens no svarīgākajiem uzdevumiem nacionāli domājošiem 10. Saeimas deputātiem ir darīt visu, lai tiktu izbeigta diskriminācija pret krieviski nerunājošiem latviešiem darba tirgū. Tas liek latviešiem doties prom no Latvijas un neļauj viņiem atgriezties Latvijā. Par to esmu daudz runājis ar saviem kollegām un arī rakstījis.

Tāpēc ļoti cerīgi šķita *VL/TB-LNNK* grozījumi Darba likumā, kas ierobežotu darba devēju prasības darba ņēmējiem prast krievu valodu. Taču 3. februāra Saeimas plēnārsēdē priekšlikums neguva vairākuma atbal-

tu. PAR nobalsoja 34 deputāti – *VL/TB/LNNK*, vairākums *ZZS* un daži *Vienotības* deputāti, bet *PRET* vai atturējās – 54. Ja visi *Vienotības* deputāti būtu nobalsojuši PAR, priekšlikums tiktu atbalstīts.

Visvairāk mulšina tas, ka pret šiem grozījumiem bija tādi bijušie trimdinieki kā Imants Lieģis, Ojārs Kalniņš un Liene Liepiņa, aizbildinoties, ka likumprojekts bijis nevaldītāvis un ka ar represīvām metodēm šo jautājumu nevar risināt. Tāpēc jau likumprojektus nodod komisijai, lai tos uzlabotu!

Vēl viena iespēja grozīt likumu būs otrajā lasījumā, kam priekšlikumu iesniegšanas termiņš ir 11. februāris. *VL/TB-LNNK* tad arī nāks ar savu priekšlikumu, kuŗam, manuprāt, vajadzētu būt vēl stingrākam – proti, liegt darba devējiem prasīt darbiniekiem tādu valodu prasmi, kuŗas nav ES oficiālās valodas. Balsojums būs pārbaudījums *Vienotībai*, vai uz to kā latviešu interešu aizstāvi liktās cerības tiks īstenotas, vai arī krievu valoda *de facto* tiks apstiprināta par otru valsts valodu. Tas pierādīs, ka latvieši paši ir savas valodas kaprači.

Strādājot ES un tagad dzīvojot atkal ASV, esmu rūpīgi analizējis darba sludinājumus laikrakstos un varu apgalvot, ka nedz Anglijā, Vācijā, Francijā, nedz ASV neparādās prasība pēc kādās citas valodas – pakistāņu, turku, arābu vai spāņu, bet ir tikai valsts valoda, un tā pat netiek minēta, jo tas ir pats par sevi saprotams. Toties Latvijā visur ir prasība pēc labas krievu valodas, ieskaitot Saeimu.

Toreiz, kad vadīju Eiropas lietu komisiju, biju nepatīkami pārsteigta, ka konsultantu darba aprakstā bija prasība pēc krievu va-

loda. Protams, šo prasību liku izvītot, bet kā ir ar citām komisijām?

Šeit runa ir nevis par svešvalodu prasmi, kas vienmēr ir apsveicama, bet gan par vienlīdzīgām iespējām latvietim dzīvot un strādāt savā valstī.

Zinu, ka *PBLA* parādīs ļoti stingru nostāju par grozījumiem Darba likumā. **Aicinu visus, kuŗiem rūp šis jautājums, it sevišķi tos, kuŗi kādreiz grib atgriezties Latvijā, rakstīt *Vienotības* frakcijai, adresējot rakstus frakcijas vadītājam: dzintars.zakis@saeima.lv**

Vaira Paegle

Jaunas vēsmas Priedainē

Ņudzersijas latviešu biedrības namā 29. janvārī notika Kārļa Ulmaņa dibinātā Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojums. Šoreiz, atšķirībā no citiem gadiem, galvenie rīkotāji bija Ņudzersijas novada latviešu skolas pedagogi, piedaloties skolēniem un viņu vecākiem. Viesu vidū bija arī daži vecvecāki, bet trešās un ceturtais paaudzes kuplā latviešu saimes klātienē Priedainē bija kā spīrgta pavasara vēsma. Viesi bija izvietojusies pie apaļajiem galdiem gar abām zāles sienām, bet mazākie bērni, satpuši uz grīdas viņu priekšā, čivināja gluži kā putniņi.

Skolas pārzine Ilze Kancāne ievadrunā īsumā pastāstīja, kas ir Draudzīgais aicinājums un kāpēc ir tradīcija to atcerēties katru gadu. Ilze vaicāja bērniem, vai kāds var nosaukt tā vīra vārdu, kas ierosināja ziedot skolām grāmatas un citas nepieciešamas mantas. Viens zēns atzinās, ka piemirsis vīra vārdu, bet tas esot bijis ļoti labs cilvēks un darijis daudz labu darbu. Kāds cits puika droši noskandēja: „Tas bija Kārlis Ulmanis.” Man savukārt jāatvainojas, ka esmu piemirsusi zēnu vārdu.

Māra Abene-Asta bija iestudējusi Annas Brigaderes lugu „Ķekatas nāk”. Šo lugu Māra droši vien bija izvēlējusies tāpēc, ka tajā varēja piedalīties gandrīz visi skolēni. Vismazākie, pirmsskolas vecuma bērniņi, audzinātāju Lailas Liepiņas, Ēriks Vitāles-Modakas un Beātes Liepiņas vadībā dziedāja „visi mazi ķekatknieki sanākuši” un plaušķināja rokas.

Laila Medne ar saviem ķekatk-

Čigānzēni, no kreisās: Markus Bergs, Lukass Vansents, Kails Bairons, Gustavs Teteris

niekiem, 1.- 4. klases skolēniem, dziedāja „Adāt meitas, ko adāti, vilkam zeķes noadāt” un attēloja adīšanu. Uz galdiem atradās lapiņas ar dziesmas vārdiem, un viesi varēja dziedāt ķekatkniekiem līdzī. Kad vilciņam bija pienācis laiks „kazu ķerti dārziņā”, tad tik sākās jampadracis. Četri balti kazlēniņi nezināja kur sprukt, jo pelēkais vilks tos centās noķert.

Ar skaļiem smiekliem un aplausiem tika sveikts lāča vadītājs (Kārlis Kancāns) un lācis (Dāvids Rozītis). Vadītājs, resnā virvē turēdams piesietu lāci, ievēda to plāniņa vidū un pavēlēja deļot un rādīt visādus trikus, jo pats neko neprotot. Ķekatknieki un vecāki dziedāja „Danco lāci, danco lāci, saimīniece samaksās”, bet istabiņas vidū sagrieza čigāniņi – Markuss Bergs, Lukass Vansents (*Van Sant*), Kails Bai-

rons un Gustavs Teteris (visi mācās 5. klasē, tajā nav nevienas meitenes!). Šād tad savas krāšņās spalvas sabužināja gailis – Jēkabs Heinzs. Dažbrīd maskās tērpti ķekatknieku runāto bija pagrūti saklausīt un saprast, bet tas ne traucēja priecāties. Kārlis Kancāns un Jēkabs Heinzs lieliski iejutās savās lomās, un abiem ir labas iemaņas runāt latviešu valodā.

Viss bija veikts, viss bija pabeigts, un ķekatknieki varēja iet prom. Ķekatu saimīniece (mātes) bļoda tukša, bet bērnu vecāki bija sarūpējuši labi daudz gardu ēdienu, tā ka visi varēja krietni pamīloties. Pēc launaga lielākā daļa bērnu gāja ārā izbaudīt ziemas priekus.

Ņudzersijas novada latviešu skolas pārzīnes Ilze Kancāne un Linda Zālīte pastāstīja, ka šajā mācību gadā skolu apmeklēja 55 trīs līdz četrpadsmit gadu veci bērni. Nodarbības ir katru sestdienu no pulksten 9.45 līdz diviem pēcpusdienā. Lielākā daļa bērnu uz skolu iet labprāt, bet latviešu valodas zināšanu līmenis ir dažāds. Ģimenēs, kurās ikdienā sarunājas latviski, bērni savu senču valodu iemācās vieglāk, bet grūtāk iemācīties bērniem jauktu laulību ģimenēs. Skolotāji (ar atsevišķiem izņēmumiem) un skolēni latviski runā ar raksturīgo angļu valodas pieskaņu. Tā ir neizbēgama un pašsaprotama parādība, ja dzīvo tālu no etniskās dzimtenes.

Skolā bērni apgūst latviešu valodu, Latvijas ģeogrāfiju, vēsturi pēc ALAs izstrādātās prog-

Vecvecāki, no kreisās: Ligija Roze, Edīte Bataraga, Vija un Valfrīds Spunteļi

rammas, dzied latviešu tautasdziesmas, deļo tautasdeļas, mācās gatavot tradicionālos svētku ēdienus, cenšas svinēt Latvijas valsts un citus svētkus. Mācītāja Juŗa Saivara vadībā vecāko klaŗu skolēni apgūst ticības mācību, jaunākiem to māca Linda Zālīte. Tēvzemes mācību māca Kristīne Putene. Skolā strādā 14 skolotāju. Apsveicams, pat apbrīnojams, ir skolotāju un bērnu vecāku entuziasms un neatlaidība latvieŗu valodas saglabāšanā paaudžu paaudzēs.

Māra un Aldis Jātņieki no Pensilvāņijas *Fairless Hills* uz latvieŗu skoliņu ved visas četras atvasītes: Kalvi (8), Vilni (6), Rūdi (4) un arī mazo Kristīni (2). Visi trīs puikas labprāt apmeklē latvieŗu skolu, bet mazā māsiņa nevar vien sagaidīt sestdienu un, dodoties ceļā, neizlaiŗ no rokām azaida somiņu. Ikdienā Jātņieku ģimenē sarunājas latviski, bet bērņi rotaļājoties nemanot pāriet uz angļu valodu. Tas notiek dabiski un aizrādījumi ne vienmēr palīdz. Alda Jātņieka māsa Līga Kriķe dzīvo Latvijā. Kriķu ģimenē arī ir trīs dēli un meita. Līga jau bērņībā jutusi savu piederību Latvijai un vēlmi dzīvot tikai tur. Aldis šādam solim nav gatavs un varbūt nekad nebūs, bet iespējams, kāds no bērņiem jutīs senču aicinājumu, un tad latvieŗu valodas prasme lieti noderēs.

Ņudzersijā ir vairākas ģimenes, kurās aug trīs vai četri bērņi un kuŗu vecāki visus nedēļas nogalēs ved uz latvieŗu skolu, kur viņi satiekas ar līdzaudziem un prak-

tizējas latvieŗu valodas lietošanā, kā arī vairāk uzzina par Latviju un latvieŗiem gan savā senču zemē, gan ASV. Vasarā mazākie bērņi vairākas nedēļas mācās un sporto Katsķiļu nometņē, lielākie dodas uz Gaŗezzeru. Aldis un Kristaps Kancāņi gada nogalē bijuŗi 2x2 nometņē Malību, Kalifornijā, kur viņiem ļoti patīcis.

Priedainē bija ieradusies Guglielmo ģimene no Aberdīnas Ņudzersijā. Viņi nesēn adoptējuŗi trīs bērņus no Latvijas, 13 gadus vecu zēnu un abas viņa māsas, vienai ir 11, otrai astoņi gadi. Sarmīte Leja Grigalinoviča bērņiem palīdz apgūt angļu valodu. Guglielmo atrada Priedaini, jo uz 33. ceļā ir latvieŗu biedrības reklāma. Vairāki mani paziņas amerikāņi arī pamanījuŗi uzrakstu „Priedaine” un, zinot, ka esmu latviete, nereti lūdz pastāstīt par manu dzimteni un latvieŗiem. Protams, to daru ar prieku.

Redzot Priedainē todien tik daudz jaunu cilvēku, ausa cerība, ka latvieŗu rosība šajā namā turpināsies. Ņudzersijas latvieŗu federālā kredītsabiedrība dāvāja pamatskolai 1000 dolaru, biedrība – 300 dolaru un atvēlēja sarīkojumam Priedaines telpas. Ziedojumus pasniedza biedrības kultūras daļas vadītāja Inta Sama. Publika pauda pateicību aplaudējot. Ziņas par Ņudzersijas latvieŗu skolu atrodamas mājaslapā: www.njskola.org un pazrines@njskola.org; par Ņudzersijas latvieŗu biedrību: www.priedaine.com

Laima Dzene

Foto: Laima Dzene

Jātņieku ģimene uz skolu ved četras atvasītes

Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojums Grandrapidos

Grandrapidu latvieŗu biedrības dāmu pulciņš 30. janvārī aicināja pieminēt Draudzīgo aicinājumu. Priekšņiece Lidija Tarbuna sarīkojuma ievadā atgādināja, ka 1935. gadā 28. janvārī Latvijas prezidents Kārlis Ulmanis vērsies pie latvieŗu tautas ar aicinājumu, ko atgādinājis arī daļus gadus vēlāk: „Gādāsim, kā un kur katrs varēdams, lai Latvijas skola patiesi būtu kultūras svētnīca, kas aicina, mudina, gatavo un stiprina mūsu tautas dēlus un meitas cēļiem darbiem tēvzemes labā.” Priekšņiece piebilda, ka tagad, ūķiet, tāds aicinājums vajadzīģš vēl vairāk.

Draudzīgais aicinājums ir mūsu tautas tradīcija, vienalģa, kur dzīvojam. Grandrapidu latvieŗu biedrība bijis mūsu sabiedrības centrs visus aizritējuŗos gadus ūŗai mūsu patvērumu zemē. Tā pulcinājuŗi bērņus, jaunieŗus, pieauguŗos un sirmgalvjus. Viņa arī uzsvēra, ka draudzīgais aicinājums savu nozīmi nav zaudējis. Mums jāziedo visi spēki, lai tas turpinātos. Vecākā paaudze atbalsta un palīdz jaunai paaudzei, lai tā iegūst zināšanas, iemācās mīlēt savu tautu un dzimteni. Atbalstot latvieŗus dzimtenē, neaizmirsīsim tos latvieŗu kultūras sarīkojumus, kuŗi nozīmīgi

gan jaunatņei, gan gados vecākiem.

Grandrapidu latvieŗu biedrības dāmu pulciņš atbalsta latvieŗu biedrības bibliotēkas, Gaŗezera vasaras vidusskolas un Latvijas 50 gadu okupācijas mūzeja darbu, palīdz arī skolēņiem Latvijā. Palīdzība iespējama, jo tiek saņēmti dāsnī ziedojumi. L. Tarbuna sirsnīgi pateicās visiem ziedotājiem un iepazīstināja ar runas teicēju Irēņi Elksņi Geisleri no kaimiņpilsētas Kalamazū. I. Elksņe Geislere ir mācībspēks Rietummičiganas univesitātē Kalamazū un Springarboras univesitātē

tē Mičiganā, publicējuŗi daudz rakstu, lasījuŗi referātus Latvijā un ASV. Austrummičigenas univesitātē viņa ieguva maģistra gradu, rakstījuŗi zinātnisku darbu par latvieŗu sieviete vēsturē, par avotu izmantojot latvieŗu tautasdziesmas. Patlaban zinātniece raksta doktora disertāciju *The gendered plight of terror: annexation and exile in Latvia 1940-1953*. Ar Fulbraita stipendiju viņa gadu pavadījuŗi pētniecības darbā Latvijā.

I. Elksņe Geislere pastāstīja, ka Latvijā uzklauŗījuŗi sievieu un vīrieŗu stāstus par Otrā pasaules

kaŗa un pēckaŗa laiku. Ir ļoti svarīgi uzzināt, ko cilvēki pārdzīvojuŗi – okupāciju, deportāciju, trimdu. Viņa novērojuŗi, ka latvietis sevi neuzskata ne par uzvarētāju, ne zaudētāju, bet par upuri.

Latvijā viņa uzņēmta ļoti sirsnīgi, daudz redzējuŗi un piedzīvojuŗi. Piedalījuŗies Imerijas sarīkojumos, divās konferencēs lasījuŗi referātu.

Sarīkojuma beigās notika dziedāšana Z. Zadvinska vadībā, klavierpavadījumu spēlējot Jānim Rikāņam. Čaklo dāmu pulciņš bija sagatavojis arī mielastu.

Julieta Rumberģa

„Atmiņu zvans vieno visas mūsu latviešu paaudzes”

Klīvlādes latvieši svin Draudzīgo aicinājumu un latviešu skolas 60 gadu jubileju

1935. gada 28. janvārī Latvijas pirmās brīvvalsts pēdējais prezidents Kārlis Ulmanis iedibināja brīnišķīgu tradīciju „Draudzīgais aicinājums”, aicinot latviešus atcerēties savu bērnības skolu un ziedot tai grāmatas, gleznas un mācībām noderīgus līdzekļus. Kaut arī pagājis tik daudz gadu, bijušās trimdas latviešu centros šī tradīcija turpinās vēl šobaltdien. 2011. gada 30. janvārī Klīvlādes latviešu draudzes namā bija pulcējies krietnušies tautieši, lai godinātu šo sirsnīgo un vērtīgo tradīciju un pie reizes nosvinētu Klīvlādes apvienotās latviešu ev. lut. draudzes skolas 60. jubileju. Kaut skoliņas bērnu skaits stipri sarucis, ir ģimenes, kas aizvien uzskata, ka latviskā audzināšana ir rūpju, agrās celšanās, izdevumu un noguruma vērtība. Skolā mācās bērni, kuŗi saprot un var runāt latviski, un tādi, kuŗiem pirmā valoda ir angļu valoda. Uz skatuves šos bērnus neatšķirt: tērpušies tautastērpos, kas ikvienam valkātājam piešķir svinīgu, priecīgu izskatu. Latvijas karogkrāsu ieskauti, visiem šīs mazās, dūšīgās skolas bērniem saknes sniedz Latvijas zemē un tautā.

Daudziem pieliecot roku, rodas kaut kas skaists, vērtīgs un sirsnīgs. Pie durvīm sarīkojuma apmeklētāji saņēma Silvijas Resnes skaisti saliktu programmu. Silvija bija arī pacentusies izsūtīt ielūgumus visiem skolas bijušiem pārziniem un latviešu organizāciju vadītājiem. Pavasarīgu noskaņojumu lielajā zālē radīja Zentas Apines galda dekorācijas: uz katra galda vāzē ziedēja puķes, bet starp tām uz pūpolzariem tupēja pa krāšņam dziedātājputniņam. Svinīgo sarīkojumu ar svētvārdiem atklāja Klīvlādes baptistu draudzes mācītājs Dr. Pauls Barbins. Zālei aplūkojot, viesus no tuvienes un tālienes sveica sarīkojuma programmas vadītājs Klīvlādes latviešu biedrības sekretārs Haralds Mazza-riņš.

Istēni tālu ceļu no Vašingtonas D.C. uz Klīvlādi bija mērojis sarīkojuma īpašais viesis Latvijas vēstnieks ASV Andrejs Pildegovičs, kuŗš, sveicot skolu, uzsvēra Klīvlādes un citu bijušās ASV latviešu trimdas lielo veikumu, saglabājot latvisko identitāti. Vēstnieks atgādināja par vēsturiskajiem procesiem, kas nodrošinājuši Latvijas līdzdalību Eiropas Savienībā un militārajā aliansē NATO un uzvēra, cik svarīga un nozīmīga turpina būt Latvijas sadarbība ar ASV. Kā vienu no savas uzrunas svarīgākajiem punktiem vēstnieks izcēla jautājumu par dubultpilsonību – kas, lai gan ļoti „jūtīga tema”, tikšot, cerams, atrisināts visiem klātesošiem par labu: respektīvi, bijušās trimdas latviešiem un viņu pēcnācējiem būs iespēja iegūt Latvijas pilsonību, saglabājot ASV pilsonību. Atliek tikai cerēt, ka Latvijas valdība apstiprinās šādu iespēju ar likumdošanu. Atrisinot dubultpilsonības jautājumu, Latvijas valdība veicinātu ārzemju latviešu piederības sajūtu Latvijai, kā arī interesi un atbildības sajūtu par senču zemi.

Pirmsskolas skolotāja Diāna Verhas ar dažiem saviem skolēniem (no kr. Mārcis Verhas, Ellija Aschenbrenner, Marija Bērziņa un Sabīne Strautniece)

Priekšējā rindā no kreisās: Inga Reineka, Iveta Granta, Larisa Granta un Nora Renerte un skolas „60” kļiņģeris

Vēstnieks īpaši uzslavēja ASV latviešu līdzdalību pēdējās īpaši nozīmīgajās Saeimas vēlēšanās. Vēstnieks Andrejs Pildegovičs pasniedza Dr. Arturam Gravam Latvijas Ordeņa kapitula piešķirto Atzinības krustu (V šķiru) par viņa ilgstošo aktīvo līdzdalību un ieguldījumu Klīvlādes latviešu sabiedrībā. Saņemot apbalvojumu, Gravas kungs pazemīgi bil- da, ka esot tikai „simbols” visiem tiem latviešiem, kuŗi ar savu nerimstošo darbu veicinājuši Klīvlādi un citur ārzemēs ilgstošo latviešu sabiedrības pastāvēšanu. Vēstnieks Pildegovičs no Vašingtonas bija atvedis veltes skolai – mācībmateriālus, grāmatas un filmas.

Skolas jaunās pārzines Inga Reineka un Nora Renerta, kuŗu atvases šobrīd apmeklē skoliņā, atklāja sarīkojuma priekšnesumu daļu. Nora Renerta ar dziļu aizkustinājumu pasniedza ziedus savam tēvam, izcilajam latviešu folkloras un latvisko tradīciju daudzīnātājam Marģerim Grīnam, kuŗš bija skolas pirmais pārzinis no 1962. līdz 1969. gadam. Viņš izteica milzīgu gandarījumu, ka pēc tik daudziem gadiem skola aizvien pastāv, darbojas, un ka viņa meita Nora ir viena no tās pārzinēm. Apvienotās draudzes skolas pārzīni laika gaitā: Marģers Grīns (1962-1969); Raimonds Šilders (1969-1971); Arturs Rubenis (1971-1976); Uldis Brošs (1974-1976); Maija Grendze (1976-1991); Silvija Rutenberga (1991-1995); Māris Lācis (1995-1997); Baiba

Crawford (1997-1999); Māra Kaugura (1999-2010); un pašreizējās pārzines Inga Reineka un Nora Renerta. Pārzine Reineka lūdz piecelties kājās visus sarīkojuma apmeklētājus, kuŗi reiz darbojušies skolā par pārziniem vai skolotājiem. Kājās stāvošie veidoja iespaidīgu īpatvaru sarīkojuma zālē. Skolas bērni apstāigāja visus šos kādreizējos skolas darbiniekus un darbinieces un sveica ar nelķēm.

Sastājušies uz skatuves, skolas bērni nodziedāja skolas himnu „Piemini Latviju!” ar Jāņa Jaunsudrabiņa vārdiem.

Mikrofona priekšā nostājās četri no skolas „sīkajiem” – meitenītes Ellija Aschenbrenner, Marija Bērziņa, Sabīne Strautniece un pirmsskolas skolotājas Diānas Verhas puisēlis Mārcis, viņi nodziedāja tautasdziesmu „Skaista mana tēvu zemē”, skolotājai Diānai piepalīdzot. Šo rindu autorei bija jāpadomā par to, cik patiešām skaista ir Latvijas zeme ar tās plašajiem laukiem un zaļajiem mežiem. Visus iesūpoja dziesmas un jautras tautas dejas skolēnu izpildījumā.

Kā jau tas pienākas visos latviešu sarīkojumos, pie tribīnes nostājās apsveicēji un, daudzīnot Klīvlādes latviešu skolas un Klīvlādes gaidu un skautu organizācijas darbību, sniedza veltes tām. Pēdējo pārstāvēja Ieva un Kārlis Daukši. Starp dāvinātājiem jāmin tās dienas jubilaris Klīvlādes latviešu draudzes priekšnieks Egīls Apelis („Skolā gūtīe iespaidi var būt neapzinā-

Dzied Klīvlādes latviešu skolas bērni Larisas Grantas vadībā

ti”) un Daugavas Vanagu nodaļas priekšnieks Zigurds Reineks, kuŗš atgādināja par Draudzīgā aicinājuma dziļo nozīmi. Maija Grendze, pati reiz vadījusi skolu, pasniedzama dāmu komitejas veltī novēlēja izturību un neatlaidību un uzsvēra: „Ir vērts!” Klīvlādes latviešu biedrības priekšnieks Kalvis Kampe arī pievienojās dāvinātāju pulkam. Amerikas latviešu jaunatnes apvienības priekšnieks jaunais jurists Markus Apelis atgādināja, ka joprojām ir svarīgi uzturēt latvietību Amerikā. Apvienotās skolas pirmais pārzinis Marģers Grīns priecējās, ka darbs turpinās vēl šodien, un pasniedza dāvinājumu skolai savai meitai, skolas pārstāvei un pārzinei Norai Renertei. Tāpat personisks ziedojums skolai tika no Ritas Kauguras. Ļoti aktīvās Klīvlādes latviešu pensionāru apvienības pārstāvis Uldis Kronītis pievienojās apsveicēju rindai, sniedzot no savas organizācijas veltes skolai un gaidu un skautu organizācijai. Pensionāri ir Klīvlādes latviešu sabiedrības sirds un dvēsele. Klīvlādes kredītsabiedrības prezidents Ojārs Manteņieks atgādināja, ka kredītsabiedrība ar stipendijām atbalsta bērnus un jauniešus, kuŗi vēlas apmeklēt Gaŗezera jaunatnes programmas. Ir pieejamas arī stipendijas studijām augstskolā. Māra Kaugura, kuŗa gadiem ilgi mēroja visai tālu ceļu, lai pildītu pārzines pienākumus, teica: „Atmiņu zvans vieno visas paaudzes” un piebilda, ka skolas bērni ir „zelta graudi, ko mēs sējam nākamībai.” Labi, skaisti teikts! Apdāvināti tika visi, kas šai dienā pulcējās zem sarkanbaltsarkanā karoga ticībā Latvijai un ideāliem.

Visbeidzot jāpiemin arī ilgga- dējais Klīvlādes latviešu teātra darbinieks, galvenais režisors un veicinātājs Arturs Rubenis (tik latvisks pēc skata – vienmēr ar lepnumā sietu prievīti ap kaklu), kuŗš iepazīstināja ar savu nule iznākušo grāmatu „Paldies par izrādi” (2011). Glīti izdots krājums piedāvā pārskatu par šī teātra vēsturi un darbību, tas ir ilustrēts ar daudziem jaukiem krāsainiem izrāžu un aktieŗu fotoattēliem. Rubena kungs savu grāmatu dāsnī dāvāja visiem klātesošiem, kuŗi kādreiz darbojušies Klīvlādes latviešu teātrī un ir aprakstīti grāmatā. Skaistais izdevums izraisīja lielu sajūsmu un interesi. Dodoties uz māju, paņēmu līdzī ieskatam citu unikālu grāmatu, ko 2001. gadā izdevusi Klīvlādes latviešu bied-

riba. Maija Grendze to iespieda man rokā kā „savu lielu dārgumu.” Veltīta „Latviešu simtgadei Klīvlādi”, tā sniedz sīku, smalku pārskatu (vairāk nekā 600 lpp.!) par visu, kas saistīts ar latviešu dzīvi ASV Ohajo pavalsts Klīvlādes pilsētā, kā piemēram, kartes, fotografijas, ziņas par pilsetas veclatviešiem (to skaitā Augusts Krastiņš, kuŗš būvēja automobiļus!), latviešu izdotas pastmarkas, sports, atbalsts Latvijas Tautas frontes darbībai un citas aktivitātes un projekti. Šī grāmata ir unikāla liecība par latviešu sīksto dabu un neatlaidīgo darbu, kopjot un saglabājot savas nacionālās vērtības svešumā. Domāju, ka dažam labam Latvijas Saeimas deputātam būtu jānokaunas, lasot, kas tikai nav paveikts un izdarīts šeit latviešu un Latvijas labā, *neprasot nekādu atlīdzību*. Kamēr Latvijas valdība netiek galā ar jautājumu, ko „iesākt” ar vecajiem latviešu leģionāriem, Daugavas Vanagi mūsu vecos kaŗavīrus ir apģērbuši, pabarojuši, apkopuši un ārstējuši, neko no tiem neprasot, bet ar pateicību sirdī tos godīnot... Tas ir cits temats, bet manās pārdomās iezogas arī skumjas.

Bet lai paliek prieks! Prieks par iespēju mums, kas te svešumā dzīvojam, sanākt kopā un svinēt savu latvietību. Beidzoties sarīkojumam, zālē milzīgu pašceptu ar degošām svecītēm liesmojošu kļiņģeri, kas bija tapis divos „piegājienos”, veidojot skaitli „60”, iznesa pati cepēja – skolotāja Iveta Granta ar savu meitu Larisu, kuŗa skoliņu nesen beidza, bet turpina mērot gaŗo ceļu, lai mācītu bērniem dziedāšanu. Paēduši „gaŗa” maizi, stājāmies rindā pēc gaŗšīgām pusdienām, ko galvenās saimnieces Baibas Crawford vadībā bija gatavojušas Klīvlādes latviešu biedrības čaklās saimnieces. Nekur nav tik gaŗšīgs ēdiens kā pie latviešiem! Ar prieku noskatījāmies, ka pie trauku novākšanas kā visglaunākajā restorānā bija norīkoti mūsu jaunieši Aksels un Larisa Granti, Ariana Daukša un Laila Kubuliņa. Lieliska audzināšana!

Šajā svētku reizē, raugoties uz lielo apmeklētāju pulku, kas sastāvēja no visām paaudzēm – no mazbērniņiem līdz sirmgalvjiem, ikvienu varēja sildīt Latvijas pirmā atmodas laikmeta celmlauža Juŗa Alunāna slavenās dziesmas vārdi, ko visi vienā balsī nodziedāja: „ Nevis slinkojot un pūstot ...”

Rita Laima Bērziņa (kuŗa ļoti cer, ka nevienu nav aizmirsusi)

Ziemsvētku koncerts Filadelfijā

Filadelfijas latviešu koncertkora Ziemsvētku koncertā 19. decembrī Filadelfijas latviešu baptistu baznīcā atskaņoja Ērika Ešenvalda kantāti „Ziemsvētku vakarā” un A. Vivaldi *Gloria* korim, solistei un stīgu orķestrim. Solo dziedāja Jūlija Plostniece. Programmā bija arī „Vasara” no Antonio Vivaldi „Četri gada laiki”, sōlists – vijolnieks Keits Redpāss (*Keith Redpath*). Vijolniece Daina Plostniece-Redpāsa atskaņoja Franča Grūbera „Klusa nakts” un Ādolfā Adama *Cantique de Noel*. Tija Ore ievadīja koncertu ar sakrālu deju. Ērģeles spēlēja Ieva Karuči (*Carucci*). Koncerta diriģente – Gunta Plostniece. Baznīca bija pilna klausītāju.

Koris un instrumentālais ansamblis

Soliste Jūlija Plostniece

Latviešu saieti Losandželosā

Jau no pērnā gada reizi mēnesī, parasti mēneša vidū, trešdienā, viesmīlīgās Ērikas Kārteres (*Carter*) mājā Lagunahillos (*Orange County*) notiek latviešu saieti, kuŗos var ierasties ikviens, kas vēlas. Viesi sanāk, dzer tēju vai kafiju, katrs atnes groziņu, kuŗā ēdamais pietiek pašam un vēl kādam. Paēduši, padzeruši, saieta dalībnieki sāk dziedāt, atceroties arī senākas un mazāk pazīstamas dziesmas.

Saieti notiek pie Ērikas Kār-

teres, jo viņa dzīvo vidū starp Sandiego un Losandželosu. Uz latviešu namu Losandželosā dienvidu pusē dzīvojošiem ne vienmēr viegli aizbraukt, jo visiem zināms, ka satiksme uz brīvceļiem kļūst arvien blīvāka. Saietā decembrī un janvārī piedalījās Ruta Sviksa no Rīgas. Lielākoties ierodas sievietes, bet vīrieši netiek diskriminēti, viņi droši var nākt līdz savām dzīvesbiedrēm, ja vien vēlas, protams, drikst ierasties arī vien-

nieki. Nākamā tikšanās reize – 16. februārī pulksten vienos.

Latviešiem patīk kopā padziedāt, patērzēt, pasmieties, tāpēc līdzīgi saieti notiek arī Ventūrā un Redondobičā.

Losandželosas Grifita parkā bērnu rotaļlaukumā *Shane's Inspiration* katra mēneša otrā svētdienā plkst. 11.00 pulcējas jaunās ģimenes ar bērniem. Tikšanās vietu viegli atrast, jo tur plīvos Latvijas karogs. Visi bērni un viņu vecāki sirsnīgi aicināti piedalīties!

Daudz baltu dieniņu

Rūdolfs Aleksandram Hofmanim 13. janvārī apritēja 90. gadskārta. Losandželosas latviešu namā 14. janvārī pulcējās DK LB biedrības valdes un nama pārvaldes locekļi un sirsnīgi sveica jubilāru. Viņš visiem pateicās un atzina, ka viņa dzīve bijusi laimīga. Vairāk nekā 50 gadu aizvadīti kopā ar uzticamo dzīves līdzgaitneci Helēnu, viņiem ir dēls, mīļa vedekla un divi jauki mazbērni.

R. Hofmanis kopš ierašanās Losandželosā no bēgļu nometnēm Vācijā bijis viens no šejienes latviešu sabiedrības galvenajiem balstiem. Kopš Dienvidkalifornijas latviešu biedrības dibināšanas darbojies valdē, bijis tās sekretārs, rakstījis neskaitāmus sēžu protokolus, sākot ar pašu pirmo, daudzus gadus bijis nama

pārvaldes loceklis. R. Hofmanis gadiem ilgi kārtojis latviešu biedrības bibliotēku, Ziemsvētku tirdziņos sēdējis pie grāmatu galda, dubulteksemplārus sūtījis uz Latviju un dara to vēl aizvien. Hofmaņu mājās ilgāku vai īsāku laiku ciemojušies un pārnakšņojuši ciemiņi no Latvijas. Helēna un Rūdolfs Hofmaņi piedalījušies visās šejienes latviešu aktivitātes, soļus neskaitot, nekad nejautojies, kas viņiem par to būs. R. Hofmanis uzrakstījis daudzus rakstus gan biedrības biļetenam, gan laikrakstam „Laiks”, nereti par latviešu valodu, jo no jaunības dienām cīnās par mūsu valodas tīrību. Vācijas bēgļu nometnēs viņš strādāja par skolotāju, un viņa bijušie skolēni viņam ir pateicīgi, jo daudz no viņa iemācījušies.

Foto: Anna Abele

Saietā Ērikas Kārteres mājā 12. janvārī. Pirmā rindā no kreisās: Māra Rozentāla, Silvija Valle, Maija Paegle, Tamāra Rūse, Ruta Sviksa, Maruta Ratermane, Rota Boršteina; otrā rindā: Iveta Karge, Aida Zilgalve, Bonita Lējēja ar Pipi, Zane Ozoliņa, Iveta Ābelīte, Tālis Paeglis, Valtraute Simsona, Sanita Šūmane, Ērika Kārtere, Mirdza Robiņa

Kārlim Zvejniekam 90 gadu jubileja

„Gadi skrien” – šis un līdzīgi teicieni neskaitāmas reizes dzirdēti sarunās un lasīti grāmatās. Šķiet neticami, ka arī mans uztīcamais draugs Kārlis 16. janvārī pārkāpa 90 gadu sliekšni.

Mūsu gaitas sāka vīties kopā 1940. gada rudenī, kad abi sākām studijas Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātē. Kārlis bija „ventiņš” no Ventspils, es – madonietis no Vidzemes malienas. Mums vēl piebiedrojās limbažnieks Rainis Bērziņš, un turpmākos gados mūsu ceļi ritēja līdztekus – kopā turējāmies studējot, dienējām leģionā, pēc kaŗa turpinājām studijas Mins-teres universitātē, kopā to absolvējām un pēc izceļošanas uz Ameriku strādājām vienā pavalstī – Dienviddakotā.

Kārļa pirmā mīlestība bija literātūra, pirms medicīnas viņš vienu gadu bija studējis baltu filoloģiju. Arī es sākumā biju

domājis par šo fakultāti, bet mani nobaidīja māsas stāsti par grūto latviešu valodas gramatiku. Vai tā baidīja arī Kārli? Ventīņiem jau dzimtās puses gramatika ir vienkārša: es i, tu ir, viņš, viņa i.

Kārlis bija ģimenes ārsts, bet viņam bija vēl cita, īpaša speciālitate – hipnoze, un viņam tādējādi daudziem palīdzēja. Vēl tagad dusmojos uz viņu, jo reiz viņš hipnotizēja savas pilsētas Aberdinas basketbola vienības spēlētājus, lai viņi uzvarētu sacensībās ar mūsu pilsētas basketbolistiem.

Kārlis vienmēr palika uzticīgs arī savai pirmajai mīlestībai. Viņam latviešu valodā iznākušas deviņas grāmatas – gan dzejoļi, gan prozas darbi, turklāt arī ventiņu melē ar Kuraž Kriša vārdu.

Kārlis Zvejnieks bijis Latviešu rakstnieku apvienības (LaRA) priekšsēdis, aktīvi darbojies lat-

viešu organizācijās un par nopelniem sabiedriskā dzīvē un rakstniecībā saņēmis Latvijas valsts apbalvojumu – Triju Zvaigžņu ordeni.

Kārļa uzticīga dzīves līdzgaitniece turpat 60 gadu ir mīļotā Biruta. Viņiem ir četri bērni, kuŗiem visiem ir kolledžas izglītība, deviņi mazbērni. Kārlis un Biruta dzīvo Aberdīnā, Dienviddakotā un 90 gadu jubileju nosvinēja ģimenes vidū.

Dzimtenē novadniekam veltītas svinības notika 26. janvārī Ventspils pili. Rīgā Raiņa un Aspazijas muzejā 21. februārī lasīs fragmentus no Kārļa Zvejnieka darbiem, būs iespēja noklausīties vairākas Imanta Ramiņa dziesmas ar rakstnieka tekstu, kā arī paša jubilāra dziedātas ziņģes skaņulentē.

Mīļo Kārl, es vēl tev vēl daudz lab gad!

Paulis Dzintars

Helēna un Rūdolfs Hofmaņi

Sveicam!

Velta Kalniņa 5. janvārī draugu, radu un paziņu pulkā Vašingtonā (DC) svinēja savu 90 gadu jubileju

SARĪKOJUMI DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

BOSTONA (MA)

• 22. februārī plkst. 12.00 Pensionāru biedrības sanāksmē Trimdas draudzes zālē (58 Irving Street, Brookline) Ingridas Cāzeres dokumentārfilmas „Vēlreiz dzirdēt tavu dziesmu” (par neaizmirstamo komponistu un dziedoni Alfrēdu Vinteru) pirmizrāde ASV. Tie, kuŗi vēlas noskatīties filmu, bet nav pensionāru biedrības biedri, aicināti piezvanīt saimniecēm pirms 15. februāra, lai vira pietiktu visiem. Priekšniece Dzidra Knechta, tālr.: 781-275-0579; Linda Duhms: 781-894-3388; Rasma Galiņa: 508-429-6013.

• 2. martā plkst. 7.30 Bostonas Trimdas draudzes zālē Dailes un Nacionālā teātra aktrises Indras Burkovskas viesizrāde „Benjamiņa. Kā dzīvot modernam cilvēkam” par Latvijas brīvvalsts preses karalieni Emiliju Benjamiņu. Izrādē piedalīsies vijolniece Simona Tālberga. Scēnarija autore un režisore Baņuta Rubesa. Ieeja \$25. Informāciju var uzzināt, zvanot Maijai Priedei, tālr.: 781-329-7491. Riko Mākslas draugi Bostonā.

DETROITA (MI)

• 13. februārī plkst. 11.30 Latviešu apvienības Detroitā gada sapulce Sv. Pāvila draudzes sabiedrisko notikumu ēkā (30623 W. Twelve Mile Rd. Farmington Hills MI 48334).

• 20. februārī plkst. 11.30 Detroitas DV apvienības biedru un vanadžu kopas gada sapulce. Būs vanadžu sarūpētas pusdienas.

• 26. februārī plkst. 6.00 Pulkveža Oskara Kalpaka bataljona 92 gadu dibināšanas atceres balle *Italian-American Banquet & Conference Center* (39200 5 Mile Road, starp Newburgh Rd. un I-275 Livonia, MI). Dalības maksa ar vakariņām, dzērieniem (open bar) un deju mūziku \$75, studentiem \$40. Vēlams vakartērps. Pieteikties, sazinoties ar Janu Āboliņu (410 River Lane, Dearborn, MI 48124), tālr.: 313-561-1609; e-pasts: abolins@comcast.net un iesūtīt pilnu dalības maksu līdz 11. februārim (čeki jāizraksta uz Janas Āboliņas vārda). Riko Studensu korporāciju kopa Detroitā un Korporāciju kopa Detroitā. Izdevīgākās apmešanās vietas: divas tuvu Sv. Pāvila baznīcai: *Courtyard by Marriott*, tālr.: 248-553-0000; *Fairfield Inn & Suites*, tālr.: 248-442-9800; trešā netālu no balles zāles: *Radisson Hotel*, tālr.: 734-464-1300.

• 6. martā plkst. 11.30 Sv. Pāvila draudzes un Daugavas Vanagu riko pankūku pēcpusdienas.

• 24. aprīlī plkst. 11.30 draudzes dāmu komitejas riko Lieliedienu brokastis.

FILADELFIJA (PA)

• 5. martā plkst. 7.00 *Mardi Gras* ballīte latviešu stilā Brivo latvju biedrības namā (531 North 7th Street, PA 19123); būs *Cajun* bufete, mūzika, izloze, masku gatavošana un krelles. Dalības maksa apmeklētājiem maskā \$10, bez maskas – \$15, bērniem ieeja brīva. Visi aicināti – lieli,

mazi, veci, jauni, vidēji!

GRANDRAPIDI (MI)

• 13. februārī pēc dievkalpojuma, kas sākas plkst. 10.00, draudzes pilnsapulce.

• 27. februārī pēc dievkalpojuma Meteņdienas sarīkojums.

KALAMAZŪ (MI)

• Katru otrdienu plkst. 10.00 vingrošanas nodarbības vada dr. E. Balka-Valtere.

KLĪVLANDE (OH)

• 25. februārī tikšanās ar komponistu Pēteri Vasku un filmu režisoru Dzintru Geku Apvienotās draudzes namā.

• 20. martā plkst. 12.30 Apvienotās draudzes namā vijolnieces Aijas Ūzakas un pianista Rūdolfa Ozoliņa koncerts. Riko Koncertapvienība.

LOSANDŽELOSA (CA)

• 13. februārī Losandželosas latviešu nama biedru (ziedotāju) pilnsapulce.

• 19. februārī plkst. 8.00 latviešu sabiedriskā centrā (1927 Riverside Drive, Los Angeles, CA) **ALJAs rikota „Sirsniņu balle”**; būs uzkodas, mūzika, līdzī jāņem dejošanas kurpes. Ieejas maksa: ALJAs biedriem \$20, pārējiem \$25.

• 20. februārī no plkst. 10.00 līdz 12.30 LASL pārstāve pieņems saņņus sūtīšanai uz Latviju.

• 20. februārī plkst. 1.00 filmas „Sibirijas bērni II” izrāde (DV apvienības sarīkojums).

• 27. februārī no plkst. 5.00 Oskaru pasniegšanas ceremonijas skatīšanās latviešu namā.

• Līdz 27. februārim Laila Robiņa *Pasadena Playhouse* teātrī Dienvidkalifornijā (39 S El Molino Ave Pasadena, CA) piedalīsies dziesmuspēlē *Dangerous Beauty*, kam pamatā itālietes, dzejnieces un kurtizānes Veronikas Franko (Franco) dzīvesstāsts. Laila Robiņa tēlo Veronikas māti Paolu. Informācija: www.pasadenaplayhouse.org

Losandželosas latviešu nama adrese: 1955 Riverside Dr. Los Angeles CA 90039-3704; tālr.: 323-669-9027; DKLB informācijas tālrunis: 323-663-6267. DK LB Informācijas biļetens timeklī: www.biletens.com

MINEAPOLE (MN)

• 12. februārī plkst. 1.00 Kultūras dienu sarīkojums latviešu draudzes nama lielajā zālē (3152 17th Ave. S. Mineapolē, tālr.: 612-722-4622) Komponistes Daces Aperānes referāts „Skaņu vēstījumi un vizijas – latviešu mūsdienu komponistu mūzika”. Pec referāta kafijas galds. Ieeja: \$10.

ŅUJORKA (NY)

• 12. februārī plkst. 3.00 DV namā Bronksā (115 W. 183. St.) vanadzē aicina uz Valentīndienu „Deserts ar zvaigznēm”. Vijas Vētras 88. gadskārtas svinības, piedalīsies jubilāre. Izrādīs filmu „Vijaya” (studija „Deviņi”, režisore Ināra Kolmane). Piedalīsies flautiste Ilona Kudiņa. Konditora Viestura Adlera deserta galds. Dalības maksa \$15, ņemot līdzī groziņu – \$10; līdz 18 gadu veciem bērniem – \$5. Visi sirsniņi aicināti.

• 25. februārī plkst. 7.30 Salas baznīcas sabiedriskās telpās Latvijas aktrises Indras

Burkovskas monoizrāde „Benjamiņa. Kā dzīvot modernam cilvēkam”. Izrādes autore un režisore – Baņuta Rubesa, producete – Laila Baumannē. Piedalīsies vijolniece Una Tone. Ieeja \$25.

• 27. februārī Jonkeru baznīcā plkst. 11.00 Rīgas 90. skautu vienības un Zilā kalna 4. gaidu vienības gada svētki. Svinīgs akts, siltas pusdienas, gaidu un skautu uzvedums – Tāinas Laiviņas lugas „Velnga rags” izrāde, izloze, rotaļas bērniem.

PORTLANDE (OR)

• 19. un 20. martā Rietumkrasta latviešu Mākslas dienas latviešu centrā.

PRIEDAINE (NJ)

• 26. februārī plkst. 2.00 Latvijas aktrises Indras Burkovskas monoizrāde „Benjamiņa. Kā dzīvot modernam cilvēkam”. Ieeja \$25. Informācija: www.priedaine.com

SANFRANCISKO (CA)

• 27. februārī plkst. 1.00 Ziemeļkalifornijas latviešu biedrības sapulce.

SIETLA (WA)

• 13. februārī pēc dievkalpojuma Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojums latviešu namā. Andras Berkoldes priekšlasījums „Latvieši pasaules mērogā”.

• 20. februārī plkst. 12.00 Latviešu biedrības gada sapulce latviešu namā.

SV. PĒTERSBURGA (FL)

• 12. februārī plkst. 5.00 „Sirsniņu balle”, mūzicēs pianists Vladimirs Hohlovs un viņa meita, vijolniece Maija Hohlova. Deju mūziku spēlēs Ilmārs Dzenis un Pēteris Ozols. Būs siltas vakariņas, vīns jāsaģādā pašiem. Ieeja par vismaz \$20.00 ziedojumu.

• 19. februārī plkst. 1.00 draudzes tirdziņš biedrības namā. Aleksandras Ritumas priekšnesumi.

• 22. februārī plkst. 1.00 biedrības namā Latvijas Dailes teātra 90 gadu jubilejai veltītā koncerta videoizrāde; būs kafija un cepumi. Ieeja par vismaz \$3.00 ziedojumu.

• 27. februārī plkst. 1.00 biedrības pilnsapulce; valdes vēlēšanas. Pēc sapulces cienasts.

• Koŗa mēģinājumi: 14., 21. un 28. februārī plkst. 7.00 biedrības namā; gatavosimies biedrības gada svētkiem!

VASINGTONA (DC)

• 12. februārī plkst. 11.00 novusa turnīrs Latvijas vēstniecībā (2306 Massachusetts Ave., N.W.) Lūgums sazināties ar Valdi Bormanu, tālr.: 202-468-9854, kam nepieciešams transports no draudzes nama. Dalībmaksa \$10.00.

• 13. februārī pēc dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 11.00, Vašingtonas latviešu skolas skolēnu tēvi aicina uz Valentīndienas brokastīm, kuŗās cienās ar vafelēm, pankūkām, desiņām, karstu kafiju. Mērķis: atbalstīt līdzekļu vākšanu draudzes piebūves fondam. Dejos Vašingtonas tautasdeju kopa „Namejs”. Dalības maksa: pieaugušiem \$15, bērniem \$5.

• 13. februārī plkst. 1.30 pensionāru nama gada sapulce mazajā zālē.

• 16. februārī plkst. 7.30 tikšanās ar Latvijas Universitātes rektoru prof. Mārci Auziņu un vēstures doktorandi Lailu Kundziņu. Riko Studentu korporāciju kopa.

• 20. februārī latv. ev. lut. draudzes namā pēc dievkalpojuma tikšanās ar Latvijas Republikas ārlietu ministru G. V. Kristovski.

• 27. februārī plkst. 1.00 Daugavas Vanagu apvienības gada sapulce mazajā zālē.

• 6. martā no plkst. 9.30 līdz 11.00 Latvian American Shipping Line pārstāvis pieņems saņņus sūtīšanai uz Latviju.

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.:** dievk. **13. febr.** (ar dievg.), **20. febr.**, **27. febr.** (ar dievg.), pēc dievk. draudzes pilnsapulce. Dievk. sākas plkst. 11.00. Māc. J. Mingina

• **Bukskauntijas un apk. ev. lut. dr.:** **13. febr.** plkst. 11.00 dievk. **Kvēkertaunā;** pēc dievk. kafija. **20. febr.** plkst. 3.00 dievk. **Lankasterā. 6. martā** plkst. 11.00 **Kvēkertaunā** dievk.; pēc dievk. kafija un draudzes pilnsapulce. Māc. Dr. Arvīds Ziedonis un māc. Dr. Ruta Ziedone.

• **Čikāgas katoļu kopa: 13. martā** dievk. un saiets plkst. 12.00 *Immaculate Conception* baznīcā.

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI): dievk. **13. febr.** ar dievg., **20. febr.**, **27. febr.** O. Kalpaka piemiņas dievk. (pēc dievk. plkv. O. Kalpaka piemiņas brīdis), **6. martā** ar dievg., **9. martā** dievk. nebūs, **13. martā, 20. martā** ar dievg. (pēc dievk. sadraudzības stunda), **27. martā.** Dievk. sākas plkst. 10.00. Māc. diak. F. M. Šipols, tālr.: 248-433-3435; ērg.: Dr. S. Lizlova, L. Upīte un A. Greiema.

• **Dienvidfloridas latv. ev. lut. dr.:** *Shepard of the Coast Lutheran Church* (1909 E. Commercial Blvd, Ft. Lauderdale). **13. febr.** dievk. vadīs diakons I. Kaņeps. **20. martā** pēc dievk. gada sapulce. Diakone A. Venta, tālr.: 954-427-3558.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.** (301 N. Newtown Street Road, tālr.: 610-353-2227): : www.latvianluthchurchphila.org

• **Grandrapidu latv. ev. lut. dr.** (1780 Knapp Street NE, Grand Rapids, MI 49505): **13. febr.** dievk.; pēc dievk. draudzes pilnsapulce. **27. febr.** dievk.; pēc dievk. Meteņdienas sarīkojums. Dievk. sākas plkst. 10.00, visi ar dievgaldū. Māc. I. Larsena, tālr.: **269-637-0460**; kabatas: 269-214-1010; e-pasts: revilze@gmail.com

• **Kalamazū latv. Apvienotā ev. lut. dr.:** **13. febr.** dievk., pēc dievk. kafija. **16. febr.** plkst. 4.00 Bībeles stunda ciemā Latvija. **20. febr.** dievk. ar dievg., pēc dievk. kafija. **27. febr.** dievk., pēc dievk. kafija. Dievk. sākas plkst. 10.00 Māc. B. Puiķe.

• **Klīvlandes Apvienotā latv. ev. lut. dr.** (1385 Andrews Ave. Lakewood, OH 44107): **13. febr.** pēc dievk. dāmu komitejas sarīkojums. **16. febr.** plkst. 10.00 Bībeles stunda. **20. febr.** dievk. ar

dievg. **27. febr.** plkst. 11.00 dievk. **2. martā** plkst. 10.00 Bībeles stunda. **6. martā** plkv. O. Kalpaka atceres dievk. Dievk. sākas plkst. 11.00. Māc. Dr. S. Eglīte.

• **Lansingas latv. ev. lut. dr.:** *University Lutheran Church* (1020 S. Harrison Rd., East Lansing, MI).

• **Losandželosas latv. ev. lut. dr.:** dievk. **13. febr.** (ar dievg.), **20. febr.**, **27. febr.** (ar dievg.) Dievk. sākas plkst. 11.00. Māc. D. Kaņeps.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.** (1853 N. 75th Street, Milwaukee, WI 53213, tālr.: 414-258-8070): **10. febr.** un **24. febr.** plkst. 10.00 Bībeles stunda. **13. febr.** dievk. ar uzrunu bērniem. **20. febr.** dievk. angļu val. ar dievg. un uzrunu bērniem. **27. febr.** dievk. ar dievg. un uzrunu bērniem; pēc dievk. draudzes sapulce un saiets, pusdienas riko „Talcinieki Latvijai!” Dievk. sākas plkst. 10.00. Māc. L. Zusēviča, tālr.: 414-421-3934 e-pasts: pastorlauma@gmail.com; draudzes priekšniece S. Kalve, tālr.: 414-536-0358. Informācija: www.milwaukee-draudze.org

• **Mineapoles un St. Paulas latv. ev. lut. dr.:** Bībeles stundas notiek katru otro nedēļu baznīcas lejas stāvā; informāciju var iegūt, zvanot Veltai Grustānei, tālr.: 612-866 8044, vai māc. M. Cepurei-Zemmelei: 763-546-8178. e-pasts: majja.cz@gmail.com Bazn. adrese: 3152 - 17th Ave S, Minneapolis MN 55407; tālr.: 763-546-8178; kancelejas tālr.: 612-722-4622.

• **Ņubrasvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** **13. febr.** plkst. 1.30 dievk. draudzes dievn. **Īstbransvikā** (12 Gates Ave East Brunswick). **20. febr.** plkst. 8.30 dievk. **Leikvudā** (Igaunu baz. 607 E. 7th St.). **27. febr.** plkst. 11.00 dievk. draudzes dievn. **Īstbransvikā** ar dievg., pēc dievk. groziņu pusdienas un draudzes pilnsapulce (12 Gates Ave East Brunswick). Māc. I. Pušmucāne-Kineiko.

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** **13. febr.** plkst. 11.00 dievk. **Salas bazn.**, māc. L. Saliņš un J. Saivars; pēc dievk. draudzes gada sapulce. **20. febr.** plkst. 10.00 dievk. **Jonkeru bazn.**, māc. J. Saivars; **Salas bazn.** plkst. 10.30 dievk., māc. L. Saliņš. **27. febr.** dievk. plkst. 10.00 **Jonkeru bazn.**, māc. J. Saivars, pēc dievk. skautu sarīkojums; **Salas bazn.** plkst. 10.30 dievk., māc. Saliņš. **6. martā** plkst. 10.00 **Jonkeru bazn.** Kalpaka piemiņas dievk., māc. J. Saivars; **Salas bazn.** plkst. 10.30 dievk., māc. L. Saliņš.

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.** (128. N. Elm Str.): **27. febr.** plkst. 1.00 dievk.; pēc dievk. draudzes pilnsapulce. **27. martā** plkst. 1.00 dievk., pēc dievk. kafija. Māc. R. Franklins.

• **Sandiego latv. ev. lut. dr.:** **19. febr.** plkst. 12.00 dievk. *Grace Lutheran Church* (3993 Park Boulevard, San Diego, CA 92116), prāv. D. Kaņeps; pēc dievk. kafijas galds. Izziņas: www.sandiegodraudze.com vai www.sandiegodraudze.us

(Turpināts 21. lpp.)

(Turpināts no 20. lpp.)

• **Sanfrancisko latv. ev. lut. dr.** (425 Hoffman Ave.): **13. un 27. febr.** dievk. plkst. 11.00; pēc dievk. kafijas galds. Māc. Kārlis Zols, e-pasts: kazols@msn.com; informācija: www.lvnc.org

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.** katra mēneša trešā svētdienā. plkst. 2.00 dievk. *Christ Lutheran* bazn. (#1 Selma Avenue, Webster Groves, MO 63119), māc. A. Kalniņa. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Draudzes priekšnieces Irēnes Kalniņas tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.** (11710 - 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125): **13. febr.** plkst. 10.30 dievk. angļu val. ar dievg., pēc dievk. Bībeles stunda. **20. febr.** plkst. 10.30 dievk. ar dievg. **27. febr.** plkst. 10.30 dievk. **6. martā** plkst. 10.30 varoņu piemiņas dievk.; pēc dievk. draudzes sapulce. Māc. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net Baznīcas mājaslapa: www.seattlelatvianchurch.org

• **Sv. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.:** „Mūsu Pestītāja” (Our Savior) baznīcā (301 - 58th Str. S., St. Petersburg, FL 33707) **20. febr.** plkst. 2.00 dievk., piedalīsies Ariāna Liepiņa; pēc dievk. draudzes pilnsapulce, pēc sapul-

ces dāmu komitejas cienasts. **4. martā** plkst. 11.00 biedrības namā draudzes valdes sēde. **6. martā** plkst. 2.00 dievk. **9. martā** plkst. 1.00 sveču svētki draudzes priekšniece A. Norberga. Ziedojumus pieņem biedrzine Rita Blumentāle, tos var nosūtīt arī pa pastu: 1365 Snell Isle Blvd. NE, #7-D, St. Petersburg, FL 33704-2447. Pieteikumus altāra puķēm pieņem Zigrīda Dambē, tālr.: 727-527-5053. **Bībeles stunda: 13. un 20. febr.** plkst. 11.00. biedrības namā (1705 - 9th Ave. North, St Petersburg, FL 33713-7136; tālr.: 727-365-7856).

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.** (400 Hurley Avenue, Rockville MD 20850-312, tālr. bazn.: 301-251-4151): **13. febr.** plkst. 11.00 dievk. **19. febr.** plkst. 1.00 Zentas Osvaldas piemiņas dievk. **20. febr.** ģimeņu dievk. plkst. 11.00; pēc dievk. pie kafijas galda pārrunas ar padomes locekļiem par ieteiktajām maiņām draudzes satversmē. **27. febr.** plkst. 11.00 dievk. ar dievg. un kristībām; pēc dievk. pie kafijas galda pārrunas ar padomes locekļiem par ieteiktajām maiņām draudzes satversmē. Māc. A. Vārberga Pāža, tālr.: 301-293-2052; e-pasts: m a c a v p @ y a h o o . c o m Informācija: <http://www.dcdraudze.org>

Samazinājies latviešu simtgadnieku skaits

Ar torontieša, saimnieciskā darbinieka **Ādolfa Kristapsona** aiziešanu mūžībā pirms dažiem gadiem un tagad – **Jūlijas Baumanes** aiziešanu 103 gadu vecumā jūtami samazinājies latviešu simtgadnieku skaits.

Baumanē dzimusi 1908. gada 18. februārī Rojas pagastā. Latvijas Universitātē studējusi lauksaimniecību, pievērsusies biškopībai un rosīgi piedalījies korī „Dziesmu vara”. Pēc ieceļošanas Kanādā par dzīvesvietu izvēlējusies Ontario provinces pilsētu Londonu, kur piedalījies folkloras grupas „Mēs paši” dibināšanā un vēlāk uzņēmusies arī grupas vadību.

Latviešu simtgadnieku skaits tagad samazinājies līdz 108. paš-

reiz vecākā latvieta **Albertīne Klincāne** nosvinējusi 108. dzimšanas dienu. Kopējais simtgadnieku skaits pašreiz ir astoņi. Toronto latviešu pensionāru apvienības 504 biedru vidū vislielākais skaits – 200 biedri ir vecumā no 85 līdz 90 gadiem. Apvienībā var iestāties 60 gadus sasniegušie latvieši, tādu ir astoņi. Toronto Latviešu pensionāru apvienībā kādreiz bija vairāk nekā 700 biedru. Daudziem aizējot mūžībā, to skaits samazinājies līdz 504. Demografiskajiem apstākļiem mainoties, arī citās latviešu organizācijās jūtama biedru skaita samazināšanās. Tas ievērojami mazina sabiedrisko rošību.

Toronto Latviešu pensionāru

apvienība ar regulārām iknedēļu sanāksmēm latviešu centrā tagad ir vadošā vietā. Apvienība saņem arī Ontario provinces un Toronto pilsētas valdes finanšu atbalstu. Tas atkarīgs no biedru aktivitātes. Apvienības valde priekšsēdes Valija Briksnes vadībā aicina visus biedrus piedalīties **biedru gada sapulcē 24. februārī Latviešu centrā**. Biedri, kuŗi nopietnu iemeslu dēļ nevarēs piedalīties, aicināti pilnvarot kādu no saviem draugiem. Pilnvaru veidlapas saņemamas ceturtdienu sanāksmēs pie biedrziņu galda. Apvienības darbības gada pārskatus šogad pa pastu neizsūtīs, tos varēs saņemt pirms sapulces.

R. Norītis

Foto: Imants urtiāns

Mūsu mīļā 43.c. filistre
**VIJA BOLE,
dzim. VEINBERGA**

dzimusi 1935. gada 3. augustā Jēkabpilī, Latvijā
mirusi 2011. gada 5. janvārī Roseland, NJ, ASV

Sērojot piemin
KORPORĀCIJA DAUGAVIETE

2010. gadā Dieva mierā aizgājušas
mūsu draudzes locekles

ANASTASIJA BUŠA

dzimusi 1916. gada 30. jūlijā,
mirusi 2010. gada 10. janvārī.

MIRDZA GAILĪTE

dzimusi 1916. gada 17. janvārī,
mirusi 2010. gada 5. jūlijā.

ZIGRIDA RICHTERE

dzimusi 1932. gada 29. oktobrī,
mirusi 2010. gada 12. septembrī.

Sērās piemin
SV. PĀVILA LATVIEŠU EV. LUT.
DRAUDZE DETROITĀ

Dieva mierā aizsaukta mūsu mīļā

**RITA KUBULIŅA,
dzimusi GAILĪTIS**

dzimusi 1923. gada 7. martā Pļaviņās
mirusi 2011. gada 21. janvārī Lansingā

*Zeme deva, zeme ņēma,
Zeme visu nepaņēma.
Labi darbi, mīļi vārdi –
Tie palika šai saulē.*

/T.dz./

Sēro
MEITA ASJA AR VĪRU BILU
MAZDĒLS KRISTAPS
MAZMEITA KARĪNA AR VĪRU ALVI
MAZMAZDĒLI MĒRIKS UN GRANTS
DĒLS EGONS AR SIEVU DAGNIJU
MAZMEITAS KRISTA UN ANDRA

Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā

**VIJA ERNSTSONS
dzimusi BURĢELIS**

dzimusi 1924. gada 12. augustā Rēzeknē, Latvijā
mirusi 2011. gada 23. janvārī Milvokos, WI, ASV

*Zeme deva, zeme ņēma.
Zeme visu nepaņēma.
Labi darbi, mīļi vārdi,
Laipnais smaids –
Tie palika šai zemē.*

Sirsnīgā mīlestībā viņu vienmēr atcerēsies
KRUSTMEITA DACE VANAGS-JOHNSON AR ĢIMENI,
KRUSTDĒLS VALENTĪNS KREČKO AR ĢIMENI,
AIJA BURĢELIS AR ĢIMENI, SVAINĒ REGINA ZVĒJNIEKS,
BRĀĻA BĒRNI: GUNDEGA MEŽMALIS AR ĢIMENI UN EGĪLS BURĢELIS AR ĢIMENI,
CITI RADI UN DRAUGI PLAŠAJĀ PASAULĒ

 Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā 63.c. filistre
 Farmaceite
AIJA RUTA LIEPIŅŠ
 dzimusi 1956. gada 8. janvārī Mineapolē, MN
 mirusi 2010. gada 30. decembrī Shoreview, MN

Par viņu sēro,
KORPORĀCIJA SELGA

 Dieva mierā aizgājusi mūsu draudzes locekle
PĀRSLA MILDA EGLĪTIS,
 dzim. TREIBERGS
 dzimusi 1927. gada 5. janvārī Rīgā
 mirusi 2010. gada 14. oktobrī Cincinatti

Vakarzvaigzne
izdziest klusi,
Sirds ir mieru
ieguvusi...

Mīļā piemiņā viņas paturēs
CINCINNATI LATVIEŠU EV.-LUTĒRĀNU
MIERA DRAUDŽE

 2010. g. mūžībā aizgājušie
 Klivlandes DV apvienības mūža biedri:
KĀRLIS AVĒNS
ARVĪDS FOGELS
OJĀRS KLĀNS
MĒRIJA KRŪZE
VERA KUBULIŅŠ
PAULIS NELĶIS
JĀNIS PIČUKĀNS UN
ILMĀRS RENĶIS

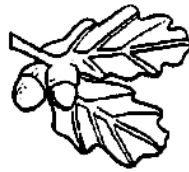
Viņus mīļā piemiņā paturēs
DAUGAVAS VANAGU APVIENĪBA
KLĪVLANDĒ

Ak, retākas rindas...

Mūžībā aizgājusi mūsu studiju biedrene Erlangenas universitātē

VIJA ERNSTSONE,
 dzim. BURGELE
 dzimusi 1924. gada 12. augustā Rēzeknē
 mirusi 2011. gada 23. janvārī Milvokos

Mīļā piemiņā viņu paturēs
JĀNIS ROBIŅŠ, IRENE ROZENBERGA (JĀNSONE),
AIJA SPILNERE (DŪKA), ILGVARS SPILNERS,
ALVIS ŠKIPSNA, AINA VALDMANE (ŠTOLCERE)

Mūžības ceļos aizsaukta mūsu mīļā Omama

ANNA PĀVULĀNE

dzimusi Ozoliņā, Rīgā 1915. gada 23. maijā,
mirusi Venersborgā, Zviedrijā 2010. gada 18. janvārī

*Zemīt, manu mīlo zemīt,
Nu mēs atkal tiksimies!
Daudzi gadi - gari gadi
Svešā zemē nodzīvoti.
Drīz man' vedīs Atdušā
Senču smilšu kalniņā.*

*Mūs' Māmiņai skumjas acis,
Kājas, rokas nogurušas.
Tumšā naktī - mūža naktī
Mēnestrīni talkā nāc!
Dieviņ, iededz Vakarzvaigzni,
Zvaigžņu zvirgzdus ceļā kaisi!
Dodiet mīlai Dvēselītei
Drošāk aiziet Aizsaulē.*

Viņu mīļā piemiņā paturēs
meitas **Anita, Ausma, Ingrīda** un dēls **Valdis** ar ģimenēm
mazmeita **Minna** ar ģimeni
mazdēli **Aleksandrs, Vilis, Uldis, Aldis, Jānis** un **Dzintars** ar ģimenēm
un pārējie radnieki Latvijā, Zviedrijā un ASV.

Urnu guldīšana tiks paziņota sludinājumā vēlāk.

 Mūžībā aizgājusi
 mūsu mammīte un vecmāmiņa
ZENTA OSVALDE,
 dzim. JURJĀNE

dzimusi 1918. gada 7. jūlijā Maskavā, Krievijā
mirusi 2011. gada 17. janvārī Charlottesville, Virginia

Mīlestībā piemin

dēli

GUNDARS AR LINDU
AIVARS AR SKARLETU
VIESTURS AR CAROLE

mazbērni

KERRI, SCOTT, LAURA, GRANTS, ĒRIKS, NIKOLAS,

un mazmazmeitiņa
SHAYNA

*Gaisma, kas cilvēkā dzīvo,
Un siltums, ko izstaro sirds,
Tas nezūd,
Tas paliek un mirdz.*

/V.Egle/

 2010. gadā mūžībā aizsaukti mūsu draudzes locekļi:

RŪTE VIRSNIĒKS
dzim. 1911. g. 25. oktobrī
miris 2010. g. 21. janvārī

VELTA ZOMMERS
dzim. 1924. g. 15. maijā
mirusi 2008. g. 24. janvārī

VALIJA DRUNFELDS
dzim. 1921. g. 12. maijā
mirusi 2010. g. 7. februārī

ZENTA PĒTERSONS
dzim. 1921. g. 17. jūlijā
mirusi 2010. g. 16. februārī

IRMA GRUNTMANIS
dzim. 1921. g. 9. novembrī
mirusi 2010. g. 5. martā

ALDONS ĀBERS
dzim. 1928. g. 25. februārī
miris 2010. g. 21. maijā

ARVĪDS BERKOLDS
dzim. 1921. g. 23. aprīlī
miris 2010. g. 9. septembrī

Dr. MINTAUTS VĪTOLS
dzim. 1921. g. 25. jūlijā
miris 2010. g. 5. oktobrī

Mīlestībā piemin
SIETLAS LATVIEŠU EV. LUT. DRAUDŽE
Vašingtonas štatā

ETNOGRAFIKI PAREIZAS

latviešu tautas tērpu brunču drēbes no vairākiem novadiem
732-842-4867

Latvijas Nacionālās operas Ģilde (ASV)
rīko labdarības koncertu par labu
Viestura Gaiļa „Figaro” operas studijai Rīgā
ar

**slaveno Latvijas Nacionālās operas un
Ņujorkas Metropolitēna operas tenoru**

Aleksandru Antonenko

pie klavierēm **George Boyer**

2011. g. 6. martā plkst. 15:00

Jonkeru baznīcā
254 Valentine Lane, Yonkers, NY 10705

**Sekos pieņemšana Kronluktura zālē
ar atspirdzinājumiem**

Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar \$50.-
Studentiem \$25.- Bērniem pa brīvu
Labvēļu kartes, sākot ar \$100.-

Tuvāka informācija:
Andrejs Jansons 201-944-1273
Aija Peļše 516-935-0967

Latvijas Nacionālās operas Ģilde

Aleksandrs Antonenko dziedās
Metropolitēna operā Dmitrija Iomusorģska
(Modest Mussorgsky) operā **Boris Godunov**.
Viņam paredzēts uzstāties
2011. gada 9., 12., 17. martā

**PĀRDODAM LIELU
ĢIMENES MĀJU SMILTENĒ.**

Apm. 240 m², ar kamīnu,
garāžu divām automašīnām
un koptu dārzu (1065 m²)
Māja atrodas tuvu Tepera
ezeram un Smiltenes
ģimnazijai.

Cena: 80 000 latu.
Zvanīt: 00371-26451390

**VESELĪBAS
APDROŠINĀŠANA**

uz īsu vai ilgāku laiku
LATVIJAS CIEMIŅIEM
CEĻOTĀJIEM UZ ĀRZEMĒM
Zvaniet:
RESNICK & ASSOCIATES
800-324-6520

**NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI
UZ LATVIJU**

Likmes: Iīdz \$100 - \$20
no \$101 līdz \$500 - \$25
virs \$500 - \$25 plus 3% no sum-
mas virs \$500. Summas nododam
ASV dolāros. Piegāde Rīgā \$11,
ārpus Rīgas \$0.40/km, min. \$19.
Piegādājam summas līdz \$1000.

**Kārtojām nodokļu un citus
maksājumus Latvijā!**

Lūdzu nosūtiet vēstuli ar sūtītāja
un saņēmēja vārdu, adresi, tele-
fona numuru un norādījumu par
summu kopā ar čeku rakstītu uz:

Baltic Financial Services
19 N. Mountain Ave.,
Montclair, NJ 07042-1810

Lūdzu zvanīt Kristīne
(973) 746-3075

Apskatiet

Trimdadimdbooks.com

Interesantas, lietotas grāmatas latviešu valodā
Galvenokārt trimdā izdotas
Literatūra, vēsture, folklorā un vēl!

Amerikas latviešu teātra Ņujorkas studijas (ALTNS) izkārtojumā, laipni lūdzam Jūs apmeklēt
teātra izrādi par intriģējošo Latvijas brīvvalsts preses karalieni Emīliju Benjamiņu.

Emīlija, viena no spožākajām Latvijas neatkarības laika personībām, izveidoja tā laika populāros
preses izdevumus: laikrakstu **Jaunākās Ziņas** (1911-1940) un žurnālu **Atpūta** (1924-1941).

**Latvijā nekad nav kronēts oficiāls karalpaīris, bet nekronētais noteikti ir Emīlija un Antons
Benjamiņi!**

Benjamiņa

Kā dzīvot modernam cilvēkam

Titullomā - Dailes un Nacionālā teātra aktrise

Indra Burkovska

Scenārija autore un režisore: **Baņuta Rubesa**
Producente un izrādes vadītāja: **Laila Baumanē**
Skatuves meistars: **Uldis Stepe**
Vijolniece: **Una Tone**

*Intīma tikšanās ar Benjamiņu viņas salonā...
vēsturiskas ainas... Rīgas sabiedrības aizkulises...
arī komiskā skatījumā...smeldzīgs vijoles tango...*

*Baņuta Rubesa: „Notikumi izrādē ir izfantazēti,
taču sakņojas faktos.”*

25. februāri, piektdien, Salā - plkst. 7:30 vakarā
Salas baznīcas zālē, 4 Rīga Lane, Melville, NY

26. februāri, sestdien,
Priedainē - plkst. 2:00 pēcpusdienā
Priedainē, 1017 Hwy. 33 East, Freehold, NJ

2. martā, trešdien, Bostonā - plkst. 7:30 vakarā
Bostonas Trimdas draudzes zālē,
58 Irving St., Brookline, MA

5. martā, sestdien, Filadelfijā - plkst. 2:00 pēcpusdienā
Filadelfijas Brīvo latvju biedrībā,
531 North 7th St., Philadelphia, PA

6. martā, svētdien, Vašingtonā - plkst. 2:00 pēcpusdienā
Vašingtonas latv.ev.lut.baznīcas zālē,
400 Hurley Ave Rockville, MD

11. martā, piektdien, Jonkeros - plkst. 7:30 vakarā
Jonkeru baznīcas zālē, 254 Valentine Lane, Yonkers, NY

13. martā, svētdien, Floridā - plkst. 2:00 pēcpusdienā
Latvian American Center, 1705 9th Ave N., St Petersburg, FL

Ieejas maksa \$25.-

Sīkāka informācija zvanot Aijai Peļsei: 516-319-9491

GVV Stipendijas Konkurss

**LNJAK vēlas palīdzēt kādam biedram piedalīties
Gaŗezera Vasaras vidusskolā ar \$500 stipendiju.**

Aicinām Jūs iesniegt kādu plaŗssaziņas līdzekļiem (masu medijiem) domātu materiālu
(rakstu, video, utt.), kas sniedz atbild uz šādu jautājumu:

*“Kā mana piedalīšanās Gaŗezera Vasaras vidusskolā man palīdzēs būt aktīvam un
sekmīgam dalībniekam latvieŗu sabiedrībā tagad un nākotnē?”*

LNJAK Jūsu iesniegumus ir jāsaņem līdz 2011. g. 3. martam. Tos, lūdzu, sūtīt Līgai Upeŗslācei
pa e-pastu (liga.upeslacis@gmail.com). Plaŗāku informāciju, lūdzu, skatīt

www.lnjak.org

TAGAD - PALIEC PAR BIEDRU!

Raksti uz liga.upeslacis@gmail.com

No 18. - 20. februārim
Draudzības dienas Montreālā

3. martā
GVV stipendijas konkursa beigas

No 11. - 13. martam
Zombij-ŠMIJ

MĀKSLINIEKI

Lūdzu sazinaties ar Karmenu ja vēlaties
iesniegt mākslas darbus ko izstādīt ŠMIJ
(k.svilans@gmail.com)

TUVĀKU INFORMĀCIJU MEKLĒT
www.lnjak.org
jeb LNJAK Facebook lapā

GVV kalendārs

SPORTS

Skeletoņistiem
Dukuriem
dubultuzvara

Latvijas skeletoņisti Martins un Tomass Dukuri izcīnīja dubultuzvaru Čezānas trasē Itālijā notikušajā Pasaules kausa izcīņas pēdējā - astotajā posmā.

Martins Dukurs fantastiski veica jau pirmo braucienu, sasniedzot rezultātu 56,39 sekundes un brāli Tomasi apsteidzot par 0,60 sekundēm. Otrā braucienā Tomass sasniedza ceturto rezultātu, kas ļāva saglabāt otro vietu. Martins sasniedza labāko rezultātu, summā apsteidzot savu brāli par 1,21 sekundi. Martins uzvarēja pēc kārtas ceturtajā Pasaules kausa izcīņas posmā. Uz goda pjedestala viņš kāpa septiņos posmos.

Trešo vietu izcīnīja vācietis Sandro Štilike, Martinam Dukuram zaudējot 1,26 sekundes.

Vankuveras olimpisko spēļu sudraba godalgas laureāts Martins Dukurs arī otro gadu pēc kārtas triumfēja Eiropas meistarsacīkstēs.

Pasaules meistarsacīkstēs skeletoņā notiks 24. un 25. februārī Vācijā, Kēnigzē trasē.

Gadu mājā Martins Dukurs tika atzīts par aizvadītā gada Latvijas labāko sportistu, viņa tēvs Dainis Dukurs - par labāko treneri.

Maskalāna
četriniekiem - sudrabs

Latvijas bobsleja četrinieku ekipāža, ko pilotē Edgars Maskalāns, pēdējā Pasaules kausa izcīņas posmā Čezānā izcīnīja otro vietu. Divu braucienu summā tika zaudētas tikai septiņas sekundes simtdaļas krievam Aleksandram Zubkovam.

Pēc pirmā brauciena Latvijas un Krievijas ekipāžas dalīja pirmo vietu, otrā braucienā Zubkovs bija nedaudz ātrāks.

Trešo vietu arī pēc otrā brauciena saglabāja kanadietis Lindons Rašs, kas uzvarētājam piekāpās par 0,20 sekundēm, bet Maskalānam - par 0,13 sekundēm.

Edgars Maskalāns startēja kopā ar stūmējiem Daumantu Dreiškeni, Uģi Žaļimu un Intaru Dambi.

Otram Latvijas četriniekiem - pilotam Oskaram Melbārdim ar stūmējiem Raivi Broku, Michailu Archipovu un Jāni Strengu - divu braucienu summā 17. vieta. Tādā pašā pozīcijā viņi bija arī pēc pirmā brauciena.

DivniekusacensībāsMaskalāna

pilotētā ekipāža izcīnīja septīto, Melbārdis - 19. vietu.

Bobsleja sezona turpināsies ar pasaules meistarsacīkstēm Kēnigzē trasē Vācijā. Divnieku sacensības notiks 19. un 20. februārī, četrinieku - 26. un 27. februārī.

Kamaniņas

Latvijas kamaniņu braucēja Ulla Zirne izcīnīja 20.vietu Pasaulesjuniorumeistarsacīkstēs. Pirmajā braucienā Zirne sasniedza 23., otrā - 20.labāko rezultātu, summā par 2,508 sekundēm atpaliekot no uzvaru izcīnījušās vācietes Dajanās Eitbergeres.

Ieva Gudramoviča ierindojās 28., Alise Mitkus - 30. vietā.

Junioru konkurencē Kristaps Mauriņš izcīnīja 12. vietu. Pirmajā braucienā Mauriņš uzrādīja 12., otrā - viņš sasniedza 13. labāko rezultātu, summā par 2,015 sekundēm atpaliekot no uzvaru izcīnījušās vācietes Juliānas Šleinica.

Rīks Rozītis ieņēma 21., Artūrs Drāznieks - 26., Jānis Mullers - 28. vietu.

LBS jauns vadītājs

Ar pārliecinošu balsu vairākumu Latvijas Basketbola savienības (LBS) biedru ārkārtas pilnsapulcē par organizācijas vadītāju ievēlēja bijušo Valsts policijas priekšnieku, tagadējo Rīgas Ostas policijas vadītāju Valdi Voinu.

Valdis Voins

Pilnsapulcei bija reģistrējušies 27 biedri no 35. Par Voinu nobalsoja 19, viens atturējās. Otrs kandidāts, Gulbenes novada Bērnu un jaunatnes sporta skolas direktors Normunds Aizpurs ieguva septiņas balsis.

Par vienu no prioritātēm Voins sev izvirzījis basketbola popularizēšanu. "Par savu galveno ārtavu domāju darbu ar pašvaldībām un privātpersonām. Gribu popularizēt basketbolu kā

tādu. Ja nebūs popularitātes, nebūs līdzekļu un citas lietas," skaidro Voins, bet konkrēti nemin, ar kādiem paņēmieniem atjaunos sagrauto popularitāti.

Viņš, sākot ar darbu pašos pamatos, jaunatnes basketbolā cer atgriezt zālēs skatītājus, lai nebūtu pustukšas tribīnes. Pašlaik Voins vēl nav detalizēti iepazīties ar jaunatnes basketbola situāciju reģionos, bet spilgtāks priekšstats esot par Rīgu. Apgūt reģionus bijušais Valsts policijas priekšnieks plāno pusgada laikā.

Voins norādīja, ka ļoti būtiski ir darbs ar jaunatnes basketbolu. "Jaunatnes basketbolā man ir teorētiskas zināšanas. Uzskatu, ka jaunatne ir prioritāte, jo tie ir pamati un pamatiem jābūt stingriem," tā Voins.

Voins ir priecīgs par Latvijas sieviešu basketbola valsts vienību. Viņš dāmu izlasi redz kā reālas kandidātes spēlēšanai 2012. gada Londonas Olimpiskajās spēlēs.

Jaunais LBS prezidents ilgstoši ir bijis ciešā saiknē ar basketbolu, taču pats ar to nodarbojies hobijs līmenī. Pašlaik viņš aktīvi spēlē tennis.

Latvijas Basketbola savienība nodibināta 1923. gada 26. novembrī un laika gaitā piedzīvojusi vairākkārtējas statusa un nosaukuma maiņas. To vadījuši: Fricis Ķergalvis (1923-1925), Roberts Plūme (1925-1935), Alfrēds Ivanovskis (1935-1936), Eduards Ceplītis (1936-1937), Eduards Lapiņš (1937-

Latvijas futbolisti
spēlē ar Bolīviju

Latvijas futbola izlase pārbaudes spēlē tiek ar Bolīvijas vienību.

"Ar šo spēli uzsākam gatavošanos Eiropas meistarsacīkšu kvalifikācijas cikla spēlei ar Izraēlu. Treniņu partnera izvēle ir veiksmīga, jo pretiniekiem ir daudz kā kopīga ar Izraēlu," saka Latvijas valsts vienības galvenais treneris Aleksandrs Starkovs. "Traumu dēļ mums nepalīdzēs pāris labi spēlētāji - Jurijs Žigajevs, Deniss Ivanovs, Aleksandrs Fertovs, citu iemeslu dēļ komandā nav arī Dzintara Zirņa, Vladimira Koļesņičenko un Kristapja Grebja. Šiem spēlētājiem durvis uz izlasi nav aizvērtas, bet pirms izsaukšanas viņiem jātieks pie spēļu prakses. Turpinām sastāva atjaunināšanu, tāpēc vēlamies gūt pieredzi, kas palīdzēs nākotnē."

Vieglatlētika

Vairāki latviešu vieglatlēti

P. Karlsons

Aicinājums piedalīties golfa sacīkstēs

Detroitas un apkaimes golfisti no 20. līdz 27. martam rīko pavasara sacīkstes golfa skaistās Orlando pilsētas apkaimē Floridas pavalstī.

Aicinām piedalīties golfa spēlētājus no visas pasaules. Pieteikties, sazinoties ar Uģi Augenbergu Detroitā, tālr.: 1-248-476-8107 vai 1-248-996-7099 (kabatas); e-pasts: ugisau@aol.com

Juris Moruss

Izdevīgi apdrošinājumi
un biedru benefiti
visiem vecumiem.

AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDS

- » Medicare papildapdrošinājums (Medigap)
- » Apdrošinājums viesiem no ārzemēm
- » Starptautisko ceļojumu apdrošinājums
- » Papildus veselības apdrošinājums
- » Veselības apdrošinājums
- » Dzīvības apdrošinājums
- » Zāļu plāns (Rx)

T 215.635.4137 // F 215.635.1583
info@Lrfa.org // www.LRFA.org

LRFA
SINCE 1952

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Pārsūtām mašīnas, pers. mantas, komerckravas
paciņas pa gaisu vai jūru uz un no Latvijas!

Lūdzu zvaniet: 201-760-6427 vai 973-744-6565 vai
arī apskatiet sūtījumu informāciju mūsu mājaslapā: www.lasl.com